

RADIO EXPRES

N° 50

11 Dec.

—1931—

R.E. KEURZEGEL

ONZE ARTIKELEN ZIJN
GEREGELD VOOR IN DE
OFFICIËLE KEURLIJSTEN
VAN HET WEEKBLAD
RADIO-EXPRES.

**DE KEUR OP
HET MERK.**

**R.E. KEURLIJSTEN
R.E. KEURZEGELS**

R.E. KEURZEGEL

ONZE ARTIKELEN ZIJN
GEREGELD VOOR IN DE
OFFICIËLE KEURLIJSTEN
VAN HET WEEKBLAD
RADIO-EXPRES.

**PRIJS
25
CENT**

OPROEP AAN DEN RADIOHANDEL IN NEDERLAND

DOOR ONS WERD IN 3000 EXEMPLAREN EEN OPROEP AAN DEN RADIO-HANDEL VERZONDEN. HANDELAREN, DIE HEM NIET ONTVINGEN, WORDT - ZO LANG DE VOORRAAD STREKT - NOG GAARNE EEN EXEMPLAAR TOEGEZONDEN.

L. V. O.
LAAN VAN MEERDERVOORT 30
DEN HAAG

WAT DE DERS ZEGT VAN DE CRYSTALPHONE ELECTRO-DYNAMIC-JUNIOR LUIDSPREKER

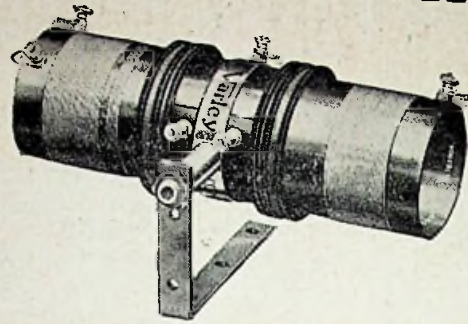

CORVER IN RADIO-EXPRES:
..... een briljante reproductie
W.A.A.G. IN ELECTRA
..... een volkomen verzassing
HANS SCHNABEL IN
ELECTRO-RADIO-TECHNIEK
..... een schlager voor het komende seizoen

IMDORTEURS: H.W.K. DE BREY & CO - GRAVENHAGE

Fa. CH. VELTHUISEN

(Anno 1891) Tel. 116227 (meerdere lijnen) Giro 28376
Oude Molstraat 18 -- DEN HAAG

HET VARLEY BANDFILTER
PAKKET No. B.P. 58 D,
BESTAANDE UIT:

1 VARLEY BAND-
FILTERSPOEL MET
DUBELIER CONDEN-
SATOR 04 MFD, EN
1 VARLEY DETEC-
TORSPOEL MET
DUBELIER 04 MFD
CONDENSATOR

WAARDE f 20.75
THANS f 18.60

Wij zenden op aanvraag de nieuwste Bandfilter prijzen!

ALLE ONDERDEELLEN VOOR DE

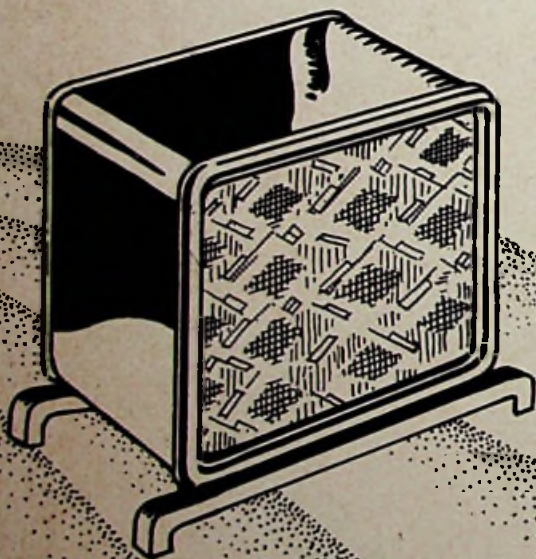
R. E. BANDFILTER DRIE

LEVEREN WIJ UIT VOORRAAD OOK AAN PARTICULIEREN.

RADIO- EN FOTOHANDEL

L. J. VAN PUFFELEN

DEN HAAG - WETERINGKADE 83 - TEL. 771062

Aan de spits der techniek: DE WELDYNE

Een electrodynamische luidspreker met unieke weergave-kwaliteit. Het toppunt van Telefunken-techniek. Gaat de Weldyne eens hooren bij uw radiohandelaar, wij zijn dan zeker van uw beslissing.

Prijs compleet inclusief gelijkrichter en gelijkrichtlamp. f 145.-

TELEFUNKEN RADIO

Huygenspark 38-39
S-GRAVENHAGE

De oudste ervaring - de modernste constructie

RADIO-EXPRES

WEEKBLAD VOOR RADIO-TELEGRAFIE EN -TELEFONIE,
WAARIN OPGENOMEN RADIO-WERELD

OFFICIEEL ORGAAN VAN
DE NED. VER. VOOR RADIO-TELEGRAFIE.

REDACTEUR: J. CORVER.

UITGAVE v. d. NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP
UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ v/h N. VEENSTRA,
LAAN VAN MEERDERVOORT 30, DEN HAAG.
TEL. 332112, GIRO 99225.

DIT BLAD VERSCHIJNT IEDEREN VRIJDAG.

De abonnementsprijs bedraagt, bij vooruitbetaling, f 3.— per halfjaar voor het binnenland en f 5.— voor het buitenland, per postwissel of per Giro 99225 in te zenden aan het bureau van Radio-Expres, Laan van Meerdervoort 30, den Haag. — Losse nummers f 0,25 per stuk. Correspondentie, zowel voor Administratie als Redactie, gelieve men te zenden aan het adres: Laan van Meerdervoort 30, 's-Gravenhage. Het auteursrecht op den volledigen inhoud van dit blad wordt voorbehouden volgens de Wet op het Auteursrecht van 23 September 1912, Staatsblad n° 308.

DE VERSTERKTE 298-METER-ZENDER.

Versterkt ?

Er zijn een aantal luisteraars, die er een vraagteeken achter zetten. Uit Rotterdam en Dordrecht komen berichten, dat de versterkte zender integendeel zwakker zou doorkomen. De Hagenaars weifelen tusschen „soms misschien, iets sterker” en „beslist soms zwakker”. Te Amsterdam, in Groningen en in Twente daarentegen juicht men over de aanzienlijke verbetering.

Hoe kan dat nu ?

Blijkbaar is er iets aan de hand met het richteffect van de antenne. Als we de situatie n.l. goed begrijpen, dan is de versterkte 298-meter-zender eigenlijk de voor deze golfengte ingerichte Phohi-zender te Huizen, dus een geheel andere apparatuur, met geheel andere antenne, op een andere plaats dan de oude 298-meter-zender op het terrein der N.S.F. te Hilversum. Dan is het zeer goed mogelijk, dat de antenne, zooals die voor proef aan de Phohi-masten werd opgehangen, thans richteffecten vertoont, welke voor een deel van ons land het effect der versterking te niet doen. In den loop dezer week zouden daarom proeven worden gedaan met verschillende antenne-constructies, Zondag, Maandag en Dinsdag antenne A, Woensdag en Donderdag antenne B, Vrijdag en Zaterdag antenne C.

De luisteraars kunnen door inzending van rapporten medewerkers aan een spoe-

dige oplossing van dit antenne-vraagstuk.

In afwachting hiervan mogen we één ding al vast constateeren: in modulatie-kwaliteit zijn we er in elk geval belangrijk op vooruitgegaan. Aanvankelijk waren er nog wel eens momenteel kleine vlekjes, maar de kwaliteit blijkt werkelijk schitterend te kunnen zijn, minstens zoo goed als van de beste buitenlandsche zenders.

Dat is dus eindelijk eens iets van onzen Nederlandschen omroep, waarover we ons kunnen verheugen.

DE NAAM SELECTODE VOOR ALGEMEEN GEBRUIK VRIJ.

Het Persbureau Industria schrijft ons: In verband met het artikel in Radio-Expres over de Varitrode deel ik U mede, dat de voor deze lamp gekozen aanduiding „Selectode” géén Philips-naam voor deze lamp is, doch juist bedoeld is als algemeene aanduiding. Daar U dezen naam ook zeer geschikt vindt, zou het ten zeerste op prijs gesteld worden, indien U in de toekomst deze lamp met den naam Selectode (dus zonder aanhalingsteekens) zoudt willen aanduiden, opdat verwarring door het invoeren van twee verschillende namen voor dezelfde lamp zal worden voorkomen.

* * *

Redactioneel willen we hierbij wel verklaren, dat we er onder deze omstandigheden veel voor gevoelen, verder van Selectode te spreken en den naam Varitrode te laten vallen.

EINDELIJK ?

Met blijde verwachting zullen de radio-luisteraars, die in de nabijheid van een tramlijn wonen, kennis genomen hebben van een bericht in de „Haagsche Courant” van 3 Dec., behelzende dat een ingenieur van de Gemeentetram te Amsterdam er in geslaagd zou zijn, een trambeugel te construeeren, die geen radiostoringen veroorzaakt. Zou het waar kunnen zijn? Zouden we eindelijk heusch verlost worden van die vervaarlijke knallen en ontploffingen in onzen luidspreker, die een mooi concert tot een voortdurende ergernis maken?

Daar ik zelf het twijfelachtig genoeg heb, dat de wagens van lijn 5 en 20 (waarop men blijkbaar de oudste bestjes uit den H. T. M.-stal laat draven) op een afstand van pl.m. 25 m, langs mijn antenne-invoer rijden met klappen als paukslagen, viel het mij op, dezer dagen in een café te Amsterdam vertoevend, dat men daar op een Philips toestel met buiten-antenne absoluut storingsvrije radiomuziek ten gehore bracht, niettegenstaande daar ter plaatse (Ceintuurbaan, hoek Sarphatipark) verschillende tramlijnen passeeren. Dit moet hier ter stede toch ook kunnen, als het materiaal in orde is?

Ik meen te weten, dat onze H. T. M. wel genegen is, mede te werken tot het opheffen van radiostoringen, zoodat de verwachting gewettigd is, dat men met de uitvinding onverwijld proeven gaat nemen, opdat binnen afzienbaren tijd de Haagsche luisteraars van dezelfde gevoelens van dankbaarheid vervuld mogen zijn jegens de H. T. M. als de Amster-

dammers thans jegens hunne Gemeente-tram. Wij hopen weer!

DIRK KALIS.

EXAMENS RADIOTELEGRAFIST EN RADIOTELEFONIST.

De Directeur-Generaal der P., T. en T. maakt bekend, dat in de maand Januari 1932 en, voor zooveel noodig, in aansluiting daarop ook in de daarop volgende maand, examens zullen worden gehouden ter verkrijging van:

A. het certificaat als scheepsradiotelegrafist eerste klasse;

B. het certificaat als scheepsradiotelegrafist tweede klasse;

C. het certificaat als scheepsradiotelefonist;

D. het bijzonder certificaat als scheepsradiotelegrafist geen bevoegdheid gevende tot deelneming aan het openbaar verkeer;

E. het bijzonder certificaat als scheepsradiotelegrafist bevoegdheid gevende tot deelneming aan het openbaar verkeer.

Verzoeken om tot deze examens te worden toegelaten moeten vóór 19 Dec. a.s. tot den Directeur-Generaal worden gericht, met nauwkeurige opgave van naam, voornamen en woonplaats en van het examen, waaraan men wenscht deel te nemen.

Bij de verzoeken behoren voorts te worden overgelegd:

a. een gezegelde geboorte-akte;

b. een fotografie in tweevoud (afmetingen $\pm 5 \times 6$ cm; het hoofd ten minste $1\frac{1}{2}$ cm hoog).

Voor toelating tot de examens, onder A, B, D en E bedoeld, is een bedrag van 10 gulden, tot het examen, onder C bedoeld, een bedrag van 5 gulden verschuldigd.

Een overzicht van de bepalingen, welke in acht moeten worden genomen om tot de genoemde radio-examens toegelaten te worden, alsmede het reglement en de regeling van deze examens zijn op aanvraag verkrijgbaar bij het Hoofdbestuur der Posterijen, Telegrafie en Telefonie, 5e afdeling A te 's-Gravenhage.

TOCH EEN CLANDESTIENE.

In R.-E. No. 48 d.d. 27 Nov. heb ik een stukje gelezen over „Idz. ontdekt.”

Nu wil ik mededeelen, dat ook ik Zaterdag 21 en 28 Nov. dezen zender gehoord heb, doch dat dit niet de zender van Idzerda is, aangezien ik hier ook altijd naar luister en de andere zender een kortere golflengte heeft, vermoedelijk ongeveer 270—280 m.

De omroeper spreekt met een erg Duitsch accent en verzoekt rapporten te

zenden aan Lutjens? Adres kiosk van Hogendorpsplein Rotterdam.

De omroeper deelde Zaterdag l.l. mede, dat hij a.s. Zaterdag 5 Dec. weer zou omroepen, platen draaien en gelukwenschen, doch dat hij niet voor één uur zou komen met het oog op de St. Nicolaas.

Deze zender stoort in Rotterdam den zender van Idzerda nogal erg en deze is, zoolang de genoemde zender bezig is, niet makkelijk af te stemmen.

Rotterdam.

J. v. EEUWEN.

METINGEN AAN SCHERM-ROOSTERLAMPEN.

Terugkomend op de critiek van den heer Hagenaar in R.-E. No. 48 wil ik hierop eenige repliek geven.

Ten eerste geeft de heer H. te verstaan, dat ik een stuk van Ing. Röthy gecopieerd zou hebben. Hierop kan ik mededeelen dat ik genoemd stuk of boekje nooit gelezen, gezien of er van gehoord heb. Maar ik wil voor dit speciale geval wel mededeelen hoe het bewuste artikel van mij ontstaan is.

In 1927—1928 werkte ik bij Philips Radio Belge als techniker, op het laboratorium; er werd toen een brochure uitgegeven over schermr.-lampen, waarin het mij opviel, dat de karakteristieke grootheden van schermroosterlampen onder bepaalde omstandigheden konden variëren. Dit bevreemde ook mij en ik ben aan het meten gegaan.

Grafisch uitgezet, blijkt het geteekende verloop van meetresultaten wel eens wat af te wijken van het verloop dat in werkelijkheid aanwezig moest zijn. Deze fouten werden gecorrigeerd. Bij de metingen van R₁ was dit al zeer sterk het geval.

Toen ik de drie krommen had gemeten en grafisch voorgesteld, bleek mij (ik had n.l. 2 A442 tot mijn beschikking) dat er zoo goed als geen afwijking te vinden was van de krommen der bovengenoemde publicatie. Vandaar dat het wel mogelijk is, dat ook veel overeenkomst bestaat met de gegevens van Ing. Röthy.

In 1928 had ik het plan om publicatie te geven van mijn metingen, doch tijd ontbrak en de zaak werd vergeten. Op de najaarsvergadering in Utrecht van de N.V.I.R. vroeg de voorzitter der Haagse afdeling of ik een causerie wilde houden voor die afdeling, waarvan ik onderwijl lid was geworden (ik woonde nog altijd in België). Zulks geschiedde in de Januari-bijeenkomst, en daar behandelde ik dit onderwerp. Eenigszins omgewerkt, verscheen mijn causerie ten slotte in R.-E.

Wat het overige betoog van den heer Hagenaar betreft, wil ik er slechts op wijzen, dat deze toch zeker tot verhelde-

ring der zaak niet bijdraagt, door uit een formule, die volgens hem voor tetroden niet zou gelden, eerst een benadering af te leiden, die wél door hem wordt toegestaan, om dan ten slotte toch zelf terug te keeren tot de veroordeelde uitdrukking, zij het in iets anderen vorm. Hoofdzaak lijkt mij (wat de heer H. met mij eens blijkt): de g is variabel. Dat heb ik naar voren willen brengen.

H. L. A. OBREEN.

Daar het kortegolf zendstation Königswusterhausen voor het uitwisselen der programma's met de Amerikaanse zendstations eenigen tijd te voren een goede verbinding moet tot stand brengen, heeft het de roepletters DJA voor golflengte 31.381 m en DJB voor de 19.737 m gekregen om langs telegrafischen weg de verbinding voor den omroep tot stand te brengen.

De gramfoonplatenindustrie in Duitsland meent, dat de daling in den platenverkoop van den laatsten tijd moet worden toegeschreven aan den radio-omroep, die dikwijls gramfoonmuziek geeft.

De omroepmaatschappijen in Duitsland hebben aanzegging gekregen, dat het geven van gramfoonmuziek van 1 Januari 1932 af zonder toestemming der gramfoonplatenindustrie niet toegestaan is.

VOCHT IN ONTVANGTOESTELLEN.

Dat heel wat kwalen en nukken van ontvangtoestellen in ons vochtige land met zijn vaak zeer vochtige woningen enkel en alleen aan vocht zijn toe te schrijven, weten we eigenlijk al lang.

Toch hebben we daaromtrent in de laatste dagen weer ervaringen opgedaan, die wel de moeite waard zijn om er nog eens met nadruk op te wijzen.

Eén onzer bandfilterproeftoestellen had ruim een week in een oververwarmd vertrek gestaan, dat zich overigens boven in huis bevindt en goed droog is, in dien zin, dat er nooit iets is te bemerken van vochtneerslag, schimmel of roesten. Het toestel moest even dienen voor een proef en werd ingeschakeld zoo als het er stond, met de lampen, die er steeds in gebruikt waren. Resultaat: geen tiende deel van de geluidsterkte, welke wij gewoon waren en bovendien een veel verminderde selectiviteit.

De eerste indruk was, dat eenig onderdeel, vermoedelijk een lamp, het vrijwel had afgelegd. De lange-golf-Davenport was alleen nog door sterk gebruik der terugkoppeling hoorbaar te maken, Zeesen was geheel verdwenen; op de korte golf was eigenlijk alleen de 298 meter nog op kamersterkte te brengen, zij het door werkelijk „alle zeilen bij te zetten”. Aangezien evenwel de lampen in orde bleken en nergens een opvallende fout was te vinden, begon de tevens zeer verminderde selectiviteit onze aandacht te concentreren in de richting van een invloed, die de demping der afstemkringen moest hebben vergroot.

Er werd dus aan vocht gedacht. En ofschoon nergens zichtbare teekenen van vochtneerslag te constateeren waren, werd het toestel in een goed verwarmd vertrek gebracht en daar in werking gesteld. Den eersten dag viel evenwel géén verbetering te constateeren. Eerst den tweeden dag leek er werkelijk eenige beterschap te zijn en in den loop van dien dag was het alsof een wonderkracht in het toestel werkte, zoodat na ongeveer 36 uren de oude, goede toestand terugkeerde, waarbij voor Davenport Sr. zonder terugkoppeling de sterkteregeling nog noodig was om eenige verzwakking aan te brengen en voor de 298 meter met $\frac{3}{4}$ teruggedraaide sterkteregeling moest worden gewerkt.

Het is weer eens een leerzaam geval, dat men moge onthouden!

DE R.-E. BANDFILTER-DRIE VOOR ACCUVOEDING.

Is het mogelijk, de R.-E. Bandfilter-Drie ook voor accu-voeding uit te voeren?

Die vraag wordt ons thans door zeer velen gesteld.

Bezwaar daartegen bestaat niet en de veranderingen, welke daarvoor noodig zijn in het schema, zijn heel gering. Wij geven daarom hier alleen het gewijzigde principe-schema, want de algemeene opbouw van het toestel kan het best geheel dezelfde blijven als van ons oorspronkelijk ontwerp.

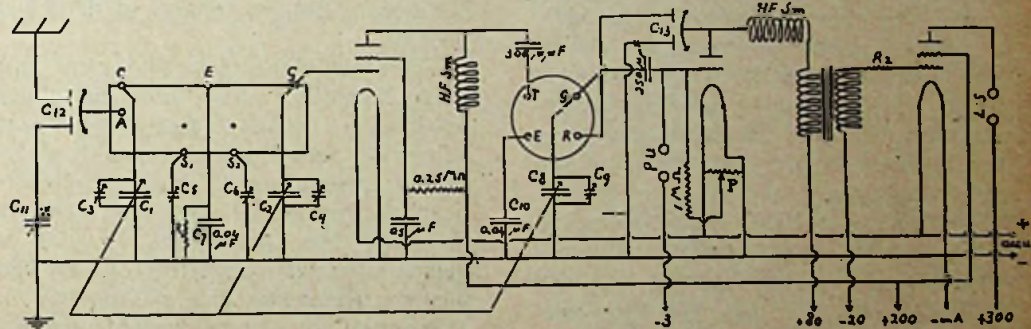
Toch willen we vooraf in het algemeen op één ding wijzen. De gewone lampen voor accuvoeding hebben niet even gunstige karakteristieken als de moderne wisselstroomlampen en een drielamps-toestel met accu kan daardoor niet praestereen hetgeen thans met wisselstroomlampen mogelijk is. Voorts hangen geluidsterkte en kwaliteit, welke met een bepaald aantal lampen zijn te verkrijgen, in hooge mate af van de eindlampen en van de plaatvoeding. Met 10 à 12 Watt bereikt men iets van geheel andere kwaliteitsorde dan met 3 à 4 Watt, aangezien dan pas de hoogste en de laagste tonen in een behoorlijke verhouding kunnen

komen tot het middenregister. Men mag nooit verwachten (tenzij er geheel andere luidsprekers zouden komen) dat met een B443 bijv. dreunende basgeluiden hoorbaar worden, die klaar en helder afsteken tegen het bovenregister. Waar men bij een accutoestel gewoonlijk aangewezen blijft op eindlampen met gering gloei-stroomverbruik, blijft het ook daarom ten achter bij hetgeen met een wisselstroom-toestel mogelijk is.

De Bandfilter-Drie, volgens het gepubliceerde ontwerp, is overigens ook nog als een tamelijk bescheiden apparaat te beschouwen, al kan het, met zijn voeding voor een 6-Watt-eindlamp reeds groote voldoening geven. Dit eindvermogen is óók met een accutoestel nog bereikbaar en wij raden sterk aan, ook als men het toestel voor accuvoeding maakt, op den eindtrap althans niet te beknibbelen.

Wij hebben pas proeven gedaan met een bandfilter-drielamp, met een ruim gevoede E443N als eindlamp, hetgeen weliswaar een plaatstroomapparaat vordert, dat 400 V. levert, maar waarmee dan ook iets bereikt wordt, dat nog een geheel anderen indruk maakt.

Gaan we aan de hand van het schema even na, wat erin veranderd is om het

voor accuvoeding geschikt te maken, dan zien we in de eerste plaats, dat de kathodeweerstand voor de negatieve roosterspanning der hoogfrequentlamp is vervallen; kathodeweerstanden kan men in een accutoestel niet toepassen. De schermroosterlamp voor accuvoeding kan trouwens wel *zonder opzettelijk aangebrachte neg. resp. spanning* werken; de roosterkring, die via weerstand R₁ aan aarde ligt, is daarvoor verbonden met de negatieve zijde van den gloeidraad. Dat komt bij een op accu brandende lamp neer op ongeveer 0.25 Volt negatieve resp., hetgeen voor niet al te krachtige signalen voldoende is. Heeft men met sterkere signalen te doen, dan zal men toch met behulp van den differentiaalcondensator in de antenne de sterkte tot een lager niveau terugbrengen.

De tweede verandering is aangebracht in de verbinding van den lekweerstand van 1 MΩ voor de detectorlamp. Deze is niet direct met één der gloeidraadeinden verbonden, maar aan een potentiometer P over den gloeidraad. Men heeft het

daarmede in de hand om de meest gevoelige detectorwerking te verkrijgen of een compromis in te stellen tusschen gunstigste detectorwerking en soepel geneereen. De potentiometer-arm zal hiertoe meestal op ongeveer 1/3 van den potentiometer moeten staan, gerekend vanaf het *negatieve* einde.

Wat de plaatvoeding betreft, is ook in dit schema voor accuvoeding aangenaam, dat men een met het Elfre-apparaat overeenkomend voedingsapparaat gebruikt.

Verdere toelichtingen lijken ons voor het oogenblik overbodig, daar men alle overige bijzonderheden vindt in het artikel in R.-E. No. 47.

GENEREERNEIGINGEN EN HOE ZE TE VERMIJDEN.

De R.-E. Bandfilter Drie, waarvan wij in R.-E. No. 47 het bouwschema opnamen, blijkt reeds door velen gebouwd te worden en voor een deel al voltooid te wezen.

Afgezien van enkele moeilijkheden met de trimmer-instelling bij sommigen, die daar blijkbaar wat te weinig geduld aan hebben geofferd, is het bouwschema ook

in handen van bijna volslagen leeken een groot succes geworden.

Bij uitzondering doet zich echter ook hier — evenals bij zoo vele zelfgebouwde toestellen — de kwaal voor, dat het apparaat op bepaalde afstemmingen neigingen tot zelfgenereeren vertoont. Wij zullen daarom de oorzaken daarvan en de geneesmiddelen er tegen nog eens in het algemeen behandelen.

De verschijnselen van spontaan genereeren zijn te onderscheiden in twee groote categorieën. In het eerste geval treedt het genereeren het heftigst op bij kleine condensatorstanden en in het korte-golf-bereik. In het tweede geval is het 't lange-golf-gebied, dat er onderlijdt en wel het meest bij de grootste condensator standen.

Er zijn dan ook twee geheel verschillende oorzaken voor die volkomen tegen gestelde verschijnselen.

Als men zelfgenereeren constateert op de korte golven, terwijl de neiging afneemt, wanneer men op langere golven afstemt, kan men vrij zeker zijn, dat een

capacitieve parasitaire koppeling in het spel is, dus een koppeling tusschen roosterkring hoogfrequentlamp en plaatkring hoogfrequentlamp (of roosterkring detectorlamp). Alleen reeds de plaatleiding der hfr. lamp kan het kwaad stichten, wanneer die leiding in de buurt komt van den antenne-invoer of andere met den roosterkring der hfr. lamp in verbinding staande deelen. De capaciteit van zulk een draad ten opzichte van andere toesteldeelen is zeer gering. Maar de weerstand eener capaciteit wordt voor hogere frequentie (korte golven) geringer; zulk een capaciteits koppeling wordt dus sterker voor de kortere golven. De remedie is: afschermen door goed geaarde, metalen schermen.

Bij de R.-E. Bandfilter Drie zal deze kwaal zich niet licht voordoen, aangezien condensator en detectorkring goed zijn afgeschermd en de hoogfrequentlamp zóó is gelegd, dat de plaatleiding ver van het rooster af blijft.

Als men daarentegen zelfgenereeren opmerkt op lange golf, kan dit nooit de zelfde oorzaak hebben. Men kan er vrij zeker van zijn, dat dit niet is te verhelpen door afscherming en geen verband houdt met het hoogfrequentgedeelte, maar dat men de oorzaken moet zoeken in de omgeving van detectorlamp en laagfrequentgedeelte. De laagste frequenties (langste golven) dringen het gemakkelijkst door in den laagfrequentversterker, zoodat terugkoppeling over de eindlamp kan optreden, of koppeling in het plaatstroomapparaat, bijv. door een onvoldoend grooten condensator over den weerstand van automatische neg. rsp. of voor de ont-koppeling van de detector plaatspanning.

Bij de R.-E. Bandfilter Drie zal evenwel ook deze laatste oorzaak wel niet aanwezig zijn, als men het Elfre-voedingsapparaat gebruikt, want dit is ons in dit opzicht volkomen veilig gebleken, of het zou moeten wezen, dat één der condensatoren bepaald defect was.

Doordringen van hoogfrequent trillingen in den laagfrequentversterker evenwel kan ook nog op andere wijze plaats hebben dan door koppeling in het plaatstroomapparaat. Dit kan n.l. geschieden doordat de hoogfrequente trillingen uit den plaatkring der detectorlamp niet voldoende worden afgeleid en buiten den laagfrequenttransformator gehouden. De hoogfrequentsmoorspoel in den plaatkring der detectorlamp heeft hierbij een functie te verrichten. Eenerzijds helpt die smoorspoel de terugkoppeling met den terugkoppelcondensator, door den weg voor hfr. trillingen door den laagfrequenttransformator te versperren en die trillingen te dwingen door den terugkoppelcondensator en de terugkoppelspoel te gaan. Maar als men den terugkoppelcondensator in den nulstand draait, zou ook die weg versperd zijn; daarom wordt hier een differentiaal-condensator toegepast,

die de trillingen, zoo dié niet voor terugkoppeling worden gebruikt, via de andere helft van den condensator naar aarde afleidt. Intusschen mag men die capaciteit van den terugkoppeldifferentiaalcondensator niet ál te groot kiezen, aangezien bij te groote waarde ook de hoogste hoorbare trillingen er door afgeleid worden, zoodat verlies aan hooge tonen optreedt.

Blijven nu toch blijkbaar hoogfrequente trillingen doordringen in den laagfrequentversterker, door onvoldoende afleiding dier trillingen, dan openbaart zich dit het eerst voor de lange golven (laagste radiofrequenties) omdat immers de afleidingscondensatoren aan die langere golven grooteren weerstand bieden dan aan de kortere.

Om dit verschijnsel op te heffen zonder al te groote waarden voor de condensatoren, zoodat ook de hooge hoorbare tonen er onder lijden, voegt men achter de hoogfrequentsmoorspoel (dus waar deze verbonden is met den laagfrequenttransformator of met den koppelweerstand) een condensator van 100 à 200 $\mu\mu\text{F}$ tusschen de smoorspoel en de kathode der detectorlamp. Op die wijze ontstaat in den plaatkring der detectorlamp een compleet hoogfrequentfilter, bestaande uit terugkoppelcondensator, hoogfrequentsmoorspoel en extra-condensator. Voor deze laatste kan een Mikafarad, Bulgin Tubalar of dergelijke dienen.

Ten slotte kan zich in elk toestel (ook in de Bandfilter Drie) door toevalligen samenloop van een bepaalde wijze van leggen der geleidingen en bepaalde waarden der onderdeelen het verschijnsel voordoen, waarop in R.-E. No. 35 is gewezen door den heer Kerkhoven, n.l. dat de detector parasitair genereert in een veel hogere frequentie dan waarop men is afgestemd; dit kan ten gevolge hebben, dat een slechts zeer verzwakt geluid wordt verkregen en dat schijnbaar de terugkoppeling niet werkt, vooral in het lange-golf-bereik. Een middel tegen deze kwaal is het aanbrengen van een weerstand tusschen terugkoppelcondensator en terugkoppelspoel; enkele honderden Ohms kan soms voldoende zijn, maar er kunnen ook eenige duizenden Ohms noodig blijken. In de Bandfilter Drie kan men er een Spaghetti-weerstand voor aanbrengen in de plaats van den draad tusschen terugkoppelcondensator en klem R der detectorspoel.

NIEUWE UITGAVEN.

Siemens-publicaties.

De fa. Siemens & Halske zond aan vele belanghebbenden vaak overdrukken van artikelen, welke door haar laboratorium-medewerkers in verschillende technisch-wetenschappelijke bladen werden gepubli-

ceerd. In de plaats daarvan worden thans dergelijke artikelen in één formaat herdrukt en verzameld in ongeregeld verschijnende afleveringen, die elk een aantal artikelen, alle op het gebied der Berichtgevingstechniek, bij elkaar bevatten.

Drie dezer afleveringen liggen thans voor ons. De artikelen betreffen niet alle radio, maar ook hoogfrequentverkeer over lijnen en kabels en vraagstukken der gewone telefonie en telegrafie.

Bijzonder belangwekkend uit radioogpunt zijn in deze afleveringen een artikel over den klirfactor (het percentage harmonischen, in totaal door een toestel geproduceerd) van Clausing; over de beoordeeling van ontvangers, eveneens van Clausing; de theorie der terugkoppeling, door Feldtkeller en Kautter; luidsprekervraagstukken, door Gerlach; opsporen van omroepstoringen, door Conrad en Schöne; aanpassing van ontvangers aan de antenne, door Kautter; beoordeeling van versterkers, door Tamm.

Vierlamps wisselstroomontvanger Telefunken 340 WL. — De afdeling Telefunken, van Siemens en Halske, den Haag, zond ons ter beproeving het omroepontvangtoestel type 340WL, met ingebouwd electromagnetischen luidspreker. Dit is een z.g. driekringen-toestel, waarbij 2 afstemkringen vóór de schermrooster-hoogfrequentlamp liggen en een zekere bandfilterwerking geven, terwijl de derde kring de koppeling vormt tusschen hoogfrequentlamp en detector, welke laatste door 2 trappen weerstandversterking wordt gevolgd.

Normaal is het toestel voorzien van de eindlamp RE134, doch daarvoor kan de pentode RES164d in de plaats gezet worden, hetgeen met een omschakeling van den ingebouwd luidspreker gepaard moet gaan om de aanpassing te herstellen.

Het toestel bezit een variabele inductieve antenne-koppeling en terugkoppe-

ling. De afstemming geschiedt éénknops, maar op twee der kringen heeft men bovendien een fijnregeling met twee hefboomjes onder den afstemknop. Deze fijnregelingen zijn van buitengewoon belang en moeten met zorg bediend worden, wil men het uiterste aan selectiviteit en weergavekwaliteit uit het toestel halen.

Verbazingwekkend is het geluidsvolume, dat bij het toestel met een betrekkelijk kleine eindlamp als de RE134 wordt bereikt (12 mA anodestroom!)

Zeer opvallend is ook de goede kwaliteit van den electromagnetischen luidspreker, een 4-polig systeem, dat diepe bastonen weergeeft, terwijl toch ook het hooge register goed aanwezig is. Men kan dezen luidspreker uitschakelen en in de plaats daarvan een anderen aansluiten, zoodat men toestel en luidspreker gemakkelijk afzonderlijk kan beoordeelen.

De selectiviteit van het toestel is zoodanig, dat men, zonder een volkomen stillen achtergrond voor het gehoorde te verkrijgen, toch alle belangrijke stations hoorbaar kan maken zonder ernstig hinderlijke storingen. De weergave is zeer te waardeeren en bij weergave van gramofonplaten met pick-up uitstekend. Overgang op gramofon en op de twee radio-golfbereiken geschiedt met één schakelaar, die tevens uitschakelaar is en aan welks constructie (platina contacten) veel zorg werd besteed.

Het toestel is voorzien van een z.g. „autoschaal”, waarop men kleine plaatjes met de stationsnamen kan bevestigen; daarvoor is de schaal uitgevoerd met aflezing aan twee kanten. Rechts kan men de namen der langegolfstations plaatsen, links die der kortegolfstations. Dergelijke plaatjes worden bij het toestel verschaft.

Eenigszins vreemd doet het aan, dat de schaalverdeling zoo is gemaakt, dat men kortere golf ontvangt als men de schaal naar hooger aantal graden draait. Dit is een nieuwe stap op den weg naar de blijkbare bedoeling der Duitsche fabrikanten om op den duur het publiek in frequenties te laten denken in plaats van in golflengten. Voor het oogenblik is dit een ingaan tegen het algemeen gebruik.

Met den luidspreker te samen is het geheel gebouwd in een kloeke eiken kast met gebogen bovenstuk, in zeer goede afwerking.

Evenals sommige nieuwere Engelsche toestellen is ook dit apparaat van een z.g. „ingebouwde lichtnetantenne” voorzien. Dit is een condensator, verbonden aan één der invoerdraden van den lichtnetstekker, terwijl de andere condensatorzijde met behulp van een stekertje met het antenne-contact kan worden verbonden. De bedoeling is om aldus het lichtnet als antenne te gebruiken, zoodat het toestel enkel een aardleiding nodig heeft. Wij hebben nog geen ontvanger in handen gehad, die op deze wijze nog zulk een goede

ontvangst geeft als deze. Op de lange golf zijn er dan alleen veel netstoringen.

Prijs f 230.—

Brown microfoon-pickup. — In R.-E. no. 45 hebben wij een en ander medegedeeld over de groote Brown-demonstratie-pickup zonder versterker en daarbij tevens melding gemaakt van het huiskamermodel van deze pickup. De firma *T. B. Hooghoudt* te Amsterdam zond ons thans van het kleine type een nieuwe, zeer verbeterde uitvoering.

De bijzonderheid van deze pickup is in de eerste plaats het werken zonder versterker. Het is een differentiaalmicrofoon, welke door de gramofonnaald in trilling wordt gebracht; men sluit er, in serie met een aanpassingstransformator, een gelijkspanning van 12 Volt op aan, terwijl de luidspreker aan de secundaire van den transformator wordt verbonden.

Het eerste model van dit kleine type, dat wij beproefden, gebruikte nog ongeveer 0.5 Ampère en bij sterke passages in de platen liep de stroom op tot *grootere* waarden in de buurt van 1 Ampère. De nieuwe uitvoering verbruikt daarentegen slechts 0.25 à 0.3 Ampère en die stroom neemt bij sterke passages af tot *kleinere* waarden.

Dit laatste is een belangrijke eigenschap met het oog op de voeding door een gelijkrichter, die nu niet zoo sterk verandert in de afgegeven spanning. Met een Westinghouse-gelijkrichter en electrolytischen condensator verkregen wij een alleszins voldoende en volkomen bromvrije voeding.

Ook de gaafheid der weergave is bij de nieuwe uitvoering zeer verbeterd, zoodat een practisch instrument is ontstaan, dat voor huiselijk gebruik een zeer voldoende geluid geeft en buitengewoon eenvoudig is in bediening en onderhoud.

Vergelijkt men de weergave bij gebruik van de Brown pickup met die van de gewone, mechanische gramofon eenerzijds en met die, waarbij een versterker te pas komt, anderzijds, dan staat de kwaliteit der Brownweergave dicht bij die, welke wij met een versterker gewend zijn; in de lage tonen vooral is de weergave veel beter dan met mechanischen weergever, terwijl ook de geluidsterkte grooter is.

Prijs f 40.

Polar vensterschaalcondensator. — Het fabricéeren van onderdeelen, welke aan moderne eischen voldoen, tegen lage prijzen, is sinds lang het streven der Polar fabrieken en dit nieuwe onderdeel, ons toegezonden door de fa. *H. R. Smith*, Amsterdam, is het jongste resultaat van dat streven.

Hier is een vensterschaalcondensator van zeer vereenvoudigde constructie, maar die op een toestel hetzelfde effect maakt, electrisch even goed is en veel eenvoudiger is te monteeren dan de ge-

wone. Een vensterschaalcondensator, die zooals deze voor ééngatsmontage is gemaakt, is op zichzelf wat nieuws. Ook het idee om het gat in de frontplaat, dat voor het venster moet worden aangebracht, rond te maken en het venster zoo te bevestigen, dat men het in het gat eenigszins kan verschuiven tot het precies goed zit, is zeer practisch.

Een lamphoudertje voor schaalverlichting is ook bijgevoegd.

De condensatorknop werkt met een vertraging 9 : 1. Het vertragingmechaniek bestaat uit een achter aan den condensator geschroefden dop, waarin drie vrij groote kogels rondom een dun asje liggen. De soepele werking van die fijnregeling hangt in hooge mate af van het in volkomen juiste stand vastschroeven van den dop. Daarom moet men, als de beweging van den condensator even hapert, den dop iets los schroeven en in verband met de ruimte in de schroefgaten iets verschuiven.

Prijs met vensterschaal, venster en knop f 5.75.

„Allaphone” en „Hego”-hoofdtelefoons. — De fa. *Willem van Loon* te Amersfoort zond ons twee verschillende uitvoeringen van dubbele hoofdtelefoons, fabrikaat „Hego”. De hoofdtelefoon is niet meer zulk een algemeen noodzakelijk onderdeel als in het eerste begin van het radio-amateurisme, maar voor den ultrakortegolf-amateur en voor den experimenteerder blijft de telefoon een onmisbaar instrument. En wat hier op dit gebied wordt geboden, is voor een zeer bescheiden prijs wel zeer goed.

De dubbele Hego telefoon (2 × 2000 Ohm), weegt slechts 125 gram. De beugel is enkelvoudig, van gespringlakt metaal; de oorschelpen zijn in hoogte verstelbaar en de gevoeligheid wordt slechts door weinige vroegere telefoons overtroffen.

Een meer luxueuse uitvoering is die van de Allaphone. Dit is een telefoon met 2 × 4000 Ohm; de beugel is met leer bekleed en de ons toegezonden Allaphone speciaal heeft een dubbelen beugel, terwijl ook de oorschelpen verstelbaar zijn. Het gewicht van deze telefoon is 160 gram, maar hij zit door de beugelconstructie gemakkelijker op het hoofd. De gevoeligheid is nog grooter dan van den Hego.

De uitvoering is eenvoudig, maar vooral van de Allaphone alleszins voldoende.

Prijs Hego-telefoon (dubbel met snoer) f 2.90.

Allaphone speciaal (dubbel, met dubbel en beugel en snoer) f 3.45.

Bulgin Dialite. — Deze lamphouder voor schaalverlichting, ons ter beoordeeling gezonden door de fa. *de Groot en Roos*, Amsterdam, is bestemd om gebruikt te worden bij vensterschalen, welke zelf niet van verlichting zijn voorzien. Men monteert dezen houder ééngats in de frontplaat, vlak boven de schaal. Een dopje aan de voorzijde (aan den buitenkant van het toestel dus) kan afgeschroefd worden om het lampje te verwisselen. Het is een stevig onderdeel met goede isolatie.

Bij wisselstroomtoestellen moet men er intusschen mee oppassen, als men een metalen frontplaat gebruikt, want het huis van den houder, dat in de frontplaat wordt geschroefd, vormt de eene pool voor de verbinding der stroombron. Dit is goed in een toestel met accu, waar de frontplaat aan aarde en negatieve pool verbonden zal zijn. Maar bij wisselstroomvoeding ligt een aan aarde verbonden metalen frontplaat gewoonlijk aan het midden van den gloeistroomtransformator. Sluit men nu den lamphouder ook op dien transformator aan, dan wordt de eene helft van den transformator kortgesloten.

Men moet dus bij wisselstroomtoestellen zorgen, dat de lamphouder geïsoleerd blijft van de frontplaat.

Jackson condensatorschermen en assteunen met isolatieringen. — Wij ontvingen van de fa. *de Groot & Roos* te Amsterdam eenige aluminium schermen met asgat, welke bestemd zijn om eventueel zelf te monteeren tusschen condensatoren op één as, welke niet reeds zijn afgeschermd. In het algemeen zijn zulke schermen noodig als men onafgeschermdde condensatoren in een bandfilter-toestel wil gebruiken. Bestaat toch eenige capaciteeve koppeling tusschen de vaste platenstellen, dan is die capaciteit al spoedig groot genoeg om den opzet van het bandfilter in de war te sturen. De schermen passen precies voor de Universal Log-condensatoren van Jackson Bros, maar zullen ook in vele andere gevallen bruikbaar zijn. De schermen zijn 11 cm breed en 12½ hoog; het asgat zit op 7½ cm hoogte, ½ cm uit het midden; asgat 1¼ cm.

De as-steunen zijn stevige driehoeken van aluminium met asgaten van gelijke grootte en hoogte als in de schermen.

Bijpassende isolatieringen dienen om door de asgaten een geïsoleerden doorvoer te maken. De eene ring heeft een randje ter dikte van het aluminium, waarmee een asgat in het metaal van binnen wordt gevoerd. De contraring is vlak. De gaten in deze ringen zijn ruim 9 mm.

Dit materiaal, dat zeer te pas kan komen, is los verkrijgbaar.

Connectite montagedraad en afgeschermd draad. — De *Gooische Radiohandel* te Hilversum zond ons eenige monsters van verschillende soorten montagedraad.

Connectite is vertind koperdraad van ongeveer 0.7 mm diameter, geïsoleerd met een katoenomspinning, waaromheen een zeer vaste, gladde, gekleurde buitenisolatie is gelegd (groen, donkerblauw, lichtblauw, bruin, rood of geel). De isolatie laat zich gemakkelijk, vrijwel zonder rafeling op de einden verwijderen en is voor vocht ondoordringbaar.

Verder zijn er twee soorten anti-inductief afgeschermd draad, ten eerste met gevlochten afscherming, het andere z.g. „gewapend”, d.w.z., dat de afscherming hier bestaat uit een vertinden koperband, die om de gummi-adersnoeren heen gewikkeld is; aan dien koperband kan men bijv. aardverbindingen gemakkelijk vastsoldeeren. Zoowel het afgeschermd gevlochten als het afgeschermd gewapend draad bestaat één- en twee-aderig.

Bij het draad met gevlochten afscherming bestaat de daaronder liggende isolatie uit een gevlochten katoenkous, welke de gummi-aders gezamenlijk omgeeft. Bij het draad met gewapende afscherming zijn de gummi-aders met eenige katoenstrengen tezamen in een kous van isolatielinnen gewikkeld, terwijl de omwoeling daar buiten om heen ligt.

Van het gewapende draad vooral laten de einden der aders zich zeer gemakkelijk blank maken.

Prijs Connectite montagedraad f 0.20 per rol van 10 voet.

Anti inductief afgeschermd draad gevlochten: éénaderig f 1.80 per 9 meter; dubbeladerig f 5.40 per 9 meter.

Anti inductief afgeschermd draad gewapend: éénaderig f 3 per 9 meter; dubbeladerig f 6.0 per 9 meter.

Weco-Selector. — Het vóórschakelen van een of anderen vorm van zeefkring voor het ontvangtoestel is wel haast de eenige methode om een bestaand apparaat met onvoldoende selectiviteit onder de huidige omstandigheden zoo veel moeielijk bruikbaar te maken. De *N. V. Radiofabriek „Weco”* vervaardigde hiervoor haar „Selector”, ons toegezonden ter beproeving door de fa. *Velthuisen*, den Haag.

Het apparaat, dat zoowel voor lange als korte golf-omroep dienst kan doen, bestaat uit omschakelbare spoelen, draai-condensator en een paar vaste condensator-ties, samengebouwd in een gesloten huis met acht aansluitpunten en drie druktrekschakelaars. Er zijn een aantal zeefkringschakelingen mede te maken, 1ste als parallelkring op den eersten kring van het toestel, waarbij bovendien of de an-

tenne, of het toestel meer of minder vast met den zeefkring gekoppeld kunnen worden, terwijl bij losse toestelkoppeling nog twee verschillende seriecondensator-tjes in de antenne geschakeld kunnen worden; 2de is de zeefkring als afgestemde blokkeeringskring in de antenne te gebruiken om één bepaald station uit te stemmen, waarbij ook nog weer verschillende antenne-koppelingen zijn te gebruiken.

Uit den aard der zaak gaat het gebruik van den kring met geluidsverlies gepaard en wel in sterkere mate al naar men een selectievere aansluiting moet gebruiken. Ook dreigt natuurlijk bij hoogste selectie en gebruik der terugkoppeling om de ontvangst weer te versterken, het hooge register in het gedrang te komen en het geluid hol te worden. Dat is nu eenmaal onvermijdelijk bij gebruik van gewone kringen. Ook is het onvermijdelijk, dat men door den zeefkring een afstemming meer krijgt en wel een afstemming, die zeer nauwkeurig moet worden bediend.

Bij het instrument is een korte gebruiksaanwijzing, die men goed dient door te lezen. Dat de zeefkring voor alle selectiviteitsnooden afdoende zal zijn, durven we niet te zeggen, maar verbetering, vaak zelfs zeer groote verbetering zal men kunnen bereiken, dat is zeker.

Prijs f 15.—

Telefunken Universaal-sperkring. — In zeer kleinen vorm is door *Telefunken* de zeefkring Type Sp 3 uitgevoerd, welke ons ook door de fa. *Velthuisen*, den Haag, ter beproeving werd gezonden. Ook dit is een apparaatje, bruikbaar op de beide omroepgolfbereiken, maar het is speciaal geconstrueerd voor toestellen met z.g. aperiodische, inductieve antenne-koppeling, dus niet voor apparaten, waarbij de antennekoppeling plaats heeft door een klein condensator-tje. Wel kan het bij toestellen dier laatste soort als serie sperkring in de antenne geschakeld worden voor het uitstemmen van één station, doch de voornaamste toepassing zal toch blijven: de verbinding aan een toestel met koppeling der antenne door een spoeltje, waarbij de zeefkring een extra afgestemde kring vormt, waarmee de antenne wordt afgestemd.

Het apparaat is een klein bakeliëten doosje met 11 stekergaten en twee doorverbindstekers; zorgvuldige doorlezing der bijgevoegde handleiding zal bewijzen, dat de toepassing echter eenvoudiger is, dan men oppervlakkig zou denken uit dit groot aantal aansluitgelegenheden.

Er zijn met dezen zeefkring, gebruikt als antenneafstemming bij een toestel met „aperiodisch” koppelspoeltje, zeer goede resultaten te verkrijgen, ook wat de weergavekwaliteit betreft, aangezien men door voorzichtige instelling der koppeling eenigszins bandfiltereffect verkrijgt. Dit vereischt trouwens wel eenigszins deskundige bediening.

Whiteley Boneham e.d. luidspreker met permanenten magneet. — De Fa. Ing. Hardenberg, Amsterdam, zond ons ter bespreking den „permanent magnet movingcoil speaker” van Whiteley Boneham, met specialen transformator 25 : 1 voor gebruik achter moderne eindlampen met vrij grooten plaatstroom.

Van de verschillende electro-dynamische luidsprekers met permanente magneet, die wij tot dusver beproefden, is dit ongetwijfeld één der beste, zoowel wat gevoeligheid als kwaliteit der weergave betreft.

De conus bestaat uit een verhard weefsel, met ingepersten rand, zoodat voor de ophanging in den conusdrager geen leer of rubber is gebruikt, maar de conus met zijn eigen rand is ingeklemd; de ingeperste groef verzekert daarbij toch een voldoende bewegingsvrijheid. Ook is niet de veelal gebruikelijke papieren ster voor de centreering toegepast, welke ook even vaak het zwakke punt van den luidspreker vormt; in het midden is wederom een rand of groef ingeperst en een volkomen centrisch gat voor de schroefbevestiging. Hierdoor is toepassing eener zeer nauwe luchtspleet mogelijk geworden en bovendien een steviger constructie verkregen dan van den gewonen, papieren conus. Het weefsel, waaruit de conus bestaat, is met aluminiumverf tegen vocht geprepareerd.

Wanneer de permanente magneten ook op den langen duur hun magnetisme behouden — en goede permanente magneten kunnen haast onbeperkt goed blijven — is natuurlijk de overbodigheid eener gelijkstroomvoeding voor een luidspreker als dezen een onbetwist voordeel, waarbij nog komt, dat men geen gevaar loopt van brommen door onvoldoende afvlakking.

Luidspreker en chassis zijn van klein model (conusrand 19 cm diameter) en niet extra zwaar. Constructie en afwerking maken een uitstekenden indruk.

De fa. *Electro Union* te Amsterdam zond ons haar prijscourant van krachtversterkers en „Elu”-schakelborden voor radiodistributie. De versterkers worden gemaakt in typen van 12, 25, 50, 100 en 150 Watt, alle met 25 à 20 % nuttige, onvervormde energie.

Telefunken, den Haag, zond ons een aantal brochures betreffende toestellen en luidsprekers, n.l. de 3 lampsoetellen 33 W, 33 WL en 33 GLE; Tetroctor W

enWL; voorts drie-krings-ontvangtoestellen 340 W en daarmee overeenkomende voor gelijkstroomnet, al dan niet met ingebouwd electromagnetischen of electro-dynamischen luidspreker, luidsprekers meer in het bijzonder de Centraphon en Arcophon C, Sihaphon 50—54, alsmede de electro-dynamische luidsprekers Wel-dyne A en B en Eldyne B.

Tevens ontvingen wij een nieuwe brochure over de Telefunkenlampen en een speciale brochure over lampen voor gelijkstroomnet en over anti-storingsmiddelen.

De fa. *T. B. Hooghoudt*, te Amsterdam, zond ons een nieuwe prijscourant van Brown-luidsprekers, luidspreker magneet-systeem en chassis met opnieuw verlaagde prijzen.

Om van plaatsing verzekerd te zijn, **zorge men, dat Vereenigingsberichten uiterlijk Dinsdagsmiddags in het bezit der Redactie zijn.**

De jaarlijksche contributie voor de **N. V. V. R. bedraagt f 8.—**

De leden ontvangen de organen **Radio-Nieuws (maandblad) en Radio-Expres (weekblad) gratis.**

Aanmelding bij den Secretaris-penningmeester, den heer **B. Slikkerveer**, Obrechtstraat 104, Den Haag. Gironummer 80856.

Afdeeling Haarlem en Omstreken.

De clubavond van Woensdag 2 December had voor onze afdeeling een bijzondere aantrekkelijkheid door de aanwezigheid van Voorzitter en Secretaris van het Hoofdbestuur der N.V.V.R. In zijn openingswoord deed onze Voorzitter duidelijk uitkomen dat de afdeeling Haarlem en Omstreken het zeer op prijs stelde, de heeren Aronstein en Slikkerveer in ons midden te zien, ten einde een gewone clubavond (d.w.z. in eigen beheer) bij te wonen.

Volgens kreeg de spreker van dezen avond, ons lid de heer **A. Fibbe** het woord. Als onderwerp was gekozen een causerie met demonstraties van de nieuwste Telefunken-producten, waaronder het ultra-korte-golf apparaat. Achtereenvolgens werden de verschillende uitvoeringen van de modellen 341 besproken en gedemonstreerd, waaruit bleek, dat naast de keurige afwerking zoowel de muziekweergave als het gesproken woord waarlijk schitterend mogen worden genoemd. Het was voor velen wel teleurstellend dat het

UKG apparaat wegens een defecte smooispoel niet in werking kon worden gesteld. Dit had juist het hoogtepunt van den avond kunnen worden. De heer **Fibbe** heeft ons echter de hoop gegeven op een anderen avond. Aan het einde werd bij monde van den Voorzitter den spreker dank gebracht voor het gebodene. Na nog een aardige toespraak van den Heer **Aronstein** werd het officieele gedeelte om 11 uur gesloten.

Woensdag 16 December des avonds 8.15 zal in ons clublokaal Groote Houtstraat 155 een onderlinge verkoop van radio-onderdeelen worden gehouden. Goederen met prijsbepaling in te leveren vóór 7 uur 's avonds.

J. H. DIKSHOORN, Secr.

Afdeeling Den Haag.

In verband met de feestdagen in de maand December zal onze eerstvolgende bijeenkomst niet plaats hebben op 12 December, maar op den 19den des avonds te 8.15 uur in Café „Mercur”, Anna Paulownaplein 4.

Dit zal een gewone bijeenkomst zijn, waarvoor het bestuur de leden in het bijzonder opwekt om te komen; er valt op radiogebied nog genoeg te praten en te vragen en er zullen zeker leden zijn, die eenige interessante zaken kunnen medebrengen. Verder zijn daar niet te vergeten onze tijdschriften.

De leden, die onze laatste bijeenkomst bezochten, zijn reeds op de hoogte van de plannen der Feestcommissie voor het derde Lustrum.

Er wordt daar hard gewerkt en spoedig zullen de leden een volledig programma thuis ontvangen.

De datum van het feest is vastgesteld op Zaterdag 16 Januari 1932. Te 3 uur des namiddags is er dan algemeene reünie en receptie door het bestuur. Om 6 uur wordt gezamenlijk gedineerd en te 8.30 uur is de aanvang van de revue: „Van glijspoel tot Muziekdoos”, waarna een gezellig samenzijn volgt met muziek en dans.

Dit alles zal plaats hebben in de bovenzaal van Café „Bagatelle” in de Passage.
HET BESTUUR.

Afdeeling Hilversum.

Wij deelen aan de leden mede, dat wij nog steeds correspondeeren met den Heer **Strijkers** over een geschikten datum voor de lezing over den vliegtocht naar Indië.

Wij hopen spoedig in staat te zijn, den datum mede te deelen en verzoeken U nog even geduld te hebben.

Namens het bestuur,
D. G. BOERMA.

Afd. Amsterdam.

Het Bestuur heeft de eer u uit te nodigen tot het bijwonen van een Buitengewone Huishoudelijke Spoed-Vergadering, welke gehouden zal worden in ons clublokaal: Keizersgracht 722, op Dins-

dag 15 December 1931 des avonds te 8.15 uur.

Agenda:

1. Opening.
2. Voorlezing Notulen vorige vergadering.
3. Verslag van de bespreking met H.H. Jacot en Veringa.
4. Uitbreiding Bestuur.
5. Ingekomen stukken.
6. Rondvraag en hetgeen verder ter tafel zal worden gebracht.
7. Sluiting.

Met het oog op deze belangrijke agenda is aller komst gewenscht.

H.H. Cursisten wordt medegedeeld, dat op dezen avond geen cursus zal worden gegeven. De eerstvolgende cursusavond wordt gehouden op Dinsdag 29 December 1931 en wel als volgt: van 8.15—9.30 cursus toestelbouw onder leiding van den heer H. J. J. Bouman en van 9.30—11.00 cursus radiotechniek onder leiding van den heer W. Broertjes.

Voorts deelen wij u mede, dat op Dinsdag 22 December a.s. door den Heer Vos, lid der afdeling Rotterdam, een lezing met demonstratie zal worden gehouden over een door hem zelf vervaardigden

lamp-voltmeter. Dit belooft een zeer belangrijke en interessante avond te worden. Alle leden zijn dus op dien avond om 8.00 uur in ons Clublokaal: Keizersgracht 722 aanwezig. Leest u maar eens het verslag in R.-E. no. 44, d.d. 30 Oct. j.l. onder afd. berichten „Rotterdam” over de door den Heer Vos voor deze afdeling gehouden lezing. Dan zult u ook tot de aanwezig behorende.

Wij maken er onze leden nogmaals op attent, dat tot 15 December a.s. de gelegenheid bestaat, de verschuldigde contributie voor het jaar 1932 te voldoen, door overschrijving op naam van onzen penningmeester, den heer J. L. van der Laan Jr., (*dus niet op naam der N.V.V.R.*), van Oldenbarneveldtstraat 86, Amsterdam, West, Postgiro 93065 & Giro Gemeente Amsterdam L 2107.

In verband met de huidige economische crisis, welke zonder twijfel ook haar invloed zal doen gelden op het Vereenigingsleven onzer Afdeling in het komende jaar, zullen wij er rekening mede dienen te houden, dat de inkomsten voor 1932 verre zullen achterstaan bij die van 1931.

Bezuinigen is dus een eerste vereischte, waartoe iedereen dient mede te werken.

Onze leden kunnen hiertoe allen, zonder uitzondering, medewerken, door hunne contributie te gireeren, of op de Clubavonden in ons Clublokaal Keizersgracht 722, te voldoen. Hierdoor wordt een belangrijk bedrag op de post „Incassokosten” bespaard. Mogen wij op uwe medewerking in deze rekenen? Wij zouden zulks bijzonder op prijs stellen.

Na ontvangst van het bedrag wordt het bewijs van lidmaatschap u toegezonden. De overige contributiekaarten worden na 15 December ter incasso gegeven.

HET BESTUUR.

Afdeling Rotterdam.

Lezing over Krachtversterkers door den heer Bouman.

Voor degenen, wie al de boterletters en taaitaai-poppen met St. Nicolaas mischien naar het hoofd gestegen mochten zijn, vestigen wij nog even de aandacht op bovenstaande lezing op Vrijdag 18 Dec. a.s. Wilt U er om denken, we beginnen op tijd en laatkomers zijn dus in dit geval stoorders.

HET BESTUUR.

KORTEGOLF-EXPRES

VAN DEN AMATEUR EN
WAARIN OPGENOMEN
NEDERLANDSCHE
VOOR INTERNATIONAAL
EN I.A.R.U.

VOOR DEN AMATEUR
MEDEDELINGEN DER
VEREENIGING
RADIO-AMATEURISME
NIEUWS

HET N.V.I.R.-FEEST TE AMSTERDAM.

Aan het programma van de vergadering tot viering van het eerste lustrum der vereeniging is nog een belangwekkend punt toegevoegd.

Het doet het hoofdbestuur veel genoegen, te kunnen mededeelen, dat het den heer W. Keeman bereid heeft gevonden, een voordracht te houden over: „Practisch gebruik van 40- en 20-meter-kristallen”.

Voorts maken wij van deze gelegenheid gebruik om een rectificatie te geven van de aan de leden toegezonden lijst van prijzen voor de verloting. Als no. 76, beschikbaar gesteld door ORO, leze men n.l.: 2 stuks Philips 505, in plaats van de genoemde LSI gelijkrichters.

ADRESWIJZIGINGEN S.V.P.!

Postzendingen aan de volgende leden kwamen terug, omdat deze onbekend waren aan het adres, waarheen de stukken werden gezonden:

- A. J. Proeme,
- J. H. D. Smit,
- J. de Looze,

J. Snoek,
F. J. B. Wolda.
G. A. Otten.

Deze heeren hebben dus niet de circulaire ontvangen betreffende de vergadering te Amsterdam. De aan hen toegezonden circulaire kwamen bij het Secretariaat terug.

Laat men toch adreswijziging opgeven!
Adres: Secretariaat der N.V.I.R., Postbox 150, Den Haag.

Telefonie op 7 Mhz.

Naar aanleiding van een passage in het O.R.S.-overzicht in het vorige nummer ontvingen wij van den heer L. de Groot, PAOKK een verzoek om ons standpunt ten opzichte van het telefoneeren op den 7 Mhz band mede te deelen. Aangezien eenigen tijd geleden ons eveneens een dergelijk verzoek van den heer Jobse, PAORZ te Rotterdam bereikte, blijkt hierover eenig misverstand te bestaan.

Na de inkrimping van de amateurbanden door de Washingtonsche Conferentie, een inkrimping, die de 14 en 7 Mhz banden tot smalle strookjes reduceerde, achtte ons Traffic Department het wenschelijk, stappen te doen om deze banden voor dx-verkeer te beschermen. Daartoe

werd door den heer Keeman aan de andere I.A.R.U.-secties gevraagd, te willen bevorderen, dat telefonieproeven uitsluitend op 3½ Mhz zouden worden gehouden. Van verschillende secties, o.a. EAR, werd medewerking toegezegd en in diverse landen werd het devies „geen telefonie op 7 Mhz” gepropageerd. Andere landen gingen met het voorstel niet accoord. Engeland b.v. was niet in staat, aan het verzoek gevolg te geven, aangezien destijds in Engeland de 3½ Mhz band niet voor amateurs openstond. Waar bovendien het amateurcongres te Antwerpen in Juli van het vorige jaar zich tegen het plan uitsprak, was het feitelijk ineens van de baan, want op radiogebied heeft een regel geen zin, indien deze niet internationaal wordt toegepast. Momenteel houdt alleen Finland zich aan het standpunt van telefonie uitsluitend op 3½ Mhz.

Op het saamhoorigheidsgevoel van de amateurs wordt thans een beroep gedaan om, indien de dx-condities zeer goed zijn, met telefonieproeven op 7 Mhz eenige zuinigheid te betrachten, indien de betreffende zender in een dichtbevolkt centrum ligt.

PROGRAMMA-BIJBLAD

WEEK VAN 13—19 DECEMBER 1931.

Ten einde het belangrijkste uit de programma's van een groot aantal buitenlandse stations te kunnen opnemen, worden van de buitenlandse programma's op werkdagen alleen de uitzendingen na \pm 5 uur 's avonds vermeld.

HILVERSUM, 298,6 M. (1006 k. P.)

Zondag 13 December.

- 8.15 V.A.R.A. Gymnastiekles.
8.30 Esperanto-cursus.
8.55 Voetbalnieuws.
9.00 Tuinbouwhalfuurtje.
9.25 V.A.R.A.-Varia.
9.30—10.00 Gramofoonplaten.
10.30 V.P.R.O. Kerkdienst uit de Nederl. Protestantenbond te Hilversum.
12.00 Tijdsein A.V.R.O.-Klok.
12.01—1.00 Het A.V.R.O.-Kamerorkest o.l.v. Louis Schmidt. Programma: 1. Ouverture „Le grand Mogel”, Audran. 2. Myosotis, Wals, Waldteufel. 3. Menuet, Thomé. 4. Gedeelten uit de operette „Surcouf”, Planquette. 5. Ein Abend in Toledo, suite, Schmeling. a. Serenade. b. Spanischer Tanz. 6. Magyar Dalok, Czardas, Léhar. 7. Potpourri „Die Puppenfee”, Bayer. 8. Gammel-Jäger Marsch, Morena.
1.00—1.30 Jhr. C. de Marees van Zwinderen: „Reisindrucken uit Spanje”.
1.30—2.00 Kamerorkest: 9. Ouverture „Der Königsleutnant”, Titl. 10. Wiener Extrablätter, Wals, Translateur. 11. Potpourri „Eine einzige Nacht”, Stolz.
2.00—2.30 Boekenhalfuur. H. A. Ritter: „Herinneringen en Overpeinzingen”, door Prof. Mr. M. W. F. Treub.
2.30—4.00 Uitzending uit het Concergebouw, Amsterdam. Het Concergebouw orkest o.l.v. Dr. Willem Mengelberg. Soliste: Ania Dorfman, piano. 1. Ouverture „Coriolan”, Beethoven. 2. Eerste pianoconcert, C gr. t., op 15, Beethoven. 3. Vijfde symphonie, c kl. t., op. 67, Beethoven.
4.00—4.45 Hendrika van Tusschenbroek-programma, uit te voeren door een Dameskoortje o.l.v. Fré van Huffel. Aan den vleugel: Mevr. Dentz-Went. Programma: Inleiding door Mej. F. van Huffel. 2. a. Lentezang. b. Hei 't was in de Mei. Koor. 3. a. Liefde. b. Jong Paar-tje. Sopraan-solo. 4. Van den Satanschen Kater en eëndengesnater. Koor. 5. a. Ons Lied. b. Hollandsch liedje. Tenor-solo. 6. a. De leemen pot en ijzeren pot. Koor. b. Zet uw zorgen op zij. Uit het laatst geschreven Opus „Meiliedjes”. Koor a cappella.
4.45—5.00 Sportuitslagen van Vaz Dias. Gramofoonmuziek.
5.00 V.A.R.A. Kinderuur.
6.00 Instrumentaal Concert. Amsterd. Solisten Kwintet en Gramofoonplaten.
6.45 V.A.R.A.-tooneel. Spel „Geld” van M. Gold.
7.30—8.00 Vervolg concert.
8.00 Tijdsein A.V.R.O.-Klok.
8.01—8.15 Nieuws- en Sportberichten van Vaz Dias.
8.15—8.45 Het Omroep-orkest o.l.v. Nico

Treep. Programma: 1. Abscheid der Gladiatoren, Marsch, Blankenburg. 2. Ungarische Lustspielouverture, Keler-Bela. 3. Im Zirkus, Suite, Armandola. 4. Tanz der Dedwische, Bendix.

8.45—9.00 Zang Liesbeth Sanders-Herzberg. Aan den vleugel: Felix de Nobel. Programma: Oud-Fransche Volksliederen: La délaissée. La petite Jeanneton. Oud-Duitsche Volksliederen: Lamentation. Schneiders Jahrtag.
9.0—9.20 Praatje door W. Vogt.
9.20—9.30 Omroep-orkest: 1. Marsch 128.000, v. Duiness. 2. Rêve, d'Ambrosio. 3. Max und Moritz, Zimmer.

9.30—9.45 Zang Liesbeth Sanders-Herzberg. Engelsche Volksliederen: a. 3 Nursery rhymes: Lavender's blue. The taylor and the mouse. The frog and the mouse. b. 4 Matrozenliedjes: My Tommy's gone away. Whoop Jamboree. The sailor likes his bottle, O. The drummer and the cook. Engelsche volksliederen.

9.45—10.30 Omroep-orkest: Programma: 1. Gold und Silber, Wals, Léhar. 2. Potpourri uit de operette „Fledermaus”, Strauss. 3. Texas-Girls, Siede. 4. a. Im Prater blüh'n wieder die Bäume, Stolz. b. Liebste, glaub 'an mich! Léhar. 5. Waldteufeleien, Kling. 6. A.V.R.O.-Marsch, Treep.

10.30—10.45 Uitzending uit het Scala-Theater, Den Haag. Het Oeral Kozakken-koor.

10.45—12.00 Gramofoonmuziek.

12.00 Sluiting.

Maandag 14 December.

- 6.45—7.00 V.A.R.A. Gymnastiek.
7.30—7.45 Gymnastiek.
8.00 Gramofoonplaten.
10.00 Morgenwijding V.P.R.O.
10.15 V.A.R.A. Voordracht door Minny Erfmann.
10.30 Concert door het Trio Pro Arte.
11.00 Voordracht.
11.15 Vervolg concert.
11.45 Voordracht.
12.00 Concert V.A.R.A.-septet en Gramofoonplaten.
1.45 Pauze.
2.15 Martien Beversluis bespreekt „Martien Permijs”.
3.00 Piano-recital door Theja Schwartz.
3.30 Gramofoonplaten.
4.30 Kindervertellingen.
5.00 Concert Trio W. Drukker en Gramofoonplaten.
6.40 Filosofisch praatie door Leo Frank.
7.00 Paedagogisch concert o. l. v. P. Tiggers.
8.00 P.T.T.-Uitzending.
8.15 Vanuit Haarlem: Concert „Stem des Volks”. V.A.R.A.-orkest, H. Nieland, orgel. G. Dekker, sopraan. M. v. d. Spoel, alt. P. Zwager, tenor. O. Couperus, bariton. Leiding: A. Krelage. O.a. Orgelconcert F-Dur, Händel.
9.00 Lezing door Martien Beversluis.
9.20 Vervolg Concert: „Der Tod Jesu”, oratorium van C. H. Graun.
10.30 Vaz Dias.
10.40—12.00 Gramofoonplaten.

Dinsdag 15 December.

- 8.00 Tijdsein A.V.R.O.-Klok.
8.01—10.00 Gramofoonmuziek.
10.00—10.15 Morgenwijding.
10.15—11.30 Gramofoonmuziek.
11.30—12.30 Solisten-Concert. F. J. Boshart, piano. Jeanne v. d. Rosière-Van Emmerik, zang. (Aan den vleugel: Egbert Veen). Programma: 1. Sonate, f kl. t., Scarlatti. 2. Rondo, a kl. t.,

Mozart. Piano. 3. Zigeunermelodiën, Dvorak. Zang. 4. Impromptu, Op. 90, No. 3, Gr. t., Schubert. Piano. 5. Aria van Adriano uit de opera „Rienzi”, Wagner. Zang. 6. Nocturne, Op. 27, No. 1, cis kl. t., Chopin. 7. Ballade, Op. 118, No. 3, g kl. t., Brahms.

12.30—2.00 Kovacs Lajos en zijn orkest (Refrein-zang: Bob Scholte). Programma: 1. Espana Cani, Paso-doble, Marquina. 2. a. Just one more chance, Foxtrot, Coslow & Johnston. b. Look in the looking glass, Foxtrot, Rosoff. 3. Jazz-paraphrase over Wagner's „Tannhäuser”, Lange. 4. Irène, Wals, Dazar & Bénéit. 5. Ich hab' Dich einmal geküsst, Tango, Hajos. b. La Cumparsita, Rodriguez-Van Capelle. 6. Lo studente passa, One-step, Ibanez.

Intermezzo: A. Radix: „Het doel van de Ned. Ver. voor Hulp aan Zieken van Geest”.

Kovacs Lajos: 7. Wunschprogramm 1931, Potpourri, Mohr. 8. Eccentric Fox, (Piano-solo), Caphat. 9. Opere Foxtrot, Robrecht. 10. a. Schenk 'mir einen Tango, Manuela, Tango, Engel-Berger. b. Eine schwüle Sommernacht, Tango, Robert Stolz. Kovacs Lajos: 11. Kaiser-Walzer, Joh. Strauss. 12. Fatimata, Foxtrot, Sylviano. 13. Das ist die Liebe der Matrosen, Marsch, Heymann.

2.00—2.30 Rustpoos voor de N. S. F. voor het verzorgen van den zender.

2.30—3.00 Gramofoonmuziek.

3.00—4.00 Knipcursus voor beginners door Mevr. Ida de Leeuw-Van Rees. 8ste Les.

4.00—4.30 Hollandsch Halfuur. VI. Lieder en To van der Sluys, sopraan. Egbert Veen, piano. Programma: 1. Lente, Jan Fekkes. 2. Zon, E. Wettig Weissenborn. 3. Hymne, Frits Schuurman. 4. Résignation, Frits Schuurman. 5. Egidus, waer bestu bleven? W. F. Bremen. 6. a. Nocturne I, Louis Schmidt. b. Nocturne III, Louis Schmidt. 7. Ik zag Cecilia komen, Alex. Voor-molen. 8. On ne passe pas, Matthijs Vermeulen.

4.30—5.30 Kinderuur door Antoinette van Dijk. I. Liedjes: a. Moeder's verjaardag, V. Tusschenbroek. b. Uit „Kleine Stoufers en Kleine Zoeters”. (Op verzoek van ouders der Luistervinkjes). II. „De Denneboom”, sprookje van Andersen. III. Verhaaltjes over Micky Mouse, bij de volgende gramfofoonplaten: a. Uit wandelen; b. In het lunapark en c. Micky als Jazz-Koning. IV. Ditjes en datjes voor kleine schatjes. V. Gramofoonmuziek. Het Kinderkoor van Jacob Hamel zingt: a. Perette en de melkkan, V. Tussenbroek. b. Speeliedje, Abt. c. Hoempa-liedje, Hamel. VI. Gelukwenschen voor jarige Luistervinkjes.

5.30—6.00 Gramofoonmuziek.

6.00—6.30 Les vanwege het Onderwijsfonds voor de Binnenvaart.

6.30—7.00 Zevende halfuur van de R.V.U. „Over Kunst in Spanje”.

7.00—7.30 Gramofoonmuziek.

7.30—8.00 Engelsche Les voor gevorderden door Fred. Fry. 7e-Les.

8.00 Tijdsein A.V.R.O.-Klok.

8.01—8.15 Gramofoonmuziek.

8.15—9.05 Chr. Oratorium Vereniging Utrecht, o. l. v. Anthon van der Horst. Solisten: Max Kloos, bariton. Thomas Canivez, cello. Paul Loewer, fluit. Anth. v. d. Horst, orgel. Twee Russische zangen, Tsjerepnien, Koor. a. Durch Adams Fall ist ganz verderbt; b. Schön leuchtet der Morgenstern, Buxtehude. Orgel. 3. Nun weichet, ihr tollén, vergebüchen Sorgen, aria uit Cantate No. 8, Bach. Bariton, orgel en obligaat, fluit. 4. Prälude, Sarabande en Bourrée, C gr. t., Bach. Cello. 5. a. Drie

oud-Fransche Kerstliederen, bew. Gevaert; b. Twee oud-Hollandsche Kerstliederen, bew. v. d. Horst. Koor.

9.05—10.00 Het Omroep-Orkest o. l. v. Nico Treep. Programma: 1. Overture „Zar und Zimmermann”, Lortzing. 2. Balletmuziek uit de opera „Undine”, Lortzing. 3. Steierische Tänze, Kienzl. 4. Gedeelten uit „la Grande-Duchesse de Gérolstein”, Offenbach. 5. Etoile polaire, Wals, Waldteufel. 6. Polonaise uit „Eugen Onegin”, Tsjajkofski. 7. a. Juppel, Marsch, Kalman. b. Komm mit nach Varasdin I, Kalman.

10.00—10.15 Nieuwsberichten van Vaz Dias.
10.15—11.00 Omroep-Orkest: 8. Fantasie naar motieven van „La Bohème”, Puccini. 9. Lichtertanz der Bräute von Kaschmir, Rubinstein. 10. Wals uit „Eugen Onegin”, Tsjajkofski. 11. Walthers Preislied, Wagner. 12. Gedeelten uit „La Fille de Madame Angot”, Lecocq.
11.00—12.00 Gramofoonmuziek.
12.00 Sluiting.

Woensdag 16 December.

6.45—7.00 V.A.R.A. Gymnastiekles.
7.30—7.45 Gymnastiekles.
8.00 Gramofoonplaten.
10.00 Morgenwijding V.P.R.O.
10.15 V.A.R.A. Concert. A. Baune, viool. Janny van Oogen, voordracht. Mej. E. Mostert, zang. Joh. Jong, piano. Gramofoonplaten.
12.00 Concert V.A.R.A.-Septet en Gramofoonplaten.
2.15 Keukenpraatje.
3.00 Piano-recital Joh. Jong.
3.30 Kindervertellingen.
4.45 Vraaghalftje.
5.45 Concert V.A.R.A.-Septet o.l.v. Is. Eyl.
6.45 Causerie over het Kapitalisme.
7.05 Friesch uurtje. M. m. v. Mevr. F. Winkelman-Duim, zang. J. C. Schuytemaker, voordracht. Joh. Jong, piano.
8.00 Concert onder auspiciën van de Neder. Vereen. voor Hedendaagsche Muziek. M. m. v. Solisten.
9.30 „Men neemt”, hoorspel door het Groot Volkstoneel.
10.30 Concert V.A.R.A.-orkest o.l.v. H. de Groot. O.a. Suite orientale, Popy.
11.00 Vaz Dias.
11.10 Concert. O.a. Ungarische Lustspiel-Overture, Keler Bela.
12.00 Sluiting.

Donderdag 17 December.

8.00 Tijdsein A.V.R.O.-Klok.
8.00—9.00 Gramofoonmuziek.
9.00—10.00 Gramofoonmuziek.
10.00 Tijdsein A.V.R.O.-Klok.
10.01—10.15 Morgenwijding.
10.15—10.30 Gramofoonmuziek.
10.30—11.00 A. D. Hildebrand leest uit „Helga's Weddenschap”, van Sigrid Bos.
11.00—12.00 Orgelconcert door George Stam.
Soliste: Victorine v. d. Werff, zang. Programma: 1. Preludium en fuga, G gr. t., Bach. Orgel. 2. a. Ave Maria, Cherubini. b. Kreuzzug, Schubert. c. Grosser Gott, Linding. Zang. 3. Choral II, Franck. Orgel. 4. a. Höre Gott mein Flehen, Dvorak. b. Gott ist mein Hirte, Dvorak. c. Herr! nun sing ich Dir ein neues Lied, Dvorak. Zang. 5. Assacaglia en fuga, Stam. Orgel. 6. a. Heer, mijn hert is boos en schuldig, v. Rennes. b. Stipite, Appeldoorn. c. Wiegenlied, Andriessen. Zang.
12.00 Tijdsein A.V.R.O.-Klok.
12.01—2.00 Lunchmuziek door trio bestaande uit: Harry S. Polah, viool. Jo Knümann, piano. J. Samehtini, cello. Programma: 1. Overture: „Ein Tag in Wien”, Suppé. 2. a. Träume, Wagner. b. Alumbblatt, Wagner. 3. Fantasie „Lucia di Lammermore”, Donizetti. Intermezzo: Gramofoonmuziek. Trio: 4. a. Adoration, Filippucci. b. L'amoureuse, serenade, Filippucci. 5. Vreschmähte Liebe, Wals, Lincke. 6. Bravour-variaties over het volksliedje „Musz in denn zum Stüdt'le hinaus”, Knümann. Piano-solo. 7. Madrigale,

Simonetti. Intermezzo: Gramofoonmuziek. Trio: 8. Potpourri „Die lustige Witwe”, Lehár. 9. Tempo di Menuetto, Zanella. 10. a. Ich hab' dich einmal geküsst, Tango, Meissel. b. Russian-Fox, Denart.

2.00—2.30 W. Louwaars: „Onze groote kinderen en de tijdgeest”. (Namens de Nederl. Vereen. van Huisvrouwen).

2.30—3.00 Rustpoos voor de N. S. F. voor het verzorgen van den zender.

3.00—3.45 Knipcensus door Mevr. Ida de Leeuw-van Rees. 8ste Les.

3.45—4.00 Gramofoonmuziek.

4.00—5.00 Ziekenuur door Mevr. Antoinette van Dijk met medewerking van Mevr. Aleida Roelofsen, voordracht in Limburgsch dialect. I. De dassenjacht, Emile Seipgens. II. Gramofoonmuziek. „Die vier Afrikaners” zingen: a. Goie daë is hier alweer. b. Oue tante Koos. c. Rokkies wou sij dra. d. Gertje. e. Druk deur na dag toe. III. Van rooken en pijpen. IV. Groeten aan zieken en ouden-van-dagen.

5.00—7.00 Het Omroep-Orkest o. l. v. Nico Treep. Alice Légan, zang. Programma: 1. Overture „Die schöne Galathé”, Suppé. 2. Gedeelten uit „Tiefeland”, d'Albert. 3. Ballet-suite uit „Etienne Marcel”, Saint-Saëns. a. Entrée des écoliers. b. Musette. c. Pavane. d. Valse. Alice Légan: (Aan den vleugel: Egbert Veen). a. Ein kleiner Strauss Vergissmeinnicht. Eng. Wals, Berlin. b. Mein Glück bist Du, Eng. Wals, Jurmann. c. Geh nicht wieder fort, Dostal. d. Ich bin in Deiner Hand, Waller. Omroep-Orkest: 4. a. Marsch. b. Isa-Walzer, uit de operette „Der dumme August”, Gfaller. 5. Marionetten-Brautzug, Rathke. 6. Ein schweizerisches Tanz- und Ländler-Potpourri, Naef. Alice Légan: a. Ich traum von Dir, Kollo. b. Niemand kann so zärtlich sein wie Du, Dessau. c. Ich hab' drei kleine Wünsche, Stolz. d. Walslied uit „Gräfin Mariza”, Kalmann. Omroep-Orkest: 7. Von Ohr zu Ohr, potpourri, Morena. 8. Les adieux, Wals, Fétras. 9. Hochzeitstag auf Troldhaugen, Grieg. 10. Huldigungs-Marsch, Grieg.

7.00—7.30 A.V.R.O.-Boekenhalfuur Dr. P. H. Ritter Jr.: „Pijn en Gijn” door Fr. v. d. Vrande.
7.30—8.00 Engelsche Les voor beginners door Fred Fry. 7de Les.

8.00 Tijdsein A.V.R.O.-Klok.
8.01—8.15 Gramofoonmuziek.

8.15—9.15 Uitzending uit het Concertgebouw, Amsterdam. Doppe-Afscheidsconcert. Het Concertgebouw-orkest o. l. v. Dr. Willem Mengelberg. Werken van Cornelis Doppe. 1. Altniederländische Suite. 2. Nocturne voor altviool en orkest. Solist: Fréd. Denayer. 3. Ciaconna Gotica.

9.15—9.35 Aansluiting met „Zonnestraal”, Hilversum. Zang door „Kunst en Broederschap” (Tram-Koor, Amsterdam) o. l. v. L. C. Keereweer. a. Begroetingswoord door Jan van Zutten. b. Koor: Allerzielendag, Verhey. (Solo: H. Wilhelm).

9.35—10.00 Kovacs Lajos en zijn Orkest (Refrein-zang: Bob Scholte). Programma: 1. Wo es Mädels gibt, Kameraden, Marsch, Abraham. 2. Dance of the raindrops, Evans. 3. a. Die erste Nacht... Tango, Benatzky. b. 's War schon immer so! Tango uit „Zur gold'nen Liebe”, Benatzky. 4. Jazz-paraphrase over „Danze dell'ore”, Ponchielli-Matthews. 5. a. Everyone in town loves little Mary Brown, Foxtrot, Davis en Greer. b. Kissable Baby, Foxtrot, Dryer en Lombards.

10.00—10.15 Nieuwsberichten van Vaz Dias.

10.15—10.30 6. Rheinländer Potpourri, Robrecht. 7. a. Im Traum hast Du mir alles erlaubt! Foxtrot, Stolz. b. Ich möcht' einmal wieder verliebt sein, Wals, uit „Liebeskommando”, Stolz.

10.30—10.45 Uitzending uit Scala-Theater Den Haag. „The four Keath”, Accordeon-virtuozen.

10.45—11.00 Kovacs Lajos: 8. Hot Kovacs, Noordijk. 9. a. Jede Geige, jeder Brumbass, alle Saxophone, spielen heute Rumbas! Nova-

Rumba, Bonelli. b. Ich hab' dich lieb, braune Madonna, Rumba, Lopez. 10. Das Lied von Gardegrenadier, Marsch, Roland.
11.00—12.00 Gramofoonmuziek.
12.00 Sluiting.

Vrijdag 18 December.

V.A.R.A. 6.45—7.00 en 7.30—7.45 Gymnastiekles.

8.00 Gramofoonplaten.
10.00 Morgenwijding.
10.15 Voordracht door A. Bouwmeester.
10.30 Concert V.A.R.A.-Septet.
11.00 Vervolg voordracht.
11.20—12.00 Vervolg concert.
12.00 Tijdsein A.V.R.O.-Klok.

12.01—2.00 Het Omroep-Orkest o. l. v. Nico Treep. 1. Overture „Dichter und Bauer”, Suppé. 2. Fantasie „Paljas”, Leoncavallo. 3. Les fleurs, Wals, Waldteufel. Intermezzo: Gramofoonmuziek. 4. Balletmuziek uit „La Gioconda”. Ponchielli. 5. a. Chanson de l'adieu, Tosti. b. Je veux mourir, Tosti. 6. La Danza, Tarantella, Rossini. 7. Prélude, Rachmaninof. Intermezzo: Gramofoonmuziek. 8. Potpourri „The Geisha”, Jones. 9. Tanzen möcht' ich, Kalman. 10. Blaze away, marsch, Holzmann.

2.00—2.30 Uitzending voor scholen. Dr. H. C. Redeke: „Kreeften en krabben uit onze binnenwateren”.

2.30—3.00 Gramofoonmuziek.

3.00—4.00 Kovacs Lajos en zijn Orkest (Refrein-zang: Bob Scholte). Programma: 1. Was ützet dem Soldaten Schinken und Braten, Reisfeld & Schneider. 2. Jazz-paraphrase over „Lilting Lucia”, Black. 3. a. When it's sunset on the Nile, wals, Ellison en Main. b. Underneath the lover's moon, Wals, Ellison en Main. 4. Little talisman, Rust. 5. a. Tausendmal „Du”, Tango, Niederberger-Waldau. b. Ich traum' von einer Märchennacht, Tango, Rust. 6. a. The red and blue blues, Edwards. b. Billy goat stomp, Morton. 7. Schlager-potpourri, Dostal. 8. a. Kind, Du brauchst nicht weinen! Foxtrot, May. b. Mein Liebling, mach' Dein Herzchen auf! uit „Der Draufgänger”, Marsch, May.

4.00 Sluiting.

4.00 V.A.R.A. Piano-recital door Joh. Jong.

4.30 Voor de kinderen.

5.00 Gramofoonplaten.

5.15 Concert V.A.R.A.-Orkest o.l.v. H. de Groot.

6.00 Zang en Piano door Jos. Strijbosch en Joh. Jong.

6.15 Vervolg orkestconcert.

6.45 Vervolg Zang en Piano.

7.00 Causerie over het Kapitalisme.

7.20—8.00 Vervolg concert.

8.00 V.P.R.O. Lezing door Mej. Dr. N. A. Bruining.

8.30 Concert Amsterd. Vocaal kwartet. W. Canté van Amerongen, sopraan. Nelly Hughes alt. R. C. Tol, tenor. J. Stroomenbergh, bas.

A. Adema, vleugel.

9.00 Lezing door Dr. G. H. v. Senden.

9.30 Vervolg Kerst-concert.

10.00 Vrijz. Godsd. Persbureau.

10.05 Vaz Dias.

10.15 Fragmenten en verhalen door Ds. E. D. Spelberg.

10.45 Gramofoonplaten.

11.00—12.00 Gramofoonplatenconcert van de V.A.R.A.

11.00—12.00 Gramofoonplatenconcert van de V.A.R.A.

11.00—12.00 Gramofoonplatenconcert van de V.A.R.A.

11.00—12.00 Gramofoonplatenconcert van de V.A.R.A.

11.00—12.00 Gramofoonplatenconcert van de V.A.R.A.

11.00—12.00 Gramofoonplatenconcert van de V.A.R.A.

11.00—12.00 Gramofoonplatenconcert van de V.A.R.A.

11.00—12.00 Gramofoonplatenconcert van de V.A.R.A.

11.00—12.00 Gramofoonplatenconcert van de V.A.R.A.

11.00—12.00 Gramofoonplatenconcert van de V.A.R.A.

11.00—12.00 Gramofoonplatenconcert van de V.A.R.A.

11.00—12.00 Gramofoonplatenconcert van de V.A.R.A.

11.00—12.00 Gramofoonplatenconcert van de V.A.R.A.

11.00—12.00 Gramofoonplatenconcert van de V.A.R.A.

11.00—12.00 Gramofoonplatenconcert van de V.A.R.A.

11.00—12.00 Gramofoonplatenconcert van de V.A.R.A.

11.00—12.00 Gramofoonplatenconcert van de V.A.R.A.

11.00—12.00 Gramofoonplatenconcert van de V.A.R.A.

11.00—12.00 Gramofoonplatenconcert van de V.A.R.A.

11.00—12.00 Gramofoonplatenconcert van de V.A.R.A.

11.00—12.00 Gramofoonplatenconcert van de V.A.R.A.

3.00 Receptie Nederlandsche Arbeiders Sportbond ter gelegenheid van het 5-jarig bestaan.
 3.30 Kamermuziek m.m.v. leden der Holl. Kamermuziekvereniging o.l.v. T. Harsaniji.
 4.10 Actueel Allerlei door het N.V.V.
 4.25 Beoefening der Huismuziek.
 4.45 S.D.A.P.-kwartiertje.
 5.00 Concert V.A.R.A.-Mandoline-Ensemble.
 5.30 Lezing.
 6.00 Vervolg mandoline-concert.
 6.20 Literair halfuurtje door A. M. de Jong.
 6.50 Volksliederen door „De Wielewaal” o.l.v. P. Tiggers.
 7.20 Bestuursmededeelingen.
 7.30 Optreden van Maxim Sakaschansky en Ruth Klinger, leden van het Joodsch-Literair Cabaret „Kaftan” te Berlijn en S. H. Englander, piano.
 9.00 Teun de Klepperman.
 9.15 Concert V.A.R.A.-orkest o.l.v. H. de Groot. a. Souvenir, Drdla en Einzug der Gladiatoren, Fucik.
 10.15 Vaz Dias.
 10.30 Vervolg concert. O.a. Fantasie „Carmen”, Bizet.
 11.15 Amsterd. Modern Kleinkunst Ensemble.
 12.00 Sluiting.

HUIZEN, 1875 M.

(160 k. P.)

Zondag 13 December.

8.30 N.C.R.V. Morgenwijding o. l. v. Dr. J. H. Gunning.
 9.30 K.R.O. Hoogmis uit het St. Dominicus-College te Nijmegen.
 11.45 Middenstandskwartiertje.
 12.00 Concert. Russisch Balalaika-orkest o.l.v. I. Schustow.
 1.30 Godsdienstonderricht.
 2.00 Gramfoonplaten.
 2.10 Causerie over Bilderdiik.
 2.30—4.15 K.R.O.-orkest o. l. v. J. Gerritsen.
 4.15 Ziekendlof.
 5.00 N.C.R.V. Gewijde muziek.
 5.20 Kerkdienst vanuit de Geref. Kerk te Delfzijl Hierna tot 7.45 Zang. Geref. Gemengde Zangveren. „Crescendo” o. l. v. Idema.
 7.45 K.R.O. Voetbaluitslagen.
 7.50—10.20 Vanuit Keulen: Operette „Das Hollandweibchen” van E. Kalman. Dirigent: Kühn. Regie: Anheisser. In de pauze Vaz Dias en Gramfoonpl.
 10.40—11.00 Epiloog.

Maandag 14 December.

8.00 N.C.R.V. Schriftelezing.
 8.15—9.45 Gramfoonplaten.
 10.30 Ziekendienst.
 11.00 Chr. Lectuur door Mej. Doyen.
 11.30—12.30 Gramfoonplaten.
 12.30 Orgelconcert door Jan Zwart.
 1.45 Gramfoonplaten.
 2.00 Uitzending voor scholen.
 2.35—3.15 Causerie over Kamerplanten.
 3.15—3.45 Gramfoonplaten.
 4.00 Ziekenuur.
 5.00 Chr. Liederenuurtje door Joh. De Heer.
 6.00 Gramfoonplaten.
 6.15 Verteluurte voor jongeren.
 6.45 Causerie door H. Amelink.
 7.00 Engelsche les.
 7.45 Ned. Chr. Persbureau.
 8.00 Bach Weihnachts Oratorium door de Chr. Orat. Vereen. te Hilversum o. l. v. J. Wagenaar. M.m.v. Solisten en het Utr. Sted. orkest. c.a. 9.05—9.25 Gramfoonplaten.
 10.30 Vaz Dias.
 10.40 Gramfoonplaten.

Dinsdag 15 December.

8.00—9.15 K.R.O. Gramfoonplaten.

10.00—11.30 Gramfoonplaten.
 11.30 Godsd. Halfuurtje.
 12.15—1.45 Concert K.R.O. Trio.
 1.45 Gramfoonplaten.
 2.00 Vrouwenuurtje.
 3.00 Naaicursus.
 3.30 Hoedenmaakkursus.
 3.45 Knipkursus.
 4.15 Gramfoonplaten.
 4.30 Paedagogische Sonatencyclus door L. Wijngaarden en J. Ligtelijn.
 5.30—6.45 K.R.O. Kunstensemble o. l. v. P. Lustenhouwer.
 7.10 Causerie over „Kerk en Parochie”.
 7.45 Verbondskwartiertje.
 8.00 K.R.O.-orkest o. l. v. J. Gerritsen m.m.v. Dubbelmannenkwartet „Adama van Scheltema”. O.a. Fant. „Eugen Onegin”, Tschaikowsky.
 9.30 Vaz Dias. Hierna Vervolg concert. O.a. Blumenwalzer uit „Casse noisette”, suite, Tschaikowsky.
 11.00—12.00 Gramfoonplaten.

Woensdag 16 December.

8.00 N.C.R.V. Schriftelezing.
 8.15—9.45 Gramfoonplaten.
 10.00 Zang N.C.R.V. Dameskoor.
 10.30 Ziekendienst.
 11.00 Harmoniumspel door M. F. Jurjaanz. Mej. D. Mynhout, sopraan.
 12.15—12.30 Gramfoonplaten.
 12.30—2.00 Concert N.C.R.V.-kwartet, zang, viool, cello en piano.
 2.00 Gramfoonplaten.
 2.30 Chr. Lectuur door Mej. Wentink.
 3.00 Concert door Het Haagsche Trio.
 4.30—4.45 Gramfoonplaten.
 5.00 Kinderuur.
 6.00 Voor de Landbouwers.
 7.00 Causerie v. d. Ned. Prot. Chr. Schippersbond.
 7.45 Ned. Chr. Persbureau.
 8.00 Bestuursmededeelingen.
 8.15—10.15 Herdenking St. Saëns. Concert door de H.O.V. o. l. v. F. Schuurman. O.a. Danse macabre, uit „Samson et Dalila” en 2de Symphonie in a-moll. Hierna Vaz Dias en tot 11.30 Gramfoonplaten.

Donderdag 17 December.

8.00—9.15 K.R.O. Gramfoonplaten.
 10.00—10.15 N.C.R.V. Gramfoonplaten.
 10.15 Ziekendienst.
 10.45—11.30 K.R.O. Gramfoonplaten.
 11.30 Godsdienstig Halfuurtje.
 12.15—2.00 K.R.O.-orkest o. l. v. J. Gerritsen.
 2.00 N.C.R.V. Handwerkkursus.
 3.00 Gramfoonplaten.
 3.15—3.45 Vrouwenhalfuurtje.
 4.00 Zeemansuurtje.
 5.00 Cursus Handenarbeid.
 5.45 Mevr. C. Brandes-Haus, piano en T. Brandes, harmonium.
 6.45 Knipkursus.
 7.00 Vragenhalfuurtje.
 7.45 Ned. Chr. Persbureau.
 8.00 Praatje over de N.C.R.V.-Film.
 8.15—10.45 Concert. Chr. Gem. Zangvereniging „Hallelujah” o. l. v. A. Bouman. Orkest B-moll. O.a. Ouvert. „Samson”, Händel.
 9.00—9.30 Ouderuurtje.
 9.30—10.45 Weihnachts-Oratorium van H. Barth. M.m.v. Solisten.
 10.45—10.55 Vaz Dias. Hierna tot 11.30 Gramfoonplaten.

Vrijdag 18 December.

8.00—9.15 K.R.O. Gramfoonplaten.
 10.00—11.30 Gramfoonplaten.
 11.30 Voor zieken en Ouden van Dagen.
 12.15—1.45 Concert K.R.O.-kwintet.
 2.00 Gramfoonplaten.
 3.00 Kranslegging op het Graf van Bilderdiik in de Groote Kerk te Haarlem.
 3.45 Gramfoonplaten.
 4.30—6.00 Concert Holl. Kamermuziekvereniging.

6.00 Gramfoonplaten.
 6.30 Landbouwhalfuurtje.
 7.00 Gramfoonplaten.
 7.45 Gramfoonplaten.
 8.00 N.C.R.V. Herdenking van Bilderdiik in de St. Bavo-Kerk te Haarlem M.m.v. het Symphonie-orkest der H.O.V. o. l. v. F. Schuurman en Solisten.
 9.15 Gramfoonplaten en Vaz Dias.
 9.45—10.30 Concert door de H.O.V. o. l. v. F. Schuurman. O.a. Fant. „Madame Butterfly”, Puccini.
 10.30—11.30 Gramfoonplaten.

Zaterdag 19 December.

8.00—9.15 K.R.O. Gramfoonplaten.
 10.00—11.30 K.R.O.-Trio o. l. v. P. Lustenhouwer.
 11.30 Godsd. Halfuurtje.
 12.15 K.R.O.-sextet o. l. v. P. Lustenhouwer.
 1.45 Gramfoonplaten.
 2.30—4.00 Kinderuur.
 4.00 Esperanto-nieuwsberichten.
 4.15 Gramfoonplaten.
 5.00 Concert. Harmonie-orkest en Klaroenen-corps der Oranje-Nassaumijnen te Heerlen o.l.v. H. Bastin.
 5.45 Journ. Weekoverzicht door P. De Waart.
 6.05 Vervolg concert.
 6.40 Esperanto-cursus.
 7.10 Causerie door Dr. Eykie.
 7.45 Sportpraatje.
 8.00—11.00 K.R.O. Salon-orkest o. l. v. M. van 't Woud. M.m.v. Maryke en Janneke, Holl. liedjes. Vleugel: Fr. Boshart. O.a. Wals Wiener Blut, Strausz. c.a. 9.00 Vaz Dias.
 11.00—12.00 Gramfoonplaten.

DAVENTRY 1554 M.

(193 k. P.)

Zondag 13 December.

3.20 Kerkcantate nr. 159 „Sehet wir geh'n hinauf gen Jerusalem” van J. S. Bach. Zangers: Gladys Currie, sopraan, Betty Bannermann, alt. Robert Leeds, tenor. Arnold Matters, bas en het Koor van de Bach-cantate-club. Instrumentalisten: John Field, hobo. Berkeley Mason, spinet. Herbert Dawson, orgel. B.B.C.-Bach-orkest, hobo's en strikinstrumenten. Leiding: Kennedy Scott.
 4.05 Bijbellezing.
 4.20 Concert door het B.B.C. Theater-orkest o.l.v. Lewis. M.m.v. Catherine Stewart, alt. 1. Ouverture „Lucio Silla”, Mozart. Alt: Recit. „Thy Hand, Belinda, Purcell. b. Aria „When I am laid in Earth”, dito. c. There's not a swain on the plain, Purcell-bew. Moffat. Orkest: Suite „Nautical Scenes”, Fletcher. Alt: Lie there my Lute, J. Hamish MacGunn. b. Die Allmacht, Schubert. Orkest: Noorsche Dansen 1 en 2, Grieg. Alt: E'en as a lovely Flower”, Fr. Bridge. b. Sea Wrack, Harty. Orkest: Selectie „Schubertiana”, bew. Finck.
 5.35 Concert. Adila Fachiri, viool en Kathleen Long, piano. 1. Sonate in e-moll, op. 24, Sjögren. b. Sonate nr. 3, Delius.
 8.15 „St. Martin-in-the-Fields”. Kerkdienst, gecelebreerd door de Rev. P. Mc. Cormick. Orgel: Arnold Goldsbrough.
 9.25 Concert door Albert Sandler en het Park Lane Hotel orkest m.m.v. Thea Philips, sopraan. Orkest: Toondicht „Finlandia”, Sibelius. 2. Love everlasting, Friml. Sopraan: Aria uit „Der Freischuetz”, Weber. b. Lied van Solvejg, Grieg. c. The Lilacs, Rachmaninow. d. Still Waters, dito. Orkest: Suite miniature, Eric Coates. Albert Sandler, viool. Rondo capriccioso, Saint-Saëns. Sopraan: a. Si mes vers avaient des ailes, Hahn. b. Aubade uit „Le roi d'Ys”, Lalo. c. L'été-Chaminade. Orkest: Potpourri van de werken van Schubert.
 10.50 Epiloog.

Maandag 14 December.

6.50 De Grondslagen der muziek. Victor Hely-Hutchinson, piano, speelt de Eerste Engelsche suite in A, van Bach.

7.30 Actueele Causerie of voorlezing uit nieuw verschenen boeken.

8.20 Variété-program. 1 Ernest Shannon en Janet Joye, duetten. 2. Ronald Frankau met zijn Frankau-optimisten. 3. Elsie Otley, sopraan. 4. Leonard Henry, komiek. 5. Orkest o.l.v. S. Kneale Kelley.

9.40 „Oorlog of vrede". Lord Lloyd: The security of tije empire".

10.00 Kamermuziek door Frederick Dawson, piano en het Catterall Strijkkwartet. 1. Kwartet nr. 3 in Es-moll, op. 30, Tsjaikowsky. Piano: Sonate in E op. 109, Beethoven. 3. Kwartet in E-moll, op. 83, Elgar.

11.20—12.20 Dansmuziek.

Dinsdag 15 December.

6.50 De grondslagen der muziek. Victor Hely-Hutchinson speelt de tweede Engelsche suite voor piano in a-moll, van Bach.

7.40 Concert door het Radio-Militair orkest o. l. v. B. Walton O'Donnell. Grace Reynolds (sopraan). Orkest: Marsch „The spirit of Pagenantry", Fletcher. Sopraan: Diaphenia, Samuel. b. Lullaby, Keel. Orkest: Suite „Santa Claus", T. Holland. Sopraan: Cuckoo Lied, Quilter. b. The Willow, Goring Thomas. Orkest: Spaansche rhapsodie, Chabrier. Sopraan: a. Today my spinet (Tom Jones), German. b. Walslied uit „Merrie England", dito. Orkest: Drie Dansen uit Nell Gwynn, German.

8.50 Literaire causerie door de Hon. Harold Nicholson: „Conclusions".

9.40 Intermezzo.

9.45 Derde acte van „Der Rosenkavalier" van Strauss. Uitgevoerd door de Covent Garden Opera Company uit het „Prince of Wales" Theater te Birmingham. Leiding: John Barbirolli.

10.45 Mozaiek (VII).

11.00—12.20 Dansmuziek door Henry Hall's Gleneagles Hotel Band.

Woensdag 16 December.

6.50 Engelsche suites van Bach, door V. Hely-Hutchinson.

7.10 J. Agate: Plays and the theatre.

8.20 Intermezzo.

8.35 Concert door het B. B. C. Symphonie-orkest in de Queen's Hall, Londen. Het B. B. C. Symphonieorkest o. l. v. A. Boult. R. Henderson, bariton. J. Coxon, sopraan. A. Sala, cello. Overt. Der Freischütz, Weber. Concert in A-moll, Schumann.

9.45 Symphonieconcert (2e deel). Music for orchestra, C. Lambert. J. Coxon met orkest: Pastoral symphony, Vaughan Williams.

10.45 Miss Lloyd: Christmas in India.

11.00—12.20 Dansmuziek. Roy Fox's band, in Monseigneur.

Donderdag 17 December.

6.50 Engelsche suites van Bach, door Hely Hutchinson. Suite No. 4 in F.

7.50 Lord E. Percy: Can democracy survive?

8.20 „Yes and back again", paraphrase van E. J. King Bull.

9.45 Mr. V. Barlett: The way of the world.

10.00 Concert. De Wireless singers o. l. v. S. Robinson. W. Primrose, viola. W. Primrose: Sonate in F-moll, Nardini. Wireless singers: La, la, la, je ne l'ose dire, Certon. Au joli bois je m'en vais, Tessier. Mon cher troupeau, Anon. Ce mois de May, ma verte cotte, Janequin. Aime moi bergère, Lefèvre. W. Primrose: Vier oude Fransche dansen, Marais. Wireless singers: Gather ye Rosebuds, Lawes. Charm me asleep, Leslie. Here a pretty baby lies, Sowerbutts. To the water nymphs, Woodgate.

10.50 Kerkdienst in de St. Michael's kerk.

11.05—12.20 Dansmuziek. Jack Payne en zijn orkest.

Vrijdag 18 December.

6.50 Engelsche suites van Bach, Hely-Hutchinson.

7.50 Prof. John MacMurray: Learning to live.

8.20 De Ridgeway Parade, van Holt Marvell en Philip Ridgeway. Dorothy Hogben en haar orkest en Philip Ridgeway.

10.25 Concert door het B. B. C. orkest o.l.v. S. Robinson. H. Nash, tenor. Orkest: Overt. „Preciosa", Weber. H. Nash: I arise from dreams to thee, Quilter. It was a lover and his lass, Quilter. Hoy, ho, the wind and the rain, Quilter. Orkest: Serenade en wals van V. d'Indy. Perpetuum mobile, Strauss. H. Nash: O mistress mine, Redgrave. Diapheis, Whittaker. Pretty ring time, Warlock. And yet I love her till I die, Parry, Winter, Gardiner. Orkest: The bells of Aberdovey, S. Robinson. The british Grenadiers, S. Robinson.

11.20—12.20 Dansmuziek door de Savoy Hotel Orpheans.

Zaterdag 19 December.

5.05 Reginald Foort bespeelt het orgel van de Regal Cinema.

6.45 Intermezzo.

6.50 Engelsche suites van Bach, Hely-Hutchinson. 6e Suite in D-moll.

7.50 Concert door het mannenkoor van Southampton, o.l.v. A. B. Williams. The hebrew Captives, Palliard. Cavalier, Sweeting. Where the violets blow, Robertson. The burden of tyre, Bantock. Burdens of Isaiah, Bantock. John Peel, West. O no john, Thiman.

8.30 „De Barbier van Sevilla", opera van Rossini, opgevoerd door de Covent Garden Opera Comp. 2e acte.

9.40 Mr. C. Belfrage: Round the british Studios (3).

9.55 Vaudeville. Bob en Alf Pearson, gesyncopeerde duetten. M. Marks, liedjes a. d. piano. H. Kenney, komiek. Yvette Darnac, lichte balladen. T. Handley, komiek. Jack Payne en zijn B. B. C. dansorkest.

10.55—12.20 Dansmuziek door Ambrose en zijn orkest van het May Fair Hotel.

LONDEN, 355,9 M.

(843 k. P.)

Zondag 13 December.

3.20 Concert door het Radio-Militair orkest o. l. v. B. Walton O'Donnell. M.m.v. Hughes Mackin, tenor.

4.35 Orgelconcert door Stanley Marchant.

8.15 Daventry Nationaal.

9.25 Concert door het B.B.C. Studio Symphonie-orkest o.l.v. Adrian Boult M.m.v. Pouishnoff, piano). Orkest: Prelude, McEwen. 2. Variaties op een thema van Haydn, Brahms. Piano en orkest: Concerto nr. 1 in Es Liszt. Orkest: Balletsuite „La belle dormante", Tsjaikowsky.

10.50 Epiloog.

Maandag 14 December.

6.50 Concert door Eugène Pini en zijn Tango-sextet.

8.05 Concert door het B.B.C. licht orkest o. l. v. Joseph Lewis. M.m.v. Joseph Farrington, bas.

9.15 Leeds Philharmonisch concert uit de Town Hall te Leeds. Het 2de deel van „De Messias" van G. F. Händel. Het Symphonie-orkest van Leeds en het Philharmonisch koor o. l. v. Dr. E. C. Bairstow. Solisten: Isobel Baillie, sopraan, Muriel Brunskill, alt, Frank Titterton, tenor, Norman Allin, bas en John Paley, solotrompet.

10.55—12.20 Dansmuziek.

Dinsdag 15 December.

6.55 Orgelconcert door Reginald Dixon. Uitz. uit Northern Region.

7.20 Concert door het B.B.C. Studio Symphonie-orkest o.l.v. Adrian Boult en m.m.v. Orlof piano.

8.40 Tweede acte van „Der Rosenkavalier" van Strausz. Uitgevoerd door de Covent Garden Opera Company o.l.v. John Barbirolli.

9.30 „Beaten at the Post", muzikale burleske in één acte. Tekst van John J. Melliush met muziek van H. A. Melliush. Het B.B.C.-Theater-orkest m.m.v. Solisten en o.l.v. L. Woodgate. Het B.B.C.-Revuekoor. Regie: Peter Creswell. Hierna optreden van Floy Penrhyn, karakterimitaties en Mr. Gillie Potter, „Things can't go on like this."

10.55—12.20 Dansmuziek door Henry Hall's Gleneagles Hotel Band.

Woensdag 16 December.

6.50 Concert door het B.B.C. Theater-orkest m.m.v. W. Davis, sopraan.

8.20 The Ridgeway Parade, Zang en dansrevue van Holt Marvell en Philip Ridgeway, zesde vervolg. M.m.v. Dorothy Hoghen en haar orkest.

9.20 Concert door het Radio-Militair orkest o.l.v. Ch. Leggett. M.m.v. Ashmoor Burch, bariton.

10.55—12.20 Dansmuziek door Roy Fox en zijn Band.

Donderdag 17 December.

6.55 Concert door het Victor Olof-sextet m.m.v. Vivien Lambelet, sopraan.

7.50 Uitz. uit Brussel.

9.20 Gramofoonplaten.

10.05 Voorlezen van „The son's Veto" uit „Life's Little ironies" van Thomas Hardy.

10.55—12.20 Dansmuziek door Jack Payne en zijn B.B.C. Dansorkest.

Vrijdag 18 December.

6.50 Concert door de Horden Colliery Band o.l.v. J. Foster. N. Crabtree, tenor. Uitz. uit North Region.

8.05 Concert door het omroepkoor (40 stemmen), o.l.v. S. Robinson. Magnificiat op. 164, Stanford. Mis in G-moll, voor soli en dubbelkoor. Vaughan Williams.

9.20 Concert van hedendaagsche muziek. O. de Foras, sopraan. A. Benjamin, piano. Het B.B.C. kamer-orkest o. l. v. C. Lambert.

10.55—12.20 Dansmuziek door de Savoy Hotel Orpheans.

Zaterdag 19 December.

6.50 Concert door het B.B.C. orkest o. l.v. W. O'Donnell. I. Morden, sopraan.

8.20 Concert door de band van H. M. Royal Air Force o. l. v. R. P. O'Donnell. F. Marks, lersche diseuse.

9.30 „Yes and back again", paraphrase van King Bull. Muziek van V. Hely-Hutchinson.

10.55—12.20 Dansmuziek door Ambrose en zijn orkest, van het May Fair Hotel.

BRUSSEL, 337,8 M. (880 k. P.)**Zondag 13 December.**

12.35—2.05 Gramofoonplaten.

5.20 Symphonie concert door het Omroep-orkest.

6.20 Gramofoonplaten.

7.35 Godsdienstig praatje door den E. P. van Outryve, O. P. „De Eeuwigheidsgedachte".

8.20 Uitzending uit de Kon. Vlaamsche opera. „Judith" van Honnegger en „Les yeux clos" van d'Albert. In de eerste pauze voordracht door Mevr. Douliez, in de tweede pauze; gesproken dagblad van het N. I. R.

Maandag 14 December.

5.20 Gramofoonplaten.

6.35 Lezing door den heer F. Louwage: „Hoe

verdedigt de maatschappij zich tegen misdadigers".

6.50 Gramofoonplaten.

8.20 Moderne muziek door Gus Deloof en zijn „Brussels Radio Dance Orchestra". 1. I'm a bold man from Peru, fox trot, Bee. 2. I've been so blue, blues, Deltour. 3. Oh! Baby! What are you waiting for? Fountain Packay. 4. Southern Lullaby, slow fox, Deloof. 5. Gaucho's love, fox trot, Ervey. 6. Because of my love for you, fox trot, Bee. 7. Who wouldn't be? fox trot, de Kers. 8. Wipe your tears away, slow fox, Fountain Packay. 9. Oh! My! don't you surprise me? Packay. 10. Jazz-O-Piano, Pianolette, fox trot, Paques.

9.20 Uitzending van een concert gegeven door „Les Augustins", o.l.v. den heer Poppelsdorf.

Dinsdag 15 December.

5.20 Gramofoonplaten.

6.50 Gramofoonplaten.

8.20 Avonduitzending van S.A.R.O.V., concert door het Omroeporkest o.l.v. Franz André, m.m.v. Mej. de Paep, zang. 1. Overture „De Zigeunerbaron", Strauss. 2. Fantasie „Hänsel und Gretel", Humperdinck. 3. Het Loterijbiljet, Nicolai-Bloemen en sterren, Mortelmans. 4. Ballet uit „Le Cid", Massenet. 5. Lezing d. Christ. Maalman: „Verkeersveiligheid". 6. Overture Maritana, Wallace. 7. Fantasie „De Regimentsdochter", Donizette. 8. Le Coq d'Or, Madame Butterfly. 9. Rosen aus dem Süden, wals, Strauss.

Woensdag 16 December.

5.20 Matinee van de K.V.R.O. Concert door het Omroeporkest.

7.05 Gramofoonplaten.

7.35 Casuerie door Mej. Cardijn over „De Boerinnenjeugdbond".

8.20 Uitvoering van „De zingende Meisjes van Halle", o.l.v. R. Geshquire. 1. Winterliedje. 2. Het Roodborstje. 3. 't Sneeuw. 4. De Wintermuggen (Gezelle). 5. 's Winteravonds binnen. 6. Vertelling. 7. Adventlied (oud). 8. Intermezzo (Drie pianostukjes), Ryelandt. 9. Maria door een doorsnebosch trad (oud lied). 10. Op zoek naar een herberg (samenspraak). 11. 't Gloria der engelen (lied). 12. O Coridon (samenspraak). 13. Tusschen den os en den ezel (oud lied). 14. Maria's wiegelied na de besnijdenis (lied). 15. Drie koningen met een ster (oud lied).

9.05 Godsdienstig praatje door den Z. E. P. Pauwels: „Op zoek naar Christus. Het waarom van ons gelooven in Hem".

9.20 Het optreden van de Kath. Vlaamsche Meisjesbond „Voor eigen Schoon".

9.15 Avondgebed.

Donderdag 17 December.

5.20 Concert in Hotel Atlanta te Brussel.

6.20 Gramofoonplaten.

6.50 Gramofoonplaten.

7.05 E. Buskens leest uit „Ondergang".

7.50 Uitzending van een Europeesch concert gegeven in het „Palais des Beaux Arts" te Brussel, door het volledig Omroeporkest o.l.v. Désiré Defauw, met medewerking van Mej. Berthe Briffaux. 1. Overture „Charlotte Corday", Benoit. 2. a. Nocturne voor zang en orkest, Lekeu-Jongen; b. Meilied, Huberty. 3. Balletmuziek, Grétry. 4. a. Stabat Mater, Waelput; b. Serenade, Blockx. 5. Symphonie in D-moll, Franck. 9.45 Gramofoonplaten.

Vrijdag 18 December.

5.20 Matinee van S.O.L.I.D.R.A., Concert door het Omroeporkest.

6.20 Gramofoonplaten.

6.50 Gramofoonplaten.

8.20 Avonduitzending van de L.I.B.R.A.D.O. Concert door het Omroeporkest. Overture „Titus", Mozart. 2. En Kernéo, suite, Vuillemin. 3. Les Millions d'Arlequin, Drigo. 4. Gramofoonplaten. 5. Avondlied, Schumann. 6. Alumbblatt, Wagner. 7. Eva-walsensuite, Lehar. 9.20 Vervolg van het concert. 8. Le Père la

Victoire, Ganne. 9. Saksisch porcelein, Ketelbey. 10. Kleine concert suite, Coleridge Taylor. 11. Gramofoonplaten. 12. Overture Caulois victorieux, Strauwen. 13. Tip toes, Gershwin. 14. Pas des Fleurs, Delibes.

Zaterdag 19 December.

5.20 Dansmuziek uit het Restaurant Chantilly en het Hotel Century te Antwerpen door Piet Bremers met zijn Jazz-orkest en de Argentijnse Botofagos.

6.50 Gramofoonplaten.

8.20 Concert door het Mandoline ensemble „Ranieri", o.l.v. Ranieri.

9.05 M. Lauwerijs leest fragmenten uit „De Kleine Johannes" (Fr. van Eeden).

9.20 Concert door het „Memlinc"-orkest te Antwerpen.

ZEESSEN, 1635 M. (183,5 k. P.)

Zondag 13 December.

6.20 Uitzending uit Hamburg.

8.15 Kerkdienst. Uitzending van den uurslag der Potsdammer Garnizoenskerk. Hierna uitzending van het klokkengelui der Berlijnsche Dom.

10.50 Uitvoering door het Stedelijk- en het Gewandhaus orkest uit Leipzig.

11.20 Uitzending uit het Circus Busch.

12.40 Concert in den Wintergarten, o. l. v. Erich Böhlke.

2.05 Robert Spörry, Waldemar Liachowsky en Dr. Heinrich Michaelis: „Goethe und das Deutsche lied".

2.50 Populair orkestconcert door het „Notstandsorchester Berlin-Mitte o. l. v. Eugen Sonntag.

5.20 Kerstmuziek van de „Bachgemeinde" te Maagdenburg.

7.05 Populaire muziek uit Hotel Bristol door Ilja Livschakow en zijn orkest.

7.50 Uitzending uit Langenberg.

9.35—11.50 Dansmuziek door Hans Schindler en zijn kapel. In een pauze reportage van de ijshockey-wedstrijd tusschen Ottawa-Canada en de Berliner Schlittschuhklub, in het Berliner Sportpalast.

Maandag 14 December.

5.20 Prof. Dr. W. Stern: Die Seele des Kindes und Jugendlichen.

7.20 Uitz. uit Hamburg.

8.05 Concert door het Omroeporkest o. l. v. Oscar Fried.

9.55—11.20 Uitz. uit Leipzig.

Dinsdag 15 December.

5.50 Boekenuurtje.

6.50 Populaire muziek door Arkadi Flato en zijn orkest.

8.30 Uitz. uit Hamburg.

9.50 Concert door het Klein Norag-orkest o.l.v. Adolf Seeker.

Woensdag 16 December.

5.50 Prof. Dr. Georg Biermann: Die alten Meister und wir.

6.50 Oud-Berlijnsche dansavond.

8.35 Prof. Dr. DRESSOIR: „Goethe der Psychologe".

9.40 Populaire muziek door Janczi Bach en zijn kapel en Adolf Ginsburg en concert door het Deutsches orchester der Notgemeinschaft Berlin, o.l.v. Goldschmidt.

Donderdag 17 December.

6.50 Uit de praktijk van het Arbeidsrecht, Min.Rat Joachim.

7.50 Uitz. uit Brussel.

9.20—11.20 Muziek door de kapel van Eysoldt, o.l.v. H. Pensis.

Vrijdag 18 December.

7.20 Guitarmuziek door Andrés Segovia.

7.50 Uitz. uit Leipzig.

8.50 Uitz. uit Leipzig.

9.40 Uitvoering voor de Berliner Winterhilfe m.m.v. Max Hansen, zang; Paul Godwin, viool; en Hans Sommer, piano. Daarna dansmuziek door Vincent Douglas en zijn kapel.

Zaterdag 19 December.

6.50 Dr. Josef Wrede: „Friede den Menschen auf Erden".

7.20 Potpourri „Tanz der Völker", o. l. v. Cornelis Bronsgeest.

9.20—11.50 Dansmuziek door Gerhard Hoffmann en zijn kapel.

KOPENHAGEN (Kalundborg)

1153 M. (260 k.P.)

Zondag 13 December.

9.20 Kerkdienst.

11.20 Uurslag en klokkenspel v. h. raadhuis.

11.20—12.20 Concert door Mogens Hansens Instrumentaal-Ensemble.

1.20—1.50 Gramofoonpl.

2.45—4.20 Volksconcert door Omroeporkest o.l.v. Emil Reesen. M. m.v. Villie Hagbo Petersen (zang). Aan den vleugel: Folmer Jensen.

4.20 Kerkdienst.

5.40 Voordracht door L. Larsen Bjerre.

6.50 Voordracht.

7.20 Uurslag van het Raadhuis. Vervolgens Fragmenten uit de Operette „Den lille Prinsesse". Muziek van Georg Rygaard. Tekst van L. Brandstrup en Jens Locher.

8.05—8.50 Hoorspel: „Kaerlighed uden Kört" in 4 tafereelen van Poul Sabroe.

8.50 Piano-recital door France Ellegaard.

9.30 Deensch Orkest- en Solisten-concert. Het Omroeporkest o.l.v. Emil Reesen. 1. Overture „Aladdin", Horneman. 2. a. Morgenstemming uit de muziek van „Hakon Jarl"; b. Marsch uit het ballet „Thrymskviden", Hartman. 3. 3. a. Romance voor viool en orkest (Solist Otto Fessel); b. Muziek uit „Der var engang-", Lange-Müller. 4. Fragmenten uit de opera „Maskerade", Nielsen.

10.20—11.50 Dansmuziek uit 'het Restaurant „Wivex" door Watson's Band.

11.20 Uurslag en klokkenspel v. h. Raadhuis.

Maandag 14 December.

7.20 Uurslag van het raadhuis.

7.20 Voordracht over de instrumenten van het orkest door Kai Aage Bruun (met muzikale illustratie).

8.20 Vocaal concert m.m.v. P. A. Rosenberg (voordracht) en Poul Knudsen (zang). Aan den vleugel: Folmer Jensen.

9.35—1.20 Feest van de Vereeniging van Revue-schrijvers. M.m.v. o.a. J. Ravn-Jensen (proloog), Carl Rydahl, Paul Hansen en Ejner Jensen. Het Keller-Lohse-Ensemble, Viktor Fischer (piano), het Harmonie-orkest van Landsbyen en Tiroler-orkest o.l.v. Henrik Clausen.

Dinsdag 15 December.

6.35 Tijdsein.

6.50 Voordracht.

7.20 Uurslag van het raadhuis.

7.20 Johannes Marke (viola) en Folmer Jensen (piano): Sonate f-moll, P. Nardini.

8.35 Noorsche Lieder, gezongen d. Thöger Rasmussen. Aan den vleugel: Viktor Fischer.

8.55 Declamatie door Thomas Olesen Lökken.

9.35 Concert van werken van A. Dvorak. Het Omroeporkest o.l.v. Launy Gröndahl. 1. Overture „Der Bauer ein Schelm". 2. Vierde Symphonie g-dur. a. Allegro con brio; b. Adagio; c. Allegretto grazioso; d. Allegro ma non troppo.

10.20—11.50 Moderne Dansmuziek uit het Restaurant „Nimb".

11.20 Uurslag en klokkenspel v. h. raadhuis.

Woensdag 16 December.

6.35 Tijdsein.

6.50 Voordracht door Prof. Dr. O. A. Borum.
7.20 Uurslag van het raadhuis.

7.20 Uitzending vanuit de Domkerk: Liefdadigheidsconcert ten bate der noodlijdenden, aangeboden door het blad „Berlingske Tidende”.

8.50 Oostersche liederen, gezongen door Agnes van Bonkowska. Aan den vleugel: Folmer Jensen.

9.25 Cello-duet door Rudolf en Ruth Dietzmann.

9.45—10.25 Concert: Scandinavische Volkswijzen door het Omroeporkest o.l.v. Launy Gröndahl. 1. Fantasie over Zweedsche Volkswijzen en dansen, bew. Aug. Söderman. 2. Oude loodsche Volksdansen voor kamerorkest. 3. Fantasie over Noorsche volksmelodieën, bew. Haaland. 4. Oude Sjaellandsche volksdansen voor strijkinstrumenten en klarinet. 5. a. Dans, Grieg; b. Noorsche dans g-dur, Grieg.

Donderdag 17 December.

6.35 Tijdsein.

6.36 Voordracht door Peter Paulsen.

7.30 12de Concert in de Theaterzaal van het Rijks-Omroep-Gebouw. „Orpheus en Eurydice”, opera in 3 bedrijven van v. Gluck. Tekst van R. Calzabigo.

9.50—11.50 Dansmuziek uit het Restaurant „Lodberg” door Kai Julian en zijn orkest.

11.20 Uurslag en klokkenspel v. h. raadhuis.

Vrijdag 18 December.

5.10 Voordracht.

6.35 Tijdsein.

6.50 Voordracht door Hans Jacobsen.

7.20 Wekelijksche revue door Per Knutzon.

7.30 „Schuldig of Onschuldig?” Hoorspel in 3 bedrijven van Julius Magnussen.

9.00 Koor-concert door het Mannenkoor „Arion” o.l.v. A. Kerckhoffs.

9.40—10.10 Moderne Deensche Kamermuziek voor Houtblazers.

10.10—11.50 Dansmuziek uit het „Palace-Hotel”. Harald Andersen en zijn orkest.

11.20 Uurslag en klokkenspel v. h. raadhuis.

Zaterdag 19 December.

6.35 Tijdsein.

6.50 Voordracht.

7.20 Oude bekenden door het Omroeporkest o.l.v. Emil Reesen.

8.10 Moderne muziek voorblaasorkest. Het Radio-Blaasorkest o.l.v. Emil Reesen.

8.40 Oud-Deensche liederen. Immanuel Frankensen (zang). Aan den vleugel: Folmer Jensen.

8.55 „De Familie Hansen”, vroolijk tafereel door Jens Locher.

9.10 Klassieke Menuetten en Gavottes door het Omroeporkest o.l.v. Emil Reesen.

9.45—10.00 Moderne Pianomuziek door Viktor Fischer. Zes Jazz-Epigrammen, Gruenberg.

10.00 Alf Gildsig zingt liedjes van Bellman (met eigen luitbegeleiding).

10.20—11.35 Dansmuziek uit het „Industri-Restaurant” door Teddy Petersen en zijn orkest.

11.20 Uurslag en klokkenspel v. h. raadhuis.

LANGENBERG, 473 M.

(635 k. P.)

Zondag 13 December.

6.20—7.50 Uitz. uit Hamburg.

8.20—9.20 Morgenwijding.

9.35—9.55 Voor de zieken.

10.20—10.45 Paul Alverdes leest zijn novelle „Der Nebenmann” voor.

10.50—11.20 Uitz. uit Hamburg.

12.20—1.50 Concert o.l.v. Wolf.

2.45—3.05 Hans F. Blunck: „Winter- und Weihnachtslegende”.

3.50—5.20 Namiddagconcert door de Politiekapel.

Herbert Ihering: „Warum gerade heute Theater und Kunst?”

5.40 Vroolijk halfuurtje.

6.50 Uitz. uit Mühlacker.

7.50 Uitz. uit Huizen. Hierna ca. 10.20—11.20

Concert o.l.v. Wolf.

Maandag 14 December.

5.40 Ludwig Strauss draagt eigen gedichten voor.

6.00 Prof. Dr. G. Wegener: „Polarforschung aus der Luft”.

6.35—6.45 Actueel nieuws.

7.20—9.00 Concert door het W.E.R.A.G.-Kleinorkest o.l.v. Pensis. 1. Ouverture „Fürst Igor”, Borodin. 2. Mein Baden, wals, Komzak. 3. Fantasie „Pique Dame”, Tschaikowsky. 4. a. Oud-Engelsch Lied, Scott; b. Frühlingsrauschen, Sinding. 5. Fasching, Suite, Schmalstich. 6. Vijfde en 6de Hongaarsche dans, Brahms. 7. a. Fransösische Serenade, Grieg; b. Bib en Bob, Demaret. 8. Tweede Rhapsodie, Liszt.

9.35—10.20 Concert o.l.v. Eysoldt.

10.20—11.20 Concert uit de „Schwerthof” te Keulen door de orkesten van Heinz Wehner en Rudi di Valdin.

Dinsdag 15 December.

6.50—7.15 Prof. Dr. Brauer: „Der Kampf um die Sozialpolitik im geschichtlichen Rückblick”.

7.20—7.45 Uitz. uit Hamburg.

7.50 Symphonie-concert door het W.E.R.A.G.-Orkest o.l.v. Buschkötter. Solist: Tossy Spiwakowsky, viool. 1. Vioolconcert d-dur, Brahms. 2. Symphonie b-moll, Volbach.

Woensdag 16 December.

6.50 Prof. Dr. Eckert: „Die Gefährdung der englischen Volkswirtschaft seit dem Krieg”.

7.20—8.00 Hans Reimann: Gestohlene Musik. 8.05 „Stimmen der Kindheit”. Moderne gedichten en muziek. Gedichten van R. von Schaukal, Ruth Schumann, J. Kneip, Paula Dehmel, Franz Werfel, E. Reinacher en Hans Carossa.

9.25—10.20 Concert o.l.v. Wolf.

10.20—11.20 Concert uit het Café Corso, Dortmund. Paul von Beky en zijn orkest.

Donderdag 17 December.

6.35 Actueele Berichten.

6.45 Prof. Dr. Brauer: „Sozialpolitik und Sozialform”.

7.15—7.50 „Des Knaben Wunderhorn” (VII). H. Guermanova (alt), Berger (sopraan), Wocke (bariton), Hoersch (tenor), Grape (piano-begeleiding). Het Kamorkest van den Westduitschen Omroep o.l.v. Zimmermann. Verbindende woorden: Paul Heinrich Gehly.

7.50—9.20 Europeesch concert uit Brussel. Het Omroeporkest van Brussel o.l.v. Désiré Defauw. M.m.v. Berthe Briffaux (zang).

9.25—11.20 Avondconcert o.l.v. Eysoldt.

Vrijdag 18 December.

6.35 Drie Duitschers spreken met elkaar.

7.20—8.15 Avondconcert o.l.v. Wolf.

8.20 Hoorspel „Die G.m.b.H. von Afrika” van Walther Bohr. Muziek van Gustav Kneip. Regie: Rieth. Muzikale leiding: Kneip. Hierna: Laatste Berichten. Vervolgens tot 10.35 Avondconcert o.l.v. Eysoldt.

10.35—11.20 Concert uit de „Tabaris” te Düsseldorf door de kapel Waldmann-Gietmann.

Zaterdag 19 December.

6.50 R. G. Binding: „Fahrt in Hellas”.

7.20 Vroolijke avond ten bate van de Winterhijfe van den Westduitschen Omroep. Het Werag-Kleinorkest o.l.v. Leo Eysoldt. M.m.v. Gustav Jacoby, Carl Napp, Arnod; Risch, Stizz-Schröder, Wilhelm Strienz, Fritz Neumann, het Werag Kamorkest o.l.v. Zimmermann.

10.20—11.20 Dansmuziek.

11.20—12.50 Concert door de kapel Wolf. 1. Reichswehr-marsch, Ettingar. 2. Nordseestuerme, wals, Döring. 3. Ouverture „Das Nachtlager in Granada”, Kreutzer. 4. Aus dem Reiche der Sonne, suite, Yoshitomo. 5. Fragmenten uit „Carmen”, Bizet. 6. Streifzug durch Suppé's

Bühnenwerke, Rhode. 7. Es war einmal, suite uit de opera „Im Reiche des Indra”, Lincke. 8. Renngalopp, Ganz.

RADIO-PARIJS, 1725 M.

(174 k. P.)

Zondag 13 December.

8.05 Gramofoonplaten.

12.20 Godsdienstige causerie door den Eerw. Pater de la Chevasserie.

12.50 Orgel-concert. 1. Andante cantabile, Widor. 2. Allegretto, Guilmant.

1.20 Gramofoonplaten. Lichte muziek. Intermezzo: „Bilboquet chez les Abeilles”.

2.20 Gramofoonplaten.

5.20 Concert door het Philharmonisch Orkest van Parijs o.l.v. Pierre Monteaux. Solist: Borowsky, piano. O.a. Eerste Symphonie, Beethoven.

7.50 Circus Radio-Paris. 1. De Parade van Bilboquet. 2. Optreden van Begnelos: Spaansche dressuur. 3. Constant en Jack, clowns. 4. „Sonnez fort”, klucht. 5. Aftocht.

8.20 Gramofoonplaten.

9.05 Gramofoonplaten.

9.29 Uitzending uit het Théâtre de la Madeleine: 1. „Monsieur Prudhomme a-t-il vécu? Comedie in 2 bedrijven van Sacha Guitry. 2. Voordracht door Sacha Cuitry over Henry Monnier. 3. „La Femme du Condamné”, drama in 1 bedrijf en 2 tafereelen door Henry Monnier.

10.40 Gramofoonplaten.

Maandag 14 December.

7.20 Filmpraatje door Fred Cornelissen: „Le Cinéma Sovietique”.

7.30 Boekbespreking door René Lalou: „La correspondance inédite de Diderot”.

8.20 Radio-tooneel. „Marathon” van Fernand Divoire door Georges Colin en zijn gezelschap.

9.00 Causerie door Paul Reboux.

9.50 Gramofoonplatenconcert.

Dinsdag 15 December.

7.20 Theaterpraatje door Edmond Sée.

7.35 Kunst-praatje door Tabaran.

8.20 Concert door Orkest o.l.v. Raoul Labis. „Les Cloches de Corneville” van Planquette.

M. m. v. Mlle Mag Landry en Henriette Lebard; de Heeren: Kirigary, Gilles, Tubiana en Castin.

Woensdag 16 December.

7.20 Causerie door Paul Gaulot over de Comédie Française.

8.20 Paul Reboux leest voor: „Pages de Marcel Proust”.

9.05 Radio-Tooneel. „De dood van Don Quichotte” van Cervantes m. m. v. Bacqué van de Comédie Française.

9.50 Gramofoonplaten. Fransche Operamuziek.

Donderdag 17 December.

7.20 Jean Guehenno: „La Foi du XIXème Siècle”.

8.20 Vroolijk halfuurtje m. m. v. M. Firzal en Mlle Rosette Guy.

9.00 Causerie door Dominique Bonnaud.

9.05 Concert. 1. Kwartet; Haydn door het Omroep-kwartet. 2. Twee Melodieën van Duparc. (Gramofoonplaten).

9.50 Vervolg Concert. 3. a. Le coq et la poule du cail, Torrandel. b. Sevillanas, Torrandel. c. Novelette Nr. 8, Schumann. (Solist: Jean Doyen, piano). 4. Twee melodieën van Hahn (Gramofoonplaten). 5. Kwintet, Hahn door het Omroepkwintet.

Vrijdag 18 December.

7.20 Georges Groslier: Kunst in Kambodja.

8.20 Concert. Fragmenten uit „Die Meistersinger”, Wagner. Orkest o.l.v. Henri Defosse.

Medew. Huberty, Gilles, Narçon, Georges Jou-

atte en Mme Jeanne Manceau. In de pauze: Gastronomische causerie door Dr. Edouard de Pomiane.

Zaterdag 19 December.

7.20 Causerie.
8.20 Paul Reboux leest voor uit werken van Catulle Mendès.
9.00 Causerie door Dorin.
9.05 Concert m.m.v. Moriss (Karakter-uitbeeldingen) en Gisèle Parry.
9.50 Gramfoonplaten. Populair programma.

OSLO 1071 M. (280 k.P.)

Zondag 13 December.

7.20 Tijdsein. Hierna Concert door het Omroep-orkest. Ouverture „Tristan und Isolde” en „Isoldes Liebestod”, Rich. Wagner. Fragmenten uit de Opera „Boris Godounow”, Moussorgski; Serenade, Richard Strauss; Hebreeuwsche Fantasia, Philipsen; Spaansche Rhapsodie, Liszt.

9.10 Actueele Causerie.
9.55 Dansmuziek door de „Weintraubs Syncopaters” Jazband.

Maandag 14 December.

7.20 Tijdsein. Hierna „Le manteau de Fourrure”, looneelstuk van Fritz Nagn, in het Noorsch vertaald door G. Neels Hansson.

9.10 Actueele Causerie.
9.25 Populaire medolien door het ensemble van Hans Erichsen.

Dinsdag 15 December.

7.20 Tijdsein. Hierna Concert door het Omroep-orkest, o.l.v. Hugo Kramm.

8.20 Voordracht.
9.10 Actueele Causerie.
9.25 Kamermuziek door het Noorsche Strijkkwartet.

Woensdag 16 December.

7.20 Tijdsein. Hierna Concert door het Omroep-orkest o.l.v. Hugo Kramm. Solisten: Ernst Glaser, viool. Kees Lahnstein, hobo. Ouverture Leonore, Nr. 3, Beethoven. Concert voor viool en orkest, Joh. Brams. „Pastorale e rondino alla tedesca”, voor hobo en orkest, Henri Marteau. „Aus aller Herren Länder”, Moszkowski.

9.10 Actueele Causerie.
9.25 Causerie.
8.55—11.20 Dansmuziek uit het Grand Hotel door „Weintraubs Syncopaters”.

Donderdag 17 December.

6.50 Uitzending uit Brussel.
9.10 Gevarieerd programma. Orkest onder leiding van W. Schubert. E. Ellgen, zanger.

Vrijdag 18 December.

7.20 Tijdsein. Hierna Symphonie concert door het Philharmonisch orkest van Oslo, o.l.v. Odd Güner Hegge. Fragmenten uit het zangspel „Lili Kirsti”, Arne Eggen. Ouverture, Sparre Olsen. Piano-concert, Schuman, Solist: Albert Spiwaroff, piano. 3e Symphonie, Brahms.

9.10 Actueele causerie.
9.25 Voordracht.

Zaterdag 19 December.

7.20 Tijdsein. Hierna Concert door het Omroep-orkest, o.l.v. Hugo Kramm. Populaire Operette muziek.

9.10 Actueele Causerie.
9.35 Studentenliedjes, gezongen door Henrik Dahl.
9.55 Dansmuziek uit het Grand Hotel door „Weintraubs Syncopaters”.

STOCKHOLM (Motala)

1352 M. (221,9 k.P.)

Zondag 13 December.

9.50 Voordracht.
10.20 Kerkdienst.
12.20 Uitzending van de Kerstmarkt op „Skansen”.

1.20 Symphonieconcert o.l.v. Tord Benner. 1. Trauersymphonie, Locatelli. 2. Balletsuite op. 36, Gál. 3. Tweede symphonie in B-dur, Schubert.

2.50 Zangvoordracht door Elof Benktander, Drie liederen van Emil Sjögren.

3.10 Concert door Julius Ruthström en Anita Dunbar, viool-sonate in A-dur, op. 47 (Die Kreuzersonate), Beethoven.

4.20 Gramfoonplaten.
5.15 Klokkenspel v. h. Stockholms Raadhuis.
5.20 Kerkdienst.

6.50 Voordracht van Dr. Margrit Abenius: Das Kind in Schwedischer Dichtung.

7.20 Concert door het Omroeporkest. 1. Ouvert. „Raymond”, Thomas. 2. Suite „Doornroosje”, Tsjchaikowsky. 3. Gedicht, Fibich. 4. Sérénade espagnol, Tsjchaikowsky. 5. Fortissimo, potpourri naar melodieën van Kalman, Kalman-Feigel. 6. Baskische legende, Maquarre. 7. Deutches marschpotpourri, Blankenburg.

9.20—10.20 Concert door het Omroeporkest m.m.v. Emil Telmanyi. 1. Ouverture „Maske-rade”, Nielsen. 2. Concert voor orkest voor viool en orkest op. 32, Nielsen. 3. Variaties en finale naar een thema van Lomjansguten, Hakanson.

Maandag 14 December.

6.50 Militaire muziek o.l.v. Elof Isakson.
8.20 Zangvoordracht door Fatma Djémilé von Bonkowska. Turksche, Macedonische, Grieksche en Bulgaarsche liederen.
9.20—10.20 Populaire muziek door strijkorkest.

Dinsdag 15 December.

6.50 Zangvoordracht door Torsten Winge.
6.50 Voordracht van Prof. Klein: Die Athomtheorie Bohrs.

7.20 Concert door het Omroeporkest m.m.v. Grets Söderman en Knut Ohrström, zang. Uit opera's van Puccini. 1. Fantasia, Tosca. 2. Aria uit Bohème. 3. Aria uit Bohème. 4. Fantasia Manon Lescaut. 5. Aria uit Turandot. 6. Fantasia der Mantel. 7. Aria uit Bohème. 8. Fantasia Gianni Segicchi. 9. Duet uit Madame Butterfly.
9.20—10.20 Dansmuziek.

Woensdag 16 December.

6.50 Voordracht van Joel Fajerson: Das Grundproblem des Kinderphilosophie.
7.20 Hoorspel van Ludwig Holberg.
8.55—10.05 Uitzending van de tweede acte van „Fidelio”, Beethoven.

Donderdag 17 December.

5.35 Solistenconcert, m.m.v. Anne-Marie Florin (zang), Osker Svensson (viool) en Sven Dahlberg (zang). 1. Sicilienne et Rigaudon, Francoeur-Kreisler. 2. Romanze op. 44, Nr. 1, Rubinstein-Wieniawsky. 3. Lieder met piano-begeleiding, Kjerulf. 4. Marsch, op. 17, No. 1, Dohnanyi. 5. Zweedsche Volksliederen. 6. Zigeunertanz op. 14, No. 1, Nachez. 7. Spielmannswalzer, Olsson-Föllinger.
6.50 Zang en declamatie door Greta Torpadie-Bratt. Werken van Francois Villon.

7.20 Voordracht door Prof. Otto Sylwan: Esaias Tegnér.
7.50 Uitz. uit Brussel.
8.40 Causerie.

9.20—10.20 Karl August Urbanson. Hoorspel van Ove Ekelund.

Vrijdag 18 December.

5.35 Actualiteiten.
5.50 Cello recital door Roman Dukstulsky. 1. Toccata, Frescobaldi-Cassado. 2. Lieder ohne Worte, Mendelssohn. 3. Danse du Diable Vert, Cassado. 4. Requisbros Cassado.

6.10 Voordracht door Fredrik Törnvall.
7.20 Concert door het Omroeporkest. M.m.v. Anna Edström, zang. 1. Ouverture, Lohengrin, Wagner. 2. Fragment uit Tannhäuser, Wagner.

3. Fantasia „Les Pêcheurs de Perles”, Bizet. 4. a. Aria uit „Der Maskenbal”, Verdi; b. Aria uit „Paljas”, Leoncavallo. 5. Orkestsuite en ballet uit „Coppelia”, Delibes. 6. Humoreske en Valse Triste, Sibelius. 7. Drie liederen met orkest, Järnefelt. 8. Zweedsche Rhapsodie No. 2, Hallen.
8.45 Dialoog van Sten Selander.

9.25—10.20 Populaire muziek door strijkorkest.

Zaterdag 19 December.

5.30 Gramfoonplaten.
6.20 Humoristische voordracht.
6.50 Oude Dansmuziek.
8.05 Cabaret.
9.20—10.20 Moderne Dansmuziek.

HAMBURG, 372 M. (806 k.P.)

Zondag 13 December.

6.20 Concert op het Motorschip „Monte Olivia” van de Hamburg Zuid Amerika Lijn. De Klokken van den Grossen Michel.
8.45 Morgenwijding.

10.50 Uit Leipzig: Cantate nr. 10: „Meine Seele erhebet den Herrn” van Js. Bach. Het Thomaner-koor en het Gewandhaus orkest m.m.v. Solisten o.l.v. Prof. D. Dr. Karl Straube.

11.35 Concert, voor de jeugd. Hermann Rathjen (toespraak en declamatie) en Reinhold Krug (vleugel).

12.25 Concert door het Norag-Kleinorkest o.l.v. Horst Platen. M.m.v. G. Schnitzer (zang) en G. Maasz (piano).

3.20 „Bellmann der froehliche Säger Alt-Stockholm”. M.m.v. Alf. H. Gilsig (luit) en K. Siemers (spreker).

4.20 Schumann concert door E. Hauptmann (viool), J. Möller (viola), J. Sakom (cello) en A. Matthaei (piano).

5.20 Advents-Dienst in de Sted. Kerk te Eutin. Leiding: Prof. A. Hofmeier.

7.20 Populair concert. Werken v. Waldteufel-Translateur en F. v. Blon. Norag-kleinorkest en Mannenkwartet o.l.v. A. Secker.

9.40 Actueele Dienst.
9.50 Dansmuziek door het Scarpa-orkest.

Maandag 14 December.

5.10 Muzikale voordracht met illustraties d. Dr. W. Heinitz.

6.50 Martin Boheim Schwarzbach leest uit zijn roman „Die Herren der Erde”.

7.20 Oostersch concert door het Norag-Kleinorkest o.l.v. G. Maasz.

8.50 „Lieder eines fahrenden Gesellen” van Gustav Mahler. Ernst Lottorf (zang) en G. Maasz (vleugel).

9.40 Heruitz. van buitenlandsche zenders.

Dinsdag 15 December.

5.10 Vrolijk programma.
6.50 Ludwig Jürgens leest een fragment uit zijn boek „Stadt im Seewind”.

7.20 Uit Berlijn: Rijksuitzending. Symphonie nr. 28 in Es-Dur, Haydn, door het Berlijnsche Omroeporkest o.l.v. Brudo Seidler-Winkler.

8.20 Vrolijke Platduitsche Avond: „Vun Hamburg geiht na Ritzebuettel”.

9.40 Actueele Dienst.

9.50 Concert door het Norag-kleinorkest o.l.v. A. Sekker. 1. Marsch uit „Sigurd forsattar”, Grieg. 2. La lettre de Manon, Gillet. 3. Ouvert. „Mignon”, Thomas. 4. Czardas „Der Geist des

Wojwodon", Groczmann. 5. Ouvert. „Si j'étais roi", Adam. 6. Wiener Spaziergänge, Komzak. 7. Spaansche Dansen 4 en 5, Moszkowky. 8. Albumblatt, Humperdinck. 9. Egyptisch ballet II, suite, Luigini. 10. Flattergeister, wals, Strauss.

Woensdag 16 December.

5.10 Vroolijk programma.
6.50 A. de Nora leest uit zijn manuscript „Erinnerungen eines Arztes und Dichters".
7.15 „Friedemann Bach", opera in drie acten van Paul Graener. Tekst van R. Lothar. Muzikale leiding: W. Ladwig. Regie: J. Glesz.
9.50 Actueele Dienst.
10.00 Dansmuziek door het Scarpa-orkest.

Donderdag 17 December.

5.10 Vroolijk programma.
6.15 Dr. R. Strauss: „Zähne und Kiefer als Rückgrat des Gesichts".
6.50 „Die Verbannte auf Schloß Celle", kulturhistorisch toneelstuk van A. Petersen. Regie: Karl Pündter.
7.50 Uitz. uit Brussel.
9.40 Actueele Dienst.
9.50 Concert in het Alster-Paviljoen.

Vrijdag 18 December.

5.50 Prof. Dr. L. Schreyer: „Der Weihnachtsengel im deutschen Volkstum".
6.15 W. Wahlstedt: „Die Staatsauffassung der Jugendlichen".
6.50 Gustav Kohne leest uit zijn roman „Die vom Habichtshorst".
7.20 Schumann concert o.l.v. Richter. M.m.v. R. Goldschmidt (piano).
9.30 Actueele Dienst.
9.40 Concert door het Kleine Norag-orkest o.l.v. G. Maasz. 1. Hochzeitsmarsch, Bossi. 2. Danswals, Busoni. 3. Duet en polka uit „Rappelkopf", Blech. 4. Slavische Dans nr. 15, Dvorak. 5. Tänze im Dreivierteltakt, Schmidt-Badekow. 6. Balletscene uit „Maskerade", Nielsen. 7. Rossiniana, Respighi.

Zaterdag 19 December.

5.20 Vroolijke uitzending.
7.20 Verzoekprogramma.
9.20 Berichten en 9.40 Actueele Dienst.
9.50 Dansmuziek door het Scarpa-orkest.

TOULOUSE, 385 M. (779k.P.)

Zondag 13 December.

8.20 Concert. Opera's comique.
8.35 Concert. Operettes.
8.50 Concert. Moderne muziek.
9.05 Concert. Fragmenten uit sprekende films.
9.20 Concert. Schrammelmuziek.
9.50 Operaconcert.
10.05 Accordeonmuziek.
10.20 Gramofoon.
11.05 Gramofoon.
11.50 Operetteconcert.
12.05 Symphonieconcert.

Maandag 14 December.

8.20 Concert. Opera's comique.
8.35 Concert. Militaire muziek.
8.50 Accordeonmuziek.
9.05 Concert. Operettemuziek.
9.20 Schrammelmuziek.
9.50 Concert. Operamuziek.
10.05 Accordeonmuziek.
10.20 Orkestconcert.
11.05 Operaconcert.
11.20 Solistenconcert.
11.50 Operetteconcert.
12.05 Symphonieconcert.

Dinsdag 15 December.

8.20 Concert. Operettemuziek.
9.05 Concert.

9.20 Concert. Opera's comique.
9.35 Militair concert.
9.50 Accordeonmuziek.
10.05 Concert. Operamuziek.
10.20 Concert.
10.35 Dansmuziek.
11.05 Dansmuziek.
11.20 Accordeonmuziek.
11.50 Operaconcert.

Woensdag 16 December.

8.20 Militair concert.
8.35 Concert. Opera's comique.
8.50 Symphonieconcert.
9.05 Schrammelmuziek.
9.20 Concert door de „Les Frater Mandoll's".
11.05 Orkestconcert.
11.50 Concert.

Donderdag 17 December.

8.35 Concert. Opera's comique.
8.50 Concert.
9.05 Accordeonmuziek.
9.20 Concert.
9.35 Dansmuziek.
9.50 Concert. Opera's comique.
10.05 Concert. Argentijnsch orkest.
10.20 Gramofoonmuziek.
11.05 Concert.
11.20 Vocaal concert.
11.50 Symphonieconcert.
12.05 Concert. Operamuziek.

Vrijdag 18 December.

8.20 Concert. Opera's comique.
8.35 Operetteconcert.
8.50 Symphonieconcert.
9.05 Fragmenten uit sprekende films.
9.20 Concert o. l. v. M. Navarra.
11.05 Concert o.l.v. M. Navarra.
11.20 Concert.

Zaterdag 19 December.

8.20 Concert. Schrammelmuziek.
8.50 Fragmenten uit sprekende films.
9.05 Symphonieconcert.
9.20 Orkestconcert.
9.35 Accordeonmuziek.
9.50 Vocaal concert.
10.05 Militair concert.
10.20 Gramofoon.
11.05 Modern symphonieconcert.
11.20 Concert.

MUHLACKER, 360,6 M.

(832 k. P.)

Zondag 13 December.

4.20 Adventsuurtje m.m.v. Irene Ziegler, alt. Stephanie Pellissier, piano. Elisabeth Helfferich, declamatie en Poldi Horenemser, declamatie. Het koor van St. Joseph o. l. v. J. S. Winter.
5.50 A. Demling leest uit eigen werk.
5.35 Kamermuziek door het Ochsenskiel-kwartet.
6.50 Uitzending uit Langenberg.
7.50 „Im Fluge um die Welt". „Unter dem Caraïbischen Mond". Cuba, San Domingo Haiti. Bijdragen van Seabronk, Rich. Katz, Karl Mast e.a., afgewisseld door originele gramofoonplaten. Samenstelling en leiding: Karl Köstlin.
8.50 Populaire Nationale Hongaarsche Volksmuziek uit de 17de tot de 20ste eeuw. Dr. Emerich v. Szilagy, viool en Aladar v. Weigert, piano.
10.00—11.20 Dansmuziek door het Radio-Dansorkest o. l. v. Haas.

Maandag 14 December.

6.00 Dr. T. Humpert: „Vom Gassenhauer zum Kirschenlied".
6.55 Oratorium „Die Schöpfung" van Josef

Haydn. Leiding: Prof. Fritz Gambke. Solisten: Ria Ginster, sopraan. Josef Witt, tenor en Martin Abendroth, bas. De Frankfurter Orkestvereniging, Leerarenzangvereniging, Frankfurter Zang-Akademie en het Radio-Symphonie-orkest.
9.05 „Ein Deutscher ohne Deutschland", hoorspel naar den gelijknamigen roman van Friedrich List door Walter von Molo. Regie: E. Stockinger.

Dinsdag 15 December.

6.55 Herbert Nuszbaum: „Ein Besuch in einem Film-Atelier".
7.20 Populair concert door het Omroeporkest o. l. v. Reinhold Merten. M.m.v. Anita Franz, sopraan.
8.35 „Die Ilsebill", radio-sprookje van Wolfgang Weyrauch. Regie: E. Schoen.
10.10 Radio-bericht: „Stellenmarkt der Bühnenkünstler".
10.20—11.20 Dansmuziek uit het Hemberger Casino.

Woensdag 16 December.

7.05 Dansen en marschen door het Philharmonisch orkest van Stuttgart o. l. v. Emil Kahn.
8.20 Actueele Dienst.
8.35 Composities van Bernhard Sekles. Het Omroeporkest o. l. v. Hans Rosbaud. M.m.v. Else Gentner-Fischer, sopraan en de componist aan den vleugel. 1. Intermezzo voor orkest en scene van Schabrazade uit „Schahrazade". 2. Uit de kleine suite op. 21: Menuetto en Intermezzo. 3. Vier liederen voor sopraan met piano-begeleiding: a. Schön' Maria, b. Lettisches Lied, c. Mädchenlied, d. Kriegslid der Fürsten. 4. Duitse Kinderliederen, suite miniature voor orkest. 5. Uit de vier symphonische satzen, op. 25 „Die Temperamente".
9.50—10.30 Actueel Bericht: „Das Ende des britischen Freihandels" (Lagerhuis debatten). Bewerkt door Actualis.

Donderdag 17 December.

6.05 Dr. jur. Franz Rippel: „Wie steht es mit der Weihnachtsgratifikation".
6.25 Emil Hesz leest uit „Gottfried August Bürger".
7.25 Concert door het Omroeporkest o. l. v. Reinhold Merten.
8.20 „Romantische Improvisationen", hoorspel ontleend aan de Duitse romantiek van Willy Haas en Hanna Haas. Regie: Dr. Fritz Peter Buch. Muzikale leiding: Reinhold Merten.
10.10 Ida Harth zur Nieden, sopraan zingt 6 Russische Lieder van Mili Balakirew. a. Vorgesang. b. Ein Traum. c. Vision. d. Ohne Titel. e. Lied. f. Schlaf.

Vrijdag 18 December.

7.00 Radio-Bericht van het „Schluchsee-Werk".
7.15 Actueele Berichten.
7.30 „Die Fledermaus" (radio-bewerking), komische operette in drie acten naar Meilhac en Halevy. Muziek van Johann Strausz.
10.00—10.30 „Zuid-Pool Cantate" voor solisten (tenor en bariton), koor en orkest van Hermann Wunsch. Op. 38. M.m.v. Het Philharmonisch orkest en het Radio-koor o. l. v. Emil Kahn. Solisten: Fritz Windgassen, tenor en Eugen Grimm, bariton. Spreker: Ernst Stockinger.

Zaterdag 19 December.

7.05 Koerliederen (Weldadigheidsconcert). Oude Volksliederen door de „Concordia-Vereniging" te Calw o. l. v. Albert Fischer.
7.20 Actueele Dienst.
7.35 Concert door het Omroeporkest o. l. v. Görlich. M.m.v. Martin Lang en Theodor Brandt (vroolijke intermezzi) en het Balalaika-orkest Schulrabe.
9.50—11.20 Dansmuziek door de Radio-kapel Haas. Refreinzang: Hede Schack.

Wij vertrouwen, dat wij dit onderwerp thans volledig hebben toegelicht.

VERBAND TUSSCHEN JAAR-GETIJDEN EN VERBINDINGEN OP KORTE GOLF.

Door Alfred NAUCK, ingenieur, Berlijn.
(Nadruk verboden).

Dat er een zekere regelmaat is in het optreden van goede en slechte tijdstippen voor het korte golfverkeer over bepaalde routes, staat wel vast, maar die regelmaat wordt sterk doorbroken door allerlei onregelmatigheden en verschuivingen.

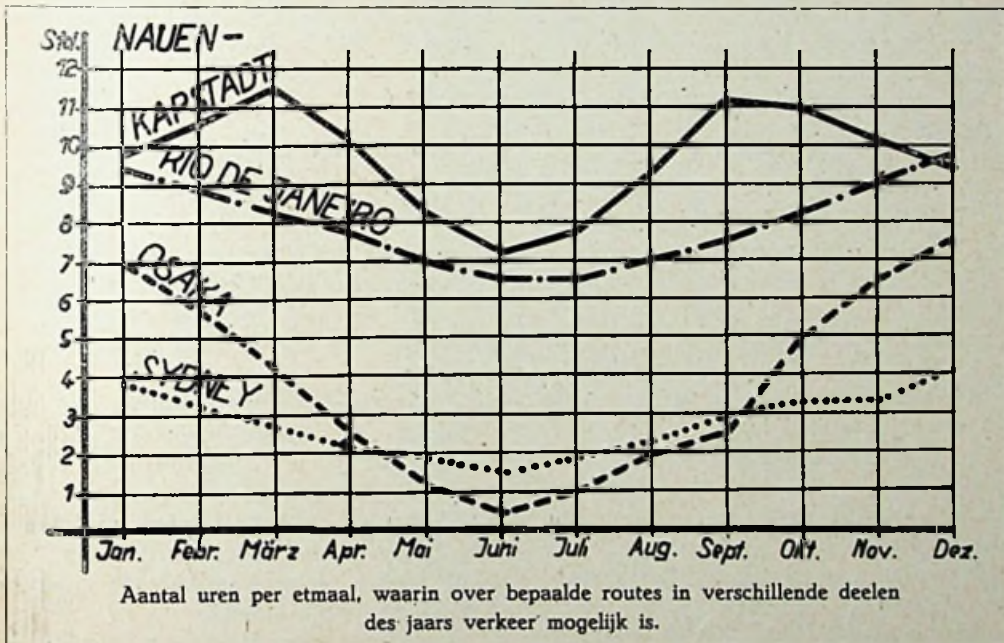
In de eerste plaats is de tijd van het jaar van invloed. Voor verkeer over lange afstanden neemt van Maart tot Juni het aantal bedrijfsuren voortdurend af, om na Juni, tot in September weer langzaam te stijgen.

Voor elke golflengte in dit gebied bestaat voor de omhoog gerichte straling een bepaalde hoek met den horizon, welke de grens vormt, waarbij de stralen van deze frequentie nog naar de aarde teruggebogen kunnen worden. Volgens de desbetreffende theorie is over afstanden als hier boven genoemd een verkeer op de wijze, waarop dit door korte golven wordt onderhouden, buiten den golfband 10—100 meter niet mogelijk. Voorts is er voor elke golflengte een bepaalde elevatiehoek, waarboven ook over zulke afstanden geen korte golfverkeer kan plaats hebben.

Deze omstandigheden leiden tot de conclusie, dat de beperkingen en het altijd wat voorwaardelijk karakter van het korte golfverkeer ook in de toekomst wel zullen blijven bestaan en dat men behalve door het jaargetijde, ook door het lengteverschil der betreffende zend- en ontvangstations in het gebruik van de korte golven beperkt zal blijven.

Tegenover betrekkelijk gunstig en be-

PAoAPX	44	PAoAPX	99
PAoSY	39	PAoSY	84
PAoFLX	34	PAoFLX	70
PAoDA	33	PAoDA	64
PAoBN	31	PAoWR	63
PAoMU	31	PAoWIM	59
PAoWR	31	PAoNR	59
PAoNR	29	PAoBN	54
PAoGO	29	PAoGO	52
PAoOO	28	PAoMU	52
PAoHAN	26	PAoOO	48
PAoEC	26	PAoEC	43
PAoWIM	25	PAoWX	36
PAoRK	24	PAoHAN	35
PAoTT	21	PAoRK	33
PAoCOR	19	PAoCOR	28
PAoJW	19	PAoKK	27
PAoWX	19	PAoTT	26
PAoKK	18	PAoJW	25
PAoAV	18	PAoXD	22
PAoXD	16	PAoAV	22
PAoOJ	15	PAoOJ	15
PAoPT	11	PAoPT	11

Niet alleen het jaargetijde evenwel heeft invloed, maar ook de omstandigheid, of de verkeersroute tusschen zender en ontvanger gelijktijdig in daglicht of in duisternis verkeert. Zoo is bijv. gebleken, dat het verkeer Nauen—Kaapstad, d.w.z. tusschen twee plaatsen, welke ongeveer op denzelfden lengtegraad liggen en die dus altijd gelijktijdig dag en nacht hebben, op een zeer groot aantal bedrijfsuren kan bogen, terwijl daarentegen Nauen—Osaka (Japan) en Nauen—Sydney slechts gedurende enkele uren betrouwbaar verkeer hebben. Voor Nauen—Osaka blijft in Juni, dat de ongunstigste maand is, slechts ongeveer een half uur per dag over met goed verkeer.

Op alle routes, waar deze feiten eenmaal goed zijn vastgesteld, zoekt men thans door overgang op andere golflengten het aantal bedrijfsuren per dag in den slechtsten tijd weer wat te verhoogen, maar dit is in het algemeen slechts in beperkte mate mogelijk.

trouwbare verkeersomstandigheden voor de korte golven, zooals op de bovengenoemde route Nauen—Kaapstad, staan andere, zeer ongunstige, zoodat — hoe waardevol en belangrijk een korte golfverkeer uit economisch oogpunt op zulke routes ook zou zijn, — de fysieke omstandigheden weinig hoop schijnen te laten om in zulke gevallen de huidige moeilijkheden te boven te komen.

DE LANDEN- EN DX-WEDSTRIJD.

Hieronder volgt weer eens de stand zooals deze was per 7 December.

Landen	Punten
PAoDW	66
PAoQF	64
PAoXF	52
PAoQQ	50
PAoFB	45
PAoDJ	45
PAoQF	211
PAoDW	192
PAoXF	141
PAoQQ	121
PAoFB	111
PAoDJ	100

Het wordt een loopgravenstrijd! QF zit DW alweer vlak op de hielen. In aantal landen en in punten is hij nog verder uitgelopen. Het antwoord is nu weer aan Laren! Men ziet: het succes is afwisselend en dit beeld vertoont zich over de gansche linie. Toch zijn er enkelen die zich zoo kalmweg steeds omhoogwerken. Hiertoe behooren o.a. PAoTT, die No. 2 van onder gestaan heeft en nu al de 9e plaats van onder inneemt in den landenstrijd, en PAoDJ, die APX gepasseerd is en zich thans aan FB vastklampt. De Hagenaar heeft zich evenwel tot nu toe ook zeer actief getoond en zal zich niet zonder strijd laten „lappen”.

Wij boekten deze week den 29en deelnemer, n.l. PAoWR uit Deventer. Hij zit onmiddellijk MU te Apeldoorn en NR te Oosterbeek in de haren en plaatst zich in de puntenlijst boven WIM. Néém je dat WIM?

Wij hebben besloten, naar aanleiding van vele verzoeken, om den wedstrijd nog enkele maanden te continueeren. Inderdaad lijkt ons dit billijk voor de nieuwere amateurs, die nu de gelegenheid krijgen om de wintercondities, die speciaal voor 40 m belangrijk zijn, mede te maken. Het deed ons veel plezier, te ervaren, dat onze wedstrijd zooveel belangstelling geniet. Nieuwe deelnemers kunnen nog immer toetreden; wie wordt No. 30?

L. LINDEMAN.
N. FONDERIE,

Den Haag, Achterom 17.

Afdeeling Den Haag N. V. I. R.

Woensdag 16 December, 20.00 uur „Boschlust”. Lezing met lichtbeelden en uitgebreide demonstratie van den heer Wirix. Onderwerp: Een universeel meetinstrument, met speciale toepassingen voor Amateurs.

Zondag 13 December, gaan we allen naar Amsterdam. Zij die per trein ver-

trekken, worden verzocht om tijdig in de Hal van het station Holl. Spoor aanwezig te zijn, teneindé om 10.25 uur gezamenlijk te vertrekken.

Bij voldoende deelname zal dezen winter een sounder-cursus, voor beginners, gehouden worden.

Zij die aan dezen cursus willen deelnemen, worden verzocht, hiervan kennis te geven aan ondergeteekende.

Namens het Bestuur,
F. BROUWER,
Secr. Penningmeester,
Beeklaan No. 216.

De Heer C. C. Verbeek hield op Vrijdag 27 November een lezing over „ontvangst in sterke velden”. Het betrof hier het probleem van contrôle ontvangst van een 80 Kw zender op enkele 10-tallen meters afstand. Spreker ging eerst het doel van den contrôle-ontvanger (z.g. monitor box) na, n.l. een preventieve contrôle op de uitzending, in tegenstelling met de minder aanbevelenswaardige methode tot het verkrijgen van een inzicht in de kwaliteit der eigen uitzending door middel van het vragen van rapporten.

Het veld, waarin de ontvanger moet werken, is zóó sterk, dat niet met eenvoudige afscherming kan worden volstaan. Het opvangvermogen van zelfs zeer korte batterijleidingen en van het telefoonsnoer is dusdanig, dat de ontvanger potdicht zit. De leidingen worden daarom via een h.f. filter, bestaande uit smoorspoel en condensatoren, binnengebracht. Dit blijkt echter niet afdoende te zijn, zoodat dit filter, hetgeen binnen de afschermkist zit, in een afzonderlijk afgeschermd vak wordt ondergebracht en de leidingen opnieuw gefilterd een tweede compartiment worden binnengevoerd. Het bleek noodig, deze werkwijze 4 X achtereen toe te passen om voldoende vrij van h.f. te zijn! De eigenlijke ontvanger bevindt zich in een 2e afschermdoos, die binnen de eerste geïsoleerd is opgesteld. Dat het geheel niet zeer klein gehouden kon worden, zal ieder duidelijk zijn. De lengte van deze monitor box bedroeg dan ook ruim 1 meter!

Door als bovengenoemd te werk te gaan was het tenslotte mogelijk om niets te ontvangen. Het aanbrengen van een antenne had echter tot resultaat, dat alles weer dichtsloeg. Geen methode van inductieve koppeling bleek mogelijk om behoorlijke ontvangst te geven, daar bij nul-koppeling de capacatieve koppeling zóó sterk bleef, dat de ontvanger weer dicht sloeg. De uit één winding bestaande antennespoel werd daarom in koperpijp aangebracht, waarin aan één zijde een kleine zaagsnede van ca. 1 mm was aangebracht. Hiermede werd het mogelijk, nul-koppeling te verkrijgen, indien de afgeschermd winding zoo gedraaid werd, dat de zaagsnede van de eerste kring af kwam te liggen. Onder de „rook” van 80

kW werd het aldus mogelijk, met een 4 lamps ontvanger met antenne niets te ontvangen!

Door een der leden werd de vraag gesteld, waarom een 4 lamps toestel met h.f. versterking gekozen werd, wanneer zoo veel moeite werd gedaan om een nul-koppeling te verkrijgen; met minder nauwkeurige voorzorgen zou ontvangst mogelijk zijn zonder antenne op b.v. detector. Het antwoord hierop luidde, dat een soepeler werking van het geheel verkregen kan worden, indien de h.f. trillingen alléén via de antenne binnenkomen en niet op allerlei plaatsen induceeren.

Over de lezing van den heer D. Dekker over lampvoltmeters de volgende week.

L. LINDEMAN.

St. Nicolaasviering in de Afdeling Den Haag N.V.I.R.

Daar op Woensdag 2 December de Heilige nog niet in ons land aanwezig kon zijn, hebben wij onze toestellen ter hulp moeten nemen om een zeer geslaagde break-in verbinding tot stand te brengen. St. Nicolaas had daarvoor zijn tenten opgeslagen bij het station van zijn broer EAR 113, waarvan de fonie zeer goed door kwam, terwijl als tegenstation dat van onzen voorzitter PAoHAN fungeerde, wiens seinen zoo goed doorkwamen, dat af en toe deze via de microfoon van EAR 113 in onzen luidspreker hoorbaar werden. Van te voren waren met de K. L. M. (aansluiting in Marseille) de verschillende surprises in genummerde pakketten juist op tijd bezorgd.

Daar de vergunning van P. T. T. om den zender van PAoHAN naar Boschlust te verplaatsen, te laat was aangevraagd, moest er een lijnverbinding naar Voorburg worden aangelegd, met het toezicht waarop, en de bediening waarvan, de bestuursleden MAR en BZ zich belastten. Om HAN niet alleen achter de groene tafel te laten zitten, werd het bestuur op bevel van S. N. aangevuld met de heeren Stufkens en van Stek.

Zoals gezegd, is de verbinding voor volle 100 % geslaagd. De rapporten vermeldden:

EAR 113: QSA 5 R 6—9 Modulatie zeer goed, echter een gering verlies van hoge tonen (misschien heeft de modulatiesmoorspoel een te groote eigencapaciteit);

PAoHAN: QSA 5 R 8 T 9. (met 4.86 Watt ter beproeving van nieuwen zender voor den centrumwedstrijd).

Het bizondere van deze verbinding was, dat HAN het bestaan heeft om zonder dat iemand in de zaal het merkte, een speciaal voor de voorposten in de loopgraven, door Telefunken geconstrueerde, geruischlooze, in vacuum ingegoten sleutel, welke omgekeerd onder de tafel was gemonteerd in spiegelfist te bedienen.

Zeer velen kregen juist datgene, het-

welk ze op radiogebied het meest misten tot daken met een zepp er op, en chifren-proof kasten toe, van de alwetende Sint. De gedichten werden alle voorgelezen en verwekten algemeene hilariteit terwijl het glanspunt van den avond een saxofone-solo van Verbeek was op het instrument, dat hem zoo juist door S. N. was vereerd en waarmede verder de telefoon-gesprekken met Indië muzikaal geïllustreerd zullen worden, indien de slachtoffers voor de microfoon hun duur betaalde minuten in „stomme” verbazing laten voorbij gaan.

P.S. In de garderobe bevond zich een gramo-microfoon versterker, waarvoor S. N. Lindeman en Z. P. Brouwer zich in de zaal deden hooren, terwijl daar een mij zeer bekend lampzoemertje voor het contact van Smits met de garderobe diende.

Dat onze St. Nicolaasavond zoo'n succes heeft gehad, komt voor een belangrijk deel voor rekening van de zoo keurig werkende versterkings-installatie van den heer C. H. F. Berntsen.

S. v. W.

Zuidelijke Afdeling N.V.I.R.

Volgens het besluit der laatste ledenvergadering in October zou, indien de hamreunie in November zou gehouden worden, de Zuidelijke Afd. in December vergaderen en in November, wanneer de hamreunie in December zou blijken gehouden te worden.

Door het vrij laat bekend worden van den datum van de hamreunie kon in November geen vergadering meer uitgeschreven worden en moet hiermee noodgedwongen gewacht worden tot Januari op nader bekend te maken datum (17 of 24), gezien het bezwaarlijke van 2 vergaderingen in één maand.

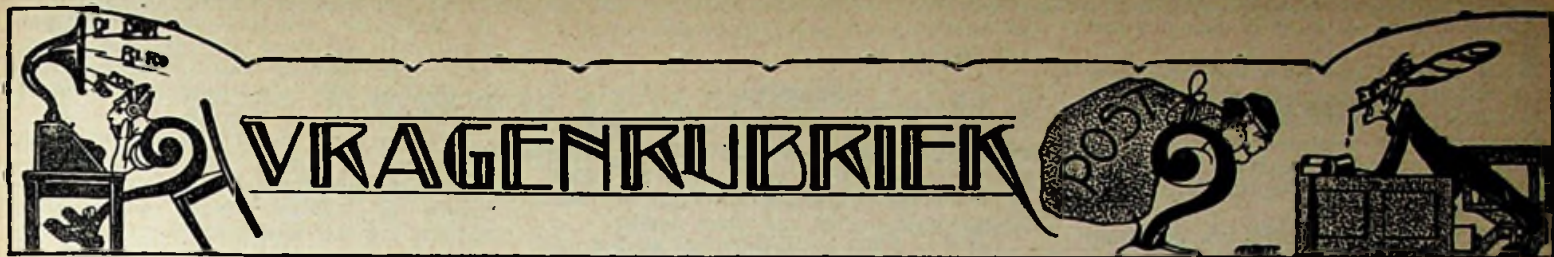
Op deze vergadering, te houden in Venlo, zullen de Venlo-hams hun 56 MHz apparaten demonstreeren.

Verder zal de periodieke bestuursverkiezing gehouden worden, waarbij het bestuur in zijn geheel herkiesbaar is, doch de secretaris zich niet meer herkiesbaar stelt, wegens drukke werkzaamheden op ander gebied der hambusiness.

Candidaatstellingen voor deze functie worden tot 7 dagen voor deze vergadering ingewacht.

Rest ons nog een correctie op het laatste ORS maandrapport in R.-E. No. 49, n.l. betreffende de abusief vermelde 56 MHz-proef van PAoQQ op 20 KM. Deze is namelijk verricht door PAoBL en PAoBP, welke hams eerstdaags zelf een uitgebreid verslag van hun proeven in Radio-Expres zullen inzenden.

C. A. GEHRELS PAoQQ
Secretaris.

VRAGENRUBRIEK

Stukken voor deze rubriek in te zenden op een afzonderlijk vel papier (of briefkaart) met opschrift „Vragenrubriek”.

Middelburg.

J. v. K. — In R. E. No. 47 vindt u het gehele schema met beschrijving en lijst van onderdelen voor de R. E. Bandfilter 3. In de advertentie kolommen kunt u de gevraagde adressen vinden.

Den Haag.

M. de G. — De door u beschreven verschijnselen hebben hun oorzaak in de trimmers, die niet goed zijn afgesteld. Leest u nog eens goed na, wat over de afregeling van het toestel geschreven is.

J. H. B. — 1e Potentiometer kan zijn een Truvolt weerstand van 40.000 Ω .

2e. De transformatieverhouding kan worden 1:2 of 1:4 afhankelijk van de aansluiting der primaire. Leest u hiervoor nog eens na wat hierover staat in R. E. No. 42 en 43 — 1929.

J. R. — Dergelijke omvormers worden o.a. gemaakt door de E.M.I. te Utrecht, en door de Lorenz A.G. (C.E.B., Laan van Meerdervoort 30 den Haag).

V. W. de H. — Bij minder stroomafname loopt altijd de spanning iets op. Een verhouding is daarvoor niet op te geven, daar dit afhankelijk is van de constructie van den transformator.

I. R. — Wij hebben nog geen gelegenheid gehad, proeven met schermroosterlampen in dat schema te nemen.

P. v. S. — Dit verschijnsel komt meer voor en duidt op een onbetrouwbaar contact, waarschijnlijk in de sterkstroomleiding, naar of in het toestel, of slecht contactmaken van een der lamppootjes.

Workum.

D. W. — In ieder geval moeten de condensatoren onderling worden afgeschermd door metalen platen, die geaard worden. Bovendien geheel afschermen is nog beter. Losse trimmers zijn eventueel te gebruiken. Gebruikt u voorloopig het bandfilter, dat in het schema is aangegeven. Ook een trommelschaal is te gebruiken.

Beverwijk.

W. D. v. U. — Het kan zijn dat de negatieve rooster spanning van de eindlamp niet juist is ingesteld en deze daardoor eerder overbelast is. Zijn de instellingen der lampen goed, dan moet u zich met wat minder geluid tevreden stellen. Het Telegraaf schema is ons niet bekend, zoodat we u hierin niet kunnen adviseeren.

Kamperland.

K. J. W. — In dit no. vindt u het schema voor de veranderingen die in het bandfiltertoestel moeten worden aangebracht voor accuvoeding. Trommelschaal kan eventueel gebruikt worden.

Djember.

A. P. M. — Voor U. K. G. raden we in ieder geval een plaatstroomapparaat met dubbelphasige gelijkrichting aan. De G. K. combinatie is voor dit doel heel geschikt.

Rotterdam.

C. J. d. H. — 1e. Het schema voor de netzeef is goed; echter zouden we liever condensatoren gebruiken met een hogere doorslagspanning b.v. 1000 V. wisselspanning. Ze behoeven ook niet zoo groot te zijn; 1 μ F is voldoende, soms zelfs 0,1 μ F.

2e. Série schakelen gaat niet. We raden u aan over de bekrachtigingsspoel nog een electrolytischen condensator te plaatsen.

C. G. — a. Waarschijnlijk zijn de lampen nog goed. b. Vermoedelijk een ongewenste koppeling, ontstaan door den ombouw van het toestel. c. De antenne van uw vriend zal grooter zijn, in elk geval meer capaciteit hebben. d. Bij de Avrofoon is reeds een transformator aanwezig.

W. H. — Zie het artikel daarover in dit nummer.

Plasmolen.

H. S. — Den Lorenz Kristaldetector levert het C.E.B., Laan v. Meerdervoort 30, den Haag. De draadsoorten zijn in alle radiozaken verkrijgbaar.

Velp.

W. B. — 1. Dezen ombouw zouden wij afraden. 2. Het Draadloos-Amateurstation, door J. Corver.

Baarn.

J. K. — Als de condensatoren gelijk zijn, is het misschien mogelijk, ze te gebruiken. In elk geval is afscheiding noodzakelijk, ook tusschen de verschillende condensatoren. Overigens niet afwijken van onze bouwtekening.

Norg.

J. B. — Een dergelijke bouwtekening hebben wij niet.

Schiedam.

H. A. — Smoorspoel minstens 30 Henry, ook bij een dynamischen luidspreker. In de betreffende priisklasse is het genoemde merk niet slecht. Indien u meer kunt besteden, zijn er natuurlijk nog betere.

Hoek van Holland.

H. J. H. — 1. Liever omplakken met bladtin. 2. Neen, heeft geen nut. 3. Die secundaire is ongeschikt als smoorspoel voor dat doel. 4. Vermoedelijke oorzaak zal zijn: niet goede opstelling der onderdeelen. 5. De verklaring is, dat deze luidsprekerlijft inductief als antenne werkt.

Wassenaar.

M. G. — Indien u een paar vergelijkingsweerstand koopt, zou u met een zoemer en telefoon een soort meetbrug kunnen maken. Zonder rekenen gaat het echter niet.

Amsterdam.

B. J. H. ten D. — De DG2 kan daarvoor gebruikt worden.

Th. J. B. H. — Uw plan is onuitvoerbaar. De middelfrequenttrappen tot één terugbrengen, gaat alleen bij gebruik eener scherm-

roosterlamp middelfrequent en dan moet de transformator daaraan aangepast zijn. 1. Bij de bestaande transformatoren zijn geen passende wisselstroomlampen. 2. Wij hebben zelf een Lardelli voor wisselstroom nooit gemaakt, maar het schema is er zeker bruikbaar voor; 3. Zie 1. 3. 4, gloeistroomleidingen of in loodkabel of uit de buurt van roosters houden; 5 door afschermen alleen worden bij een super de kwalen der vele gilltoontjes niet verholpen. Wij zullen het onderwerp over eenigen tijd speciaal behandelen.

Meppel.

P. J. A. — Het voorzetapparaat kan dan met tusschenschakeling van een transformator, op de pickup aansluiting van het omroepoestel worden aangesloten.

Zaandam.

W. K. — De aangegeven regeling is niet aan te bevelen. Het is een slechte manier van regeling der negatieve rooster spanning. Beter is regeling tusschen midden gloeidraad en neg. rooster spanning.

Buren.

H. J. v. Z. — Het kortegolf-toestel kan, met tusschenschakeling van een transformator, worden aangesloten op de pickup-aansluiting van het omroepoestel.

Dordrecht.

C. S. — Misschien bij de firma Velthuisen, den Haag.

Deff.

J. S. — 1. Ja. grooter. 2. Neen. 4. Ja. 5. De verhouding goed.

Nijmegen.

M. D. — Wij raden niet aan, andere lampen in dit toestel met vastingestelde voeding te plaatsen.

Scheveningen.

G. G. — U kunt in de eerste plaats een klein vast condensatorpje (50 of 100 μ F.) van plaat detectorlamp naar aarde leggen, in de tweede plaats een weerstand van $\frac{1}{4}$ Megohm voor het rooster der eindlamp plaatsen. Voorts een vast condensatorpje achter de smoorspoel in den plaatkring der detectorlamp naar aarde. Dit zijn middelen om het spontaan genereeren, dat vooral op lange golf optreedt, tegen te gaan. De zware bromtoon kan ontstaan door onvoldoende ont koppeling van rooster- of schermrooster spanning. Mogelijk is één der daarvoor dienende condensatoren inwendig verbroken. Dit is na te gaan door een goeden condensator van bijv. 1 μ F beurtelings aan de andere parallel te schakelen en na te gaan, waar dit verbetering geeft. Is een scherm tusschen de spoelstellen aangebracht en is dit evenals de metalen plaat onder het toestel, wel goed geaard?

Wijk aan Duin.

P. K. — 1. Een schermroosterdetector moet in de R. E. Bandfilter Drie wel gebruikt kun-

nen worden, maar de proef is door ons niet gedaan.

2. Als u een Cossorlamp wilt gebruiken, geven wij de voorkeur aan de M.S.Pen A.

3. Achter een schermroosterdetector is het gemakkelijkst een weerstandkoppeling goed te maken. Een Hypermuschakeling er achter vereischt een der allerbeste transformatoren, Ferranti AF3 of Hypermu.

4. Met de Cossor 41 MSG als hfr. lamp kunt u 300 $\mu\mu\text{F}$. koppelcond. behouden. Schermroosterweerstand bleek ook 0.25 Megohm te kunnen blijven.

Den Bosch.

G. P. D. — Wij vermoeden, dat u eventuele verandering door vergroting en verkleining van den weerstand voor neg. rsp. enkel op het gehoor hebt gecontroleerd. Nu verandert de geluidsterkte al heel weinig, zolang u in het rechte deel der karakteristiek blijft, wat met 0—2.5 Volt neg. rsp. ongeveer het geval zal zijn. Als u echter een meter zet in den plaatkring van één der h.fr. lampen,

zal deze toch wel een veranderden uitslag te zien geven.

Hilversum.

P. v. L. — Uw berekening van de transformatieverhouding is juist, maar wij zouden bij zoo kleine kern, waar in dit geval toch geen gelijkstroom-magnetisatie optreedt, de windingsgetallen dubbel zoo groot nemen.

Met $2 \times B405$ verwachten wij sterker geluid van minstens gelijke kwaliteit.

De electrostatische pickup van Dubilier met 3 klemmen kennen wij niet. Electrostatische pickups zijn het best te gebruiken met een oscillator, maar de instelling is vrij lastig. Het is veel eenvoudiger, een electromagnetische te nemen en u heeft veel meer kans, dat het effect daarmee goed wordt.

Leende.

A. R. — Wanneer 1500 Volt werkelijk is opgegeven als de doorslag-spanning der bedoelde gelijkstroomcondensatoren, dan is

de daarmede overeenkomende proefspanning zeker niet meer dan 500 Volt en zijn deze condensatoren dus niet te gebruiken om die van 500 Volt proefwisselspanning te vervangen.

De kringen Lm en Lp behoeven maar eens afgestemd te worden. Het hangt van uw keuze van middelfrequentgolf af, hoeveel windingen de spoelen moeten hebben. Met spoelen van 400 windingen en de condensatoren op ongeveer maximum (500 $\mu\mu\text{F}$) ingesteld, zult u een goede waarde hebben.

ADVERTENTIËN

KLEINE ADVERTENTIES.

Prijs 1—5 regels f 2.50; elke regel meer 50 cent, bij vooruitbetaling.

Ter overname:

1 Voltmeter 250 Volt 1000 O/V uitm. f 15.— 1 Varley D.P. 6 balans-transf. f 7.50. 1 Hegra elect. dyn. luidspr. met klanksch. f 20. 1 Mavo meter m. weerstanden v. 1000, 250, 50, 7.5 V., 0.02, 0.2 en 7.5 A. f 40.— 1 Philips plaatsp. app. 3003. 220 V. m. res. pl. en E. lamp f 30.— Kosten koper, levering rembours. Brieven onder W. P. Bur. v. d. blad.

Radio Toestellen

Radio- en Gramofoon-Versterkers

Radio Installaties

en

beste Service geeft

ZEGUERS RADIOZET MAASTRICHT

BRUGSTRAAT 19-21 TELEFOON 453

FOKKES RADIO

BEEKLAAN 278

TEL. 337230

DEN HAAG

LEVERT UIT VOORRAAD:

BULGIN ONDERDEELEN

De geijkte Stationschaal

BRENGT VANZELF ALLE STATIONS

NORA

BIJ HONDERDEN HANDELAREN VERKRIJGBAAR
VRAAG PROSPECTUS

NORA toestellen worden door goede zaken gaarne gratis gedemonstreerd
IMPOPRICE:
N.V. EXIMA, Leidschestraat 29, Tel. 133238-25044, Amsterdam

BANDEN RADIO-EXPRES 1930

Prijs f 1.40 afgehaald, f 1.55 franco per post. Levering uitsluitend

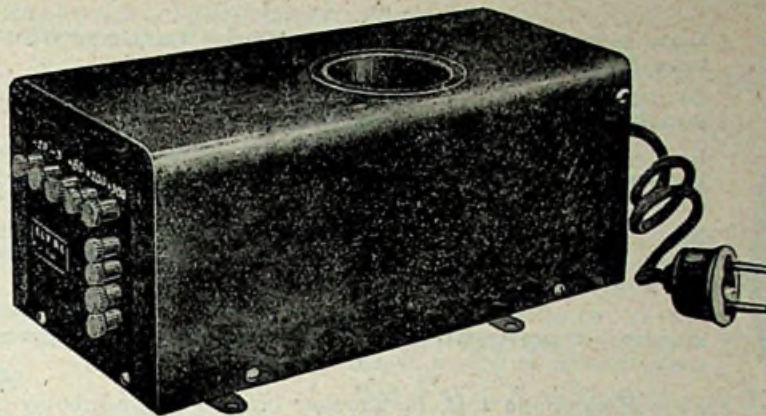
nà inzending van het bedrag aan het bureau van Radio-Expres:
LAAN VAN MEERDEEVOORT 30, DEN HAAG. GIRO 99226.

In de

R. E. BANDFILTER-DRIE en R. E. AUTOMAAT

ontwerp J. Corver en G. J. Eschauzier

wordt gebruik gemaakt van het alom bekende

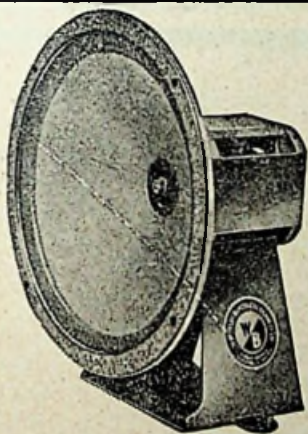
ELFRE VOEDINGSAPPARAAT TYPE VI (300 Volt)

Tengevolge der enorme navraag konden wij den prijs verlagen: f 32.50

WACHT U VOOR NAMAAK!

FRELAT INDUSTRIEELLE ONDERNEMING N.V.

Keizersgracht 77 -- AMSTERDAM (C.) -- Telefoon 45359.

NATUURGETROUWE

WEERGAVE?

DE P.M. SERIE

RUIME GARANTIE

Imp.:
Ing. HARDENBERG
Prinsengracht 792
Telefoon 37365
AMSTERDAM (C.)

De P.M. III

bruto f 35.- (m. Transf.)

SELECTIVITEIT

OERA!

DE ROP

WEET RAAD D'R OP!

NIEUW! NIEUW!

ANTENNEBRUG f 4.80

(Met automatische beveiliging.)

Munt uit door solide afwerking.

Radio A.B.C. Bureau Ph. de Rop -- Voorburg

BERG & BURG AMSTERDAM-C.

DE RUYTERKADE 141/142

EMAILLEDRAAD
ZIJDEDRAAD
WEERSTANDSDRAAD
OLIELINNEN
OLIEBUIJS, etc.
OHMMETERS
LAMPVOLT METERS
STAALMAGNETEN voor dynamische luid-
sprekers
NIKKELIJZER Transformatorblik

Lage
Prijzen

DIPLOMA'S

een elsch des tijds.

Verwerft het diploma voor **RADIOTECHNICUS**
door middel van onze **schriftelijke cursus.**

INLICHTINGEN EN GRATIS PROEFLES OP AANVRAGE.

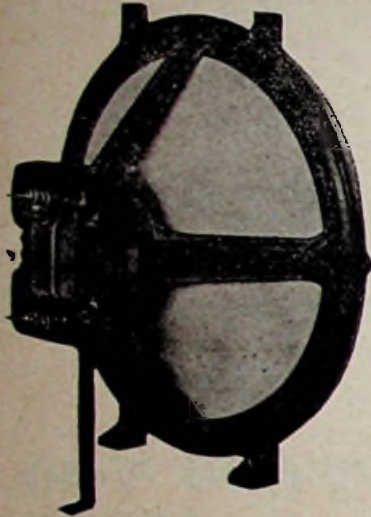
Volgens onze nieuwe regeling wordt een serie meet-
instrumenten aan de cursisten in eigendom gegeven.

INSTITUUT VOOR RADIOTECHNIEK

Hoekenburglaan 40, Voorburg. Telef. 779084.

GECOPHONE

INDUCTOR DYNAMISCHE LUIDSPREKER

De „GECOPHONE“ INDUCTOR DYNAMISCHE LUIDSPREKER biedt U **alle voordeelen van een electrodynamischen luidspreker, zonder de nadelen** aan het gebruik daarvan verbonden.

De „GECOPHONE“ I. D. LUIDSPREKER geeft een klankvolle weergave der lage tonen, echter met behoud van **grote helderheid** in het hooge register.

De „GECOPHONE“ I. D. LUIDSPREKER is zeer **gevoelig**, doch kan daarbij tevens zeer **grote geluidsvolumen** verwerken, zoodat hij zoowel achter een normale drielamper als achter toestellen met zware eindlampen en krachtversterkers gebruikt kan worden.

De „GECOPHONE“ I. D. LUIDSPREKER heeft **geen bekrachtiging** noodig (dus geen stroomafname van het lichtnet), waardoor een **grote besparing** en een **grote vereenvoudiging** wordt verkregen.

Met de „GECOPHONE“ I. D. LUIDSPREKER is direct **zonder gebruik van speciale uitgangstransformatoren, een goede aanpassing** aan alle diverse eindlampen (trioden, tetroden, pentoden) te verkrijgen.

Prijs Gecophone I. D. luidspreker chassis (voor inbouw in klankkast) . . **f 45.—**

Prijs Gecophone I. D. luidspreker geheel compleet in fraaie klankkast . . **f 75.—**

PROSPECTUS WORDT OP AANVRAGE **FRANCO** TOEGEZONDEN.

N. V. ALGEMEENE RADIO IMPORT MIJ.

NASSAU OUWERKERKSTRAAT 3 -- DEN HAAG

Hoofdvertegenw. der **GENERAL ELECTRIC Co. Ltd., ENGLAND**

BROWN MICROBOX PICK-UPS

Luidsprekersterkte **zonder** versterker.

MICROBOX PICK-UP, voor normaal gebruik **f 40.—.**

(Bekrachtiging 10—12 Volt, 0.5 Amp.)

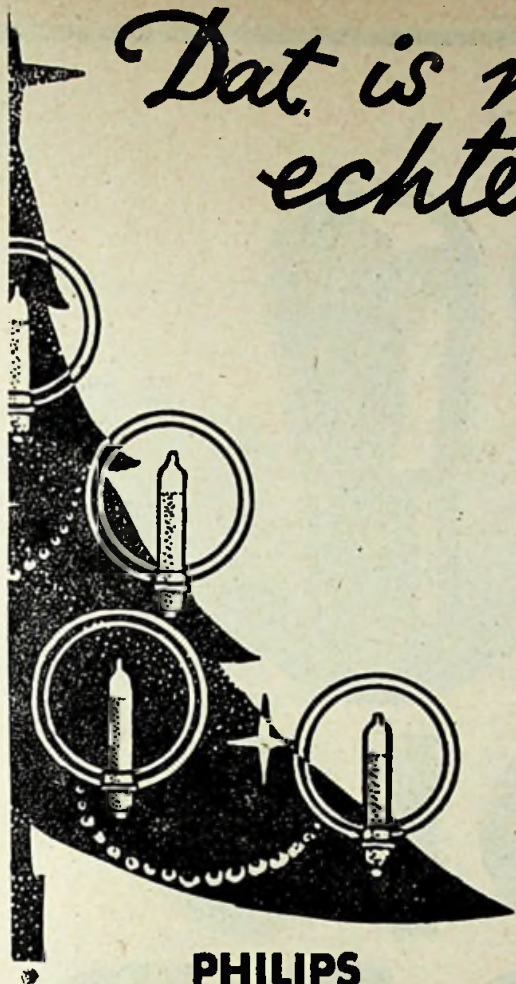
POWER MICROBOX PICK-UP, voor groote zalen en buitendemonstratie **f 125.—.**

(Bekrachtiging 12 Volt, 2 Amp.)

Beide pick-ups compleet met toonarm en bijbehorende transformator.

T. B. HOOGHOUDT
SPUISTRAAT 34 - AMSTERDAM.

*Dat is nu eens een
echte Kerstverrassing*

**PHILIPS
SCHEIDINGSKRING
„PHILECTOR“**

Prijs slechts f 19.50

Radio Bode:

„... dat deze scheidingskring een ware uitkomst beteekent voor de duizenden bezitters van oudere, minder selectieve toestellen.“

De Katholieke Radio Gids:

„... verbazingwekkend, hoe men met behulp van dit apparaatje, het kortegolfgebied van plm. 200-600 meter „van alle smetten vrij kan maken“.“

Radio Expres:

„... overtreft werkelijk hetgeen men mocht verwachten.“

Electra:

„... De selectiviteit is waarlijk enorm.“

De Nieuwe Rott. Crt.:

„... omdat het een goede ontvangst weer in ieders bereik brengt.“

De Telegraaf:

„... Zelden is een radio-onderdeel zóó op tijd gekomen.“

De Maasbode:

„... afstemming zoodanig verscherpt dat den stoorder het zwijgen kan worden opgelegd.“

Utr. Prov. en Sted. Dagblad:

„... hulpapparaat dat in een geweldige behoefte voorziet.“

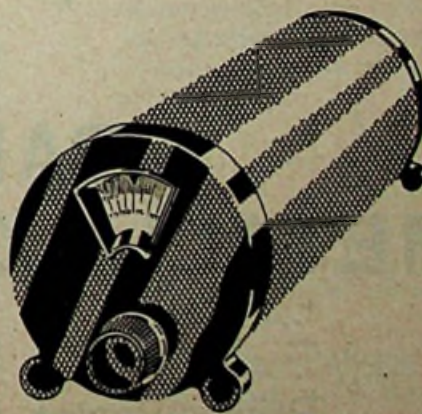
In enkele weken schaften tien-duizenden zich een „Philector“ aan;

bij stroomen kwamen ongevraagd enthousiaste tevredenheidsbetuigingen binnen;

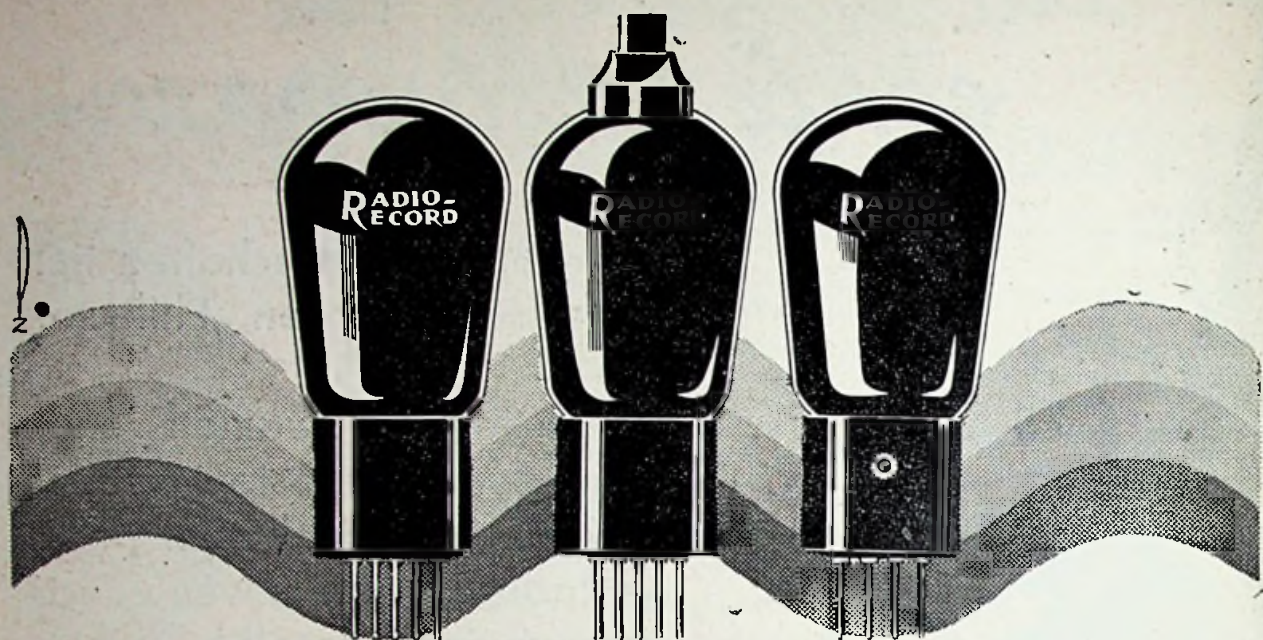
de Radio-experts gaven zonder uitzondering dezelfde schitterende beoordeeling:

„Een uitkomst voor bezitters van minder selectieve toestellen“.

Geeft met Kerstmis dus een èchte verrassing, een geschenk, waardoor radio-ontvangst weer wordt als vroeger, geeft een Philips „Philector“.

**PHILIPS
RADIO**

RADIO RECORD

Geheel nieuw procédé

MET

**BARIUM-
METALLOXYD KATHODE**

Prijscouranten voor handelaren naar
behoefte GRATIS ter beschikking

N.V. Gloeilampenfabriek „RADIUM”, Tilburg

Instituut voor Radiotelegrafie

en Radiotechniek

(Instituut STEEHOUWER)

Gevestigd 1918

Graaf Florisstraat 24a/b, ROTTERDAM - Tel. 34520

OPLEIDING VOOR:

- I. **Radiotelegrafist** ter Koopvaardij en b d Luchtvaart
- Ia. **Ontwikkelingsexamen** N. T. M. Radio-Holland
- II. **Radiotechnicus** en III **Radiomonteur** (Diploma's N. B. R.)
- IV. **Amateur** (de ZENDVERGUNNING).

Afd. Schriftelijk Onderwijs.

De deelnemers ontvangen o.m. **in eigendom** een serie kostbare **meetinstrumenten, onderdelen, montage-materialen** enz.

Voor uitvoerige beschrijving zie RADIO-EXPRES Nr. 40 d.d. 2 Oct. „Het eigen Laboratorium van den Radiotechnicus" door den Heer J. CORVER.

Uitslag jongste examen (Augustus 1931): Geslaagd 62 kandidaten van onze school **43**; hiervan **schriftelijk** opgeleid 31.

Namen en adressen op aanvraag.

Alle inlichtingen, proeflessen, attestenboekje onder vermelding R. E. 10 leeraren, 850 geslaagden, 650 cursisten, **PLAATSINGSBUREAU.**

EEN PRACTISCH INSTRUMENT.

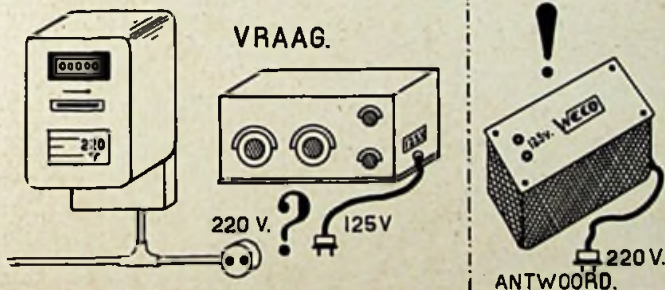

In verband met den lagen ponden-koers is het thans het moment, een **AVOMETER** aan te schaffen!
Dit praktische, zeer robuust gebouwde en nauwkeurige instrument meet:

- 0,1 milli-amp. tot 12 amp.
- 0,1 milli-volt tot 1200 volt.
- 0,1 ohm tot 1 megohm.

BROCHURE GRATIS OP AANVRAAG!

RADIO IMPORT A. A. POSTHUMUS -- BAARN.
VONDELLAAN 15-17. TELEFOON 515.

WECO NETSPANNINGS-TRANSFORMATOREN

IN SPAARSCHAKELING (VERHUISTRANSFORMATOREN), PASSEN UW ELECTRICHE TOESTELLEN AAN DE NETSPANNING AAN.

GROOTE BEDRIJFSZEKERHEID DOOR ONVERWISSELBARE AANSLUITINGEN.

BIJ BESTELLING STEEDS DE SPANNING VAN HET NET EN VAN VERBRUIKSTOESTEL OPGEVEN.

OVERZICHT VAN EENIGE DER BELANGRIJKSTE TYPES.

VERMOGEN.	50. W.	75. W.	100. W.	150. W.	500. W.	750. W.
SPANNINGEN.	125. V. 220 V	125. V. 220. V.	125. V. 220. V.	125. V. 220. V.	110-125 220. V.	110-125 220. V.
PRIJS.	FL. 12.-	FL. 14.-	FL. 16.-	FL. 20.-	FL. 32.-	FL. 40.-

N.V. RADIOFABRIEK „WECO" LUNBAANSGRACHT. 8. 9. 10. TEL. 48566.
SHOW ROOM. DAMRAK. 57. TEL. 41259. AMSTERDAM. C.

Bouwde U reeds de R.E. Bandfilter Drie?

Neen? Vraagt ons dan direct of wij U gratis de volledige onderdeellijst daarvan opzenden en bestelt dan bij Uw winkelier al die onderdelen, welke wij hem uit voorraad leveren kunnen, voor zoover hij ze niet reeds zelf heeft.

Onze lijst bevat o.a. ons **RE/R3S/47 Pakket** à f 24.40 bevattende. 1 R3S 3 traps condensator met ingebouwde trimmers, 2 extra trimmers, 1 diff. cond. 300 cM., 1 diff. cond. 200 cM. en een gratis verlengas met koppelstuk,

het **Varley-Pakket BP/56 D** à f 18.60, bevattend: de benodigde spoelen, met twee Dubilier-condensatoren 0,04 Mfd,

de door den heer Corver in R. E 47 voor zijn schema in het bijzonder aanbevolen **BULGIN S.G. SMOORSPOEL H.F. 4** à f 3.90 ENZOOVOORT ENZOOVOORT

N.V. DE GROOT & ROOS

Prins Hendrikkade 84/5
Tel. 40703 Amsterdam-C. Giro: 143712

GEBRUIKT DE

FERRIX SMOORSPOEL TYPE E 200

ALS LAAGFREQUENTSMOORSPOELKOPPELING NA

SCHERMROOSTER DETECTORLAMPEN.

De **Ferrix E 200** heeft een **zeer hoge zelfinductie**, welke, door aanwezigheid van een **open kern**, haar volle waarde behoudt bij normale stroomdoorgang. Met deze smoorspoel wordt, in toestellen met schermroosterdetectie, een nog grotere geluidsterkte verkregen dan met weerstandskoppeling, terwijl tevens **ELKE goede schermroosterlamp (gelijk- of wisselstroom) als detectorlamp kan worden gebezigd.**

In ons nieuwe drielamps gelijkstroomschema **AA 3 G-sd** is de **Ferrix E 200** reeds aangegeven. In de drielamps wisselstroom schema's **AA 3 W-sd** en **W 3-sd** kan de **Ferrix E 200** met voordeel de koppelweerstand 0,25 megohm vervangen.

Vraagt speciale gratis-prospectus met schema betreffende de FERRIX E 200

N. V. Algemeene Radio Import Mij.
Nassau Ouwkerkstraat 3, 's-GRAVENHAGE

B.G. BANDFILTER SPOEL

INGEBOUWDE KOPPEL CONDENSATOR
(NIET INDUCTIEF)
LOW-LOSS GEWONDEN SPOELN
CAPACITIEF INDUCTIEF GEKOPPELD
GEEN GELUIDSVERLIES
INGENIEUZE KORT-LANG SCHAKELAAR
(MAKKELIJK BEREIKBAAR)

BETER EN GOEDKOOPER

PRIJS f 9.— (GEHEEL COMPLEET)

IMPORTEURS: GOOISCHE RADIOHANDEL
HILVERSUM -- TELEFOON 1983

Naaml. Venn. **TASSERON's**
HANDELS- & INGENIEURS-BUREAU
CONRADKADE 24 -- 's-GRAVENHAGE

Als Kerstgeschenk!

Een FERRANTI

Synchroonklok

voor aansluiting op het lichtnet.

Prijs slechts

Geen radiostoring.

f 18.00.

Varley

ONDERDEELLEN VOOR HET R.E. BANDFILTERTOESTEL

Bandfilterpakket (bestaande uit 1 Bandfilterspoel BP. 5, 1 Detectorspoel BP. 6 en 2 Dubilier koppelings-condensatoren-bestelnummer: BP. 56 D) Prijs **F1. 18.60.**

Generaal-Importeur:

„Niolet” L.F. Transformator, Prijs **F1. 5.30.**

Junior Multi-cellular H.F. smoorspoel, Prijs **F1. 2.45,**
Draadgewondenspaghetti weerstanden, 100-, 225-, 300-,
450-, 600-, 750- en 1000 Ohm, **F1. 0.40,** 2000-, 3000-, 4000-, 5000-, 7500- en
10000 Ohm, **F1. 0.55,** 15000-, 20000-, 25000-, 30000- en 40000 Ohm, **F1. 0.70,**
50000-, 60000-, 75000- en 100000 Ohm, **F1. 1.05.**

VRAAGT UWEN LEVERANCIER!

